

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Ústav historických věd

Neznášov – Habřina – Rotemberk

Tereza Vosáhlová

Bakalářská práce

2011

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza VOSÁHLOVÁ**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obory: **Historie (dvouoborové)**
Ochrana hmotných památek (dvouoborové)
Název tématu: **Neznášov - Habřina - Rotemberk**
Zadávací katedra: **Katedra historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce bude zpracování všech druhů pramenů týkajících se hradu Neznášova (Rotemberku) nacházejícího se v lesním komplexu severozápadně od Smiřic a jižně od Velichovek na katastrálním území Habřiny (okr. Hradec Králové). Zpracování spočívá v kompletaci zpráv z regionální, historické a archeologické literatury. Dále v rozboru písemných pramenů a zejména popisu, zpracování a vyhodnocení archeologických artefaktů získaných při povrchových průzkumech a zjišťovacích výzkumech. Součástí práce bude fotografická dokumentace zachycující současný stav lokality. Na závěr bude zpracovávaná lokalita zařazena do historických souvislostí (vznik hradu, vztah k Vražbě, zánik hradu apod.)

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Durdík, T. 1999: Ilustrovaná encyklopedie českých hradů. Praha. (+ dodatky 1 až 3) a další publikační produkce tohoto autora
Duška, J. 1898: Nálezy předhistorické v kraji Královéhradeckém. Hradec Králové.
Duška, J. 1900: Památky po našich pohanských předcích v kraji Královéhradeckém.
Jaroměř Hejna, A. 1960: Severovýchodní Čechy do poloviny 13. století. Trutnovsko VII. Trutnov.
Kalferst, J. 1993: Zjišťovací výzkum na hradě Rotemberku, k.ú. Habřina (okr. Hradec Králové) Zpravodaj muzea v Hradci Králové XIX, 100-106.
Křížek, P. ? Řezník, M 1992: Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku. Hradec Králové.
Pič, J. L. 1909: Starožitnosti země české III/1. Praha.
Sedláček, A. 1883 (1932): Hrady, zámky a tvrze království českého, II. díl Hradecko. Praha.
Sigl, J. 1979: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové, Zpravodaj KMVČ VII, 27-33. Hradec Králové.
Sommer, J. 1836: Das Königreich Böhmen IV, Königgrätz Kreis. Prag.
Šimek, T. a kol. 1989: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, VI. díl. Východní Čechy. Wocel, J. E. 1866-1868: Pravěk země české. Praha

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Jan Frolík, CSc.
Katedra historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2010**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2009

Ráda bych poděkovala PhDr. Janu Frolíkovi, CSc., PhDr. Jiřímu Siglovi, za ochotu a pomoc, kterou mi při sepisování této práce poskytli a dále PhDr. Miroslavu Novákovi, za možnost zpracování a publikování keramických nálezů.

Prohlašuji,

že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Dále také souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne: 23. 3. 2011

Tereza Vosáhlová

Anotace:

Cílem mé bakalářské práce je shrnout dosavadní výsledky archeologických výzkumů na lokalitě hradu Neznášova, neboli Rotemberku, nacházejícího se v lesním komplexu severozápadně od Smiřic a jižně od Velichovek na katastrálním území obce Habřina, v okrese Hradec Králové.

Práce spočívá především v kompletaci dosavadních poznatků o lokalitě a zpracování zpráv z regionální, historické a archeologické literatury. Hlavní částí práce je zpracování nepočetného archeologického materiálu, získaného při povrchových průzkumech a zjišťovacích výzkumech, dnes již zaniklého hradu, které proběhly v letech 1978 a 1992. Součástí práce je také fotografická dokumentace. V závěru práce je lokalita zařazena do historických souvislostí, je diskutován vztah k sousední lokalitě Vražba a rovněž i zánik Rotemberku.

Hesla:

Rotemberk, keramika, hrady, středověk, archeologie

Synopsis:

The aim of my bachelor thesis is to summarize the results of excavations on the site of the Neznasov castle or Rotemberk castle located in the forest complex placed on the northwest of Smiřice and south of Velichovky on the the Habřina cadastral municipality in the district of Hradec Kralove.

The bachelor thesis consists of completing existing materials about the location and processing of reports from regional, historical and archaeological literature. The main part is the processing of archaeological materials obtained during surface surveys and fact-finding investigations of the desolated castle, which took place between 1978 and 1992. The work also includes photographic documentation. In the end the site is included in the historical context, relation with the neighboring area and also Vražba and Rotemberk extinction.

Keywords:

Rotemberk, pottery, castles, medieval times, archeology

OBSAH:

1	Úvod.....	8
2	Přírodní podmínky	10
3	Dějiny bádání	12
3.1	Prašivka.....	12
3.2	Habřina.....	13
3.3	Vražba	14
3.4	Rotemberk (obr. 14).....	17
4	Historický rámec.....	20
5	Zařazení do historických souvislostí.....	22
6	Písemné prameny	24
6.1	Rotemberk	24
7	Popis lokality	25
7.1	Dnešní stav lokality	28
8	Archeologický materiál.....	30
8.1	Keramika	31
8.1.1	Nálezový soubor č. 783	32
8.1.2	Nálezový soubor č. 784.....	36
8.1.3	Nálezový soubor č. 781	40
8.1.4	Nálezový soubor č. 774.....	42
8.1.5	Nálezový soubor č. 789.....	44
8.1.6	Nálezový soubor č. 785.....	46
9	Vyhodnocení nálezů z lokality hradu Rotemberka.....	50
9.1	Srovnání nálezového souboru z hradu Rotemberka s nálezovým souborem z Vražby	54
10	Závěr	56
12	Seznam použitých zkratk.....	60
13	Přehled použité literatury	61
13.1	Literatura	61
13.2	Odborné články.....	62
13.3	Mapy	62
13.4	Internetové zdroje	62
14	Seznam obrazových příloh.....	64
15	Obrazová příloha	65
16	Kresebná dokumentace keramických střepů z lokality hradu Rotemberka	81
17	Katalog keramických střepů z lokality hradu Rotemberka	92

1 Úvod

Hrad Rotemberk, dříve nazývaný Neznášov, se nachází 20 km severně od Hradce Králové, v okrese Hradec Králové, na styku hned tří katastrálních území. Jedná se o katastry Neznášov, Habřinu a Hustířany (obr. 23).

Jedná se o gotické sídlo nepravidelného půdorysu, které je umístěno na ostrožně a chráněno dvojitým valem a příkopem, který je doposud nejmohutnější na východní straně, jež byla nejzranitelnější. V areálu lze rozpoznat hradní palác se stopami hospodářských budov. V místě jsou také stopy po věži, která zde dříve stávala.¹

V roce 1978 zde byl proveden povrchový průzkum vedený J. Siglem. Tomuto prvnímu odbornému průzkumu předcházely amatérské výkopy, které byly však spíše výsledkem hospodářské aktivity v areálu bývalého hradu.²

Povrchový průzkum, který zde proběhl jako první, byl uskutečněn v rámci zjišťovacího výzkumu na blízkém hrádku Vražba. V rámci tohoto průzkumu byla provedena i drobná sondáž na Rotemberku. Ta prokázala cihlové i kamenné zdivo v hradním jádru a na základě keramických nálezů v lokalitě, vymezila existenci hradu mezi 14. a 15. stoletím (pouze jeden střep byl chronologicky zařazen snad již do 13. stol.).³

V květnu roku 1992 zde archeologické oddělení muzea východních Čech provedlo další zjišťovací výzkum. Důvodem byla opakovaná narušení hradního areálu amatérskými kopáči a zároveň snaha dořešit některé otázky spojené s charakterem a datací předhradí a problematikou staršího osídlení hradní ostrožny.⁴

Osídlení v okolí obce Habřiny je možné datovat již do pravěku, díky slezskoplatěnickému pohřebišti, které se nachází v poloze nazývané *Prašívka*⁵. Jedná se o severní ze dvou

---

¹ KRÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M.: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*. Hradec Králové 1992. ISBN. 80-900637-0-5. Str. 72.

² Bližší zmínka o průzkumu v: DUŠKA, J.: *Nálezy předhistorické v kraji královéhradeckém*. Hradec Králové 1898.

³ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993.

⁴ SIGL, J.: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové. *Zpravodaj KMVČ VII*, 27 – 33. Hradec Králové.

⁵ VOKOLEK, V.: Nové slezskoplatěnické hradiště „Prašívka“. In: *Zpravodaj KMVČ*, Hradec Králové 1979. Str. 19 – 22.

terénních vyvýšenin, jižnější se nazývá Chlomek a z části již leží již na katastru obce Holo-
hlav.

Přímo v obci se nachází hned několik archeologicky zkoumaných lokalit, stávala zde například tvrz, jejíž existence není sice v písemných pramenech doložena, ale není o ní po-
chyb, její zbytky se dodnes nalézají v obci. Tvrziště vyplňuje část zahrady, náležící k domu č.
p. 35, nazývané kdysi též „Markova zahrada“.

Další lokalitou v okolí je zaniklý hrádek Vražba, který je považován za předchůdce
hradu Rotemberka. Častým problémem při zaměřování a lokaci těchto objektů bývá jejich
blízkost a ne jednou se již některým badatelům podařilo lokality zaměnit.

V této práci se však konkrétně zaměřím na hrad Rotemberk, jeho vznik, historické
souvislosti a pozdější pravděpodobně násilný zánik hradu.

Důležitým pramenem užitým v práci je souhrn regionální, historické a archeologické
literatury zabývající se problematikou lokality hradu Rotemberka a jeho okolí. Hlavní těžiště
práce tvoří zpracování ne příliš kvalitních archeologických materiálů nalezených na lokalitě a
jejich zařazení do souvislostí s existencí hradu. Okrajově je také zmíněna jak tvrz přímo
v centru v obci Habřině, v tzv. Markově zahradě č. p. 35, tak i sousední dřevěný hrádek Vraž-
ba, které slouží pro dokreslení souvislostí, podoby a historie samotného hradu Rotemberka,
popřípadě svědčí o vzájemném propojení lokalit.

2 Přírodní podmínky

Podloží na lokalitě tvoří druhohorní usazeniny, tzv. turon, které tvoří vápenité, slínité a kaolinické pískovce, slínité prachovce, písčité slínovce a vápence.⁶

Lokalita je situována na Velichovské tabuli, která je severo – východní částí Chlumecké tabule. Jedná se o plochou pahorkatinu v povodí Labe a potoka Trotiny, jejíž podloží je tvořené pískovci, slínovci a spongility cenomanu, spodního a středního turonu s pleistocenními říčními terasami Labe v oblasti libřické antiklinály a výběžků zvičinské a hoříčské antiklinály, místy se sprašovými závějemi.⁷

Nejvyšší bod je na Šancích (352 m), významný je bod Hoříčka (312 m), Chloumek (337 m), Libiny (309 m) a též Prašivka (301 m)⁸, kde se nalézá výše zmiňované slezskoplatěnické hradiště a pohřebiště.

Jižní část oblasti je zalesněná borovými porosty a dubem. Jedná se zde o tzv. dubový vegetační stupeň.⁹ Tento stupeň se často rozkládá právě v oblasti nížin a pahorkatin, obvykle do 300 m nadmořské výšky, kterou je právě Velichovská tabule. Dubový vegetační stupeň se vyznačuje dlouhou vegetační dobou, tedy déle než 170 dní v roce. Dalším faktorem je vysoká průměrná roční teplota vyšší než 9°C a nízký roční úhrn srážek, obvykle méně než 550 mm. Lesy se zachovaly pouze ostrůvkovitě, biogeograficky se od nich výrazně odlišují souvislé lužní lesy v širokých zaplavovaných částech říčních niv.¹⁰ Na celé lokalitě převládá orná půda, konkrétně hnědozemní stredoevropská půda, která je na území Královéhradecka poměrně častá.¹¹

Geobotanická mapa ČSSR uvádí na této lokalitě acidofilní doubravy, typické pro pravěké sídelní oikumeny, průměrnou roční teplotu 7°C – 8°C a průměrné roční srážky okolo 600 mm ročně. Podnebí zde uvádí jako suché, převážně s mírnou zimou.¹²

Všechny mnou prostudované publikace, se vesměs shodují na průměrné roční teplotě v rozmezí 7°C – 9°C a ročních srážkách okolo 600 mm.¹³

---

⁶ ČEPEK, L.: 1990: Geologická mapa ČSSR: Mapa předčtvrtohorních útvarů 1:200 000, list Hradec Králové. ISBN 80-7075-033-2.

⁷ DEMEK, J., a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny*. Praha. Str. 21 – 22.

⁸ DEMEK, J., a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny*. Praha. Str. 21 – 22.

⁹ DEMEK, J., a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny*. Praha. Str. 21 – 22.

¹⁰ DEMEK, J., a kol. 1987: *Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny*. Praha. Str. 21 – 22.

¹¹ VÁLEK, B.: *Půdy východních Čech, v územích mezi Krkonošemi a Českomoravskou vysočinou, jejich vznik, vývoj a praktické využití*, 1964. Str. 64.

¹² MIKYŠKA, R., kol: Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000, list Hradec Králové M-33-XVI.

Nadmořská výška v konkrétní poloze hradu je 305 m. n. m. Přesná lokalizace je z. m. 10: 13-22-08, 246:225, 251:212, 247:210, 243:214 mm. V přední části hradu leží ještě 300 m dlouhý příčný val, ostrožna, ten však zaměřován nebyl. Zaměření se týká pouze stavby samotné. V blízkosti hradu protéká potok Hustířanka (obr. 18).

---

¹³ VÁLEK, B.: *Půdy východních Čech, v územích mezi Krkonošemi a Českomoravskou vysočinou, jejich vznik, vývoj a praktické využití*, 1964. Str. 45.

3 Dějiny bádání

Přestože hlavním bodem mé práce je hrad Rotemberk, dovolila bych si okrajově zmínit i ostatní archeologické lokality v jeho okolí. Přínosem by mohlo být srovnání lokalit a vyvození rozdílů v jednotlivých nálezových souborech. Nejprínosnějším srovnáním by mohlo být srovnání s nálezovým souborem z hrádku Vražba, který byl předchůdcem hradu Rotemberka. Dalšími zmíněnými lokalitami jsou sídliště Prašivka a lokalita v obci Habřině, Markova zahrada č. p. 35.

3.1 Prašivka

Jedná se o severní ze dvou výrazných návrší, vzdálených cca 1 km od obce Habřiny, z nichž jižnější se nazývá Chlomek a z části již leží již na katastru Holohlav. Okrajově je možné zmínit, že na Chlomku se nachází hřbitovní kostel sv. Václava, původně gotický ze 14. století. Koncem 16. století byl přestavěn na renesanční kostel a v roce 1702 opraven. Jedná se o jednolodní kostel s obdélníkovým, pětibokým presbytářem. Loď i s uzavřeným presbytářem jsou valeně klenuty s lunetami. Vnitřní zařízení kostela pochází z 18. století. Ke kostelu náleží hranolovitá zvonice, která stojí odděleně. Ještě v roce 1840 stála u hřbitova zvonice dřevěná. Když 26. ledna roku 1565 zemřel poslední ze synů Bavora z Hustiřan, pána na Rotemberce, Jan, byl pochován právě zde, v kostele na Chlomku.

V současné době není tato lokalita zemědělsky obdělávaná a je již zarostlá.

V roce 1978 provedlo archeologické oddělení muzea v Hradci Králové zjišťovací výzkum na návrší Prašivka. Důvodem tohoto výzkumu byla domněnka, že se zde pravděpodobně nalézá hradiště, dosud nezmíněné v literatuře. Zjišťovací výzkum byl zaměřen především na možnou přítomnost opevnění. Byly zde též provedeny vrty geologickou tyčí a v místech kde bylo možno soudit objekt, byly položeny sondy, na celém výzkumu dohromady 3.

Nálezový soubor z hradiště Prašivka je označený inventárními čísly 30136 – 30162 a je uložen v depozitáři muzea v Hradci Králové, stejně jako soubory z Habřiny, Vražby a Rotemberku. Souhrnem byly na lokalitě nalezeny ve výplni sond ojedinělé drobné kusy keramiky, zvířecí kost, mazanice a rozmačkané uhlíky.

Výzkum prokázal, že Prašivka byla opevněné místo. V sondách však nebyly zjištěny přímo doklady valu, ale pouze žlab pro palisádu, který však mohl být součástí samotného va-

lu. Rozsah sondáže totiž nevyklučuje, že v prostoru vnitřní části mohou být další znaky opevnění. Výzkum dále prokázal, že na vnitřní části Prašivky jsou sídlištní objekty. Nálezy z ornice související s lokalitou, dokládají i středověké osídlení. Nález v sondě vykazuje pozůstatky po chatě. Podle J. Dušky byly nalezeny střepy a kusy drtidel.¹⁴

3.2 Habřina

Vesnice Habřina je vzdálena 16 km severně od Hradce Králové. Původně se jmenovala Habřina Hrubá. V písemných pramenech je občas zmínka o Habřině Kusé nebo jen Habřince. Označení Kusá znamenalo, že vesnici něco chybělo. Název Habřina je pak převzat z podstatného jména habřina, ve významu stromový porost (habřina, olšina, březina, atd.).¹⁵

Obec se připomíná již roku 1357, kdy zde sídlili Vladykové z Habřiny, původem z Hustiřan. Vznik tvrze je kladen do druhé poloviny 14. století. Přímo v centru obce Habřiny se nachází tvrz, v dnešní době tedy již pouze stopy po tvrzišti (obr. 24). O této tvrzi nejsou žádné písemné zmínky, její relikty se však dodnes nacházejí v obci, konkrétně uprostřed zahrady náležící k domu č. p. 35 (tzv. Markova zahrada). Jedná se o nevelký okrouhlý pahorek, vysoký 2 – 3 m, obklopený příkopem. Ten byl kdysi zřejmě napájen vodou z bývalého rybníka, který je dnes již vyschlý (obr. 21). Val i příkop byly původně dvojité.¹⁶

Někdy koncem 15. a začátkem 16. století se Habřina stává součástí vlastnictví rozsáhlého Trčkovského majetku. Stalo se tak v roce 1523, když střídal Bavora z Hustiřan jeho syn Aleš z Hustiřan, který své majetky i s Habřinou v roce 1533 prodal Mikuláši Trčkovi z Lípy. Tím tvrz zřejmě tratila na významu a později zanikla.

L. Žlábková ve svém článku uvádí, že z výzkumů, které zde proběhly v letech 2001, 2002 a 2004 (především se jednalo o povrchový sběr), zde byl získán jak středověký soubor keramiky, železa a stavebního materiálu – mazanice, tak i keramika lineárního typu¹⁷. Tato informace však nesouhlasí s keramickým souborem, uloženým v depozitáři muzea v Hradci Králové.

Tvrz Habřina nebyla v této práci blíže rozebrána, stejně tak vztah této lokality k Vražbě a Rotemberku. Důvodem je velmi nízký počet materiálů, vztahujících se k této loka-

---

¹⁴ VOKOLEK, V.: Nové slezskoplatěnické hradiště „Prašivka“. In: *Zpravodaj KMVČ*, Hradec Králové 1979. Str. 19 – 22.

¹⁵ HORYNA, V.: *Vlastivěda Královéhradecka*. Hradec Králové 1968. Str. 10.

¹⁶ KRÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

¹⁷ ŽLÁBKOVÁ, L.: Zaniklá sídla Vražba, Rotemberk, Habřina In: *Společnost ochránců památek ve východních Čechách, ročník 9.*, č. 3, Hradec Králové 1998. Str. 10 - 11.

litě a celkově nízká provázanost se zbylými dvěma stavbami - Rotemberk nahrazuje starší Vražbu.

3.3 Vražba

Lokalita Vražba je vzdálena 19 km severně od Hradce Králové, pozůstatky sídla bývalé lidově označovány „Na zámku“ či „Na zámečku“. Lokalita je vzdálena cca 1 km od obce Habřiny nad levým břehem Hustřánského potoka, mezi silnicí Habřina – Hustřany.¹⁸

Jednalo se o nevelkou tvrz, která měla celodřevěnou konstrukci, pouze s oporou v podobě kamenů (obr. 16). Dříve zde sídlil rod Vladyků z Habřiny, původem pocházející z Hustřan. Právě zánik tvrze Vražby byl nejspíše důvodem pro vystavění nového „modernějšího“ hradu Rotemberka. Ten byl vystavěn pouhý 1 km od bývalé Vražby. Ohledně těchto dvou lokalit je možné si položit otázku, zda mohly existovat obě lokality alespoň nějaký čas současně. V písemných pramenech o tom není nic přesnějšího zaznamenáno.

V roce 1987 byl proveden pracovníky archeologického oddělení muzea v Hradci Králové zjišťovací výzkum středověkého hrádku v poloze Vražba. Výzkum byl proveden v rámci akce programu Průzkum východočeských hradišť a hrádků.¹⁹

První archeologický výzkum, který byl na této lokalitě prováděn, vedl ve 20. letech minulého století regionální archeolog L. Domečka. Výsledky tohoto výzkumu však nebyly nikdy publikovány. Je možné, že se tak stalo v souvislosti s falzy, která byla na lokalitě údajně nalezena a předána L. Domečkovi.²⁰ O tomto případě se dokonce blíže zmiňuje ve své knize *Slepé uličky archeologie* i K. Sklenář.²¹ Ten ve své knize uvádí, že ředitel Královéhradeckého muzea L. Domečka, vylíčil dodatečně průběh událostí v dopise dr. J. Skutilovi údajně tak, že když v roce 1922 navštívil městské muzeum v blízkém Josefově, upozornil jej kustod Hofmeister, že místní cukrář našel v kopci Vražbě mezi Neznášovem a Velichovkami hliněnou desku s runovým nápisem. L. Domečka nálezce navštívil se žádostí, aby mu desku ukázal, ten mu ochotně vyhověl a dokonce předvedl L. Domečkovi i jiný nález, který údajně objevil pod pravěkým hradištěm Pardědubem u Skalice. Oba předměty byly tak dokonalými padělkami, že i na L. Domečku zapůsobily dojmem skutečných pravěkých nálezů (deska

¹⁸ KRÍŽEK, P., ŘEZŇÍK, M.: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

¹⁹ SIGL, J.: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové. *Zpravodaj K MVČ VII*, Hradec Králové. Str. 27 – 33.

²⁰ SIGL, J.: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové. *Zpravodaj K MVČ VII*, Hradec Králové. Str. 27 – 33.

²¹ SKLENÁŘ, K.: *Slepé uličky archeologie*. Praha 1977. Str. 53 – 55.

z Vražby byla dokonce zlomená a lepená), žádal tedy nálezce, aby je prodal hradeckému muzeu. Cukrář se zpočátku zdráhal, ale pak přivezl oba kusy do Královéhradeckého muzea ještě s jinými drobnostmi, které muzeum koupilo.²²

Za nějaký čas tu byl josefovský archeolog - amatér znovu a přinášel na prodej hliněné přelisy s runami a další zajímavé předměty. Těch zajímavostí začínalo být už příliš, zejména co se týkalo run. Z druhé nabídky proto koupil L. Domečka za muzejní peníze jen jeden kus, nelitoval však peněz z vlastní kapsy na koupi dalších. Měl totiž v plánu ukázat celý soubor pražským odborníkům ze Státního archeologického ústavu a z Národního muzea a za další chtěl podnítit údajného falzifikátora k dalším pokusům, které by vedly k jeho prozrazení. Dalším důkazem měl být zkušební výkop přímo na údajném nalezišti. Mezi novými Domečkovými nákupy byla i polovina desky s reliéfní podobou psa, údajně z hrádku Vražby. L. Domečka se rozhodl dát tam kopat a informoval o tom předem podezřelého josefovského nálezce. Když však přišel na místo, našel tam svého amatérského dodavatele, spolu s kustosem Hofmeistrem měli už vykopanou jámu a nálezce ukazoval L. Domečkovi nový nález – druhou polovinu výše uvedené desky se psem. Když se L. Domečka ptal poté v soukromí Hofmeistra, zda byl přítomný při nález desky, ukázalo se, že k objevu došlo beze svědků. Domečka poté vykopal ještě několik sond, ale žádné další nálezy podobné těm předchozím překvapivě neobjevil. Výroky znalců z Prahy později potvrdily podezření, že se jednalo o falza.²³

Pravděpodobně počáteční rozpaky a pozdější jistota, že se jedná o falza, způsobila nechuť L. Domečky o této lokalitě dále psát.

Později byla věnovaná pozornost Vražbě M. Richterem, který zde našel několik atypických archeologických artefaktů, které jsou dnes uloženy v královéhradeckém muzeu pod přírůstkovým číslem 53/70.²⁴

O zmíněné lokalitě v okolí obce Habřiny, včetně hradu Rotemberka, se zajímal i jeden z neznámějších archeologů, Josef Ladislav Píč. Příčinou jeho příjezdu do Hradeckého kraje roku 1898 byl nález laténského hrobu v cihelně v Předměřicích, kdy si J. L. Píč přijel pro nálezy, aby je odvezl do zemského muzea.

J. L. Píč poté zavítal do Královéhradeckého kraje ještě několikrát. V roce 1900 získal povolení, aby mohl kopat na pohřebišti na Chlomku, kde prokopal šest hrobů platěnické kultury. Téhož roku přijel J. L. Píč i do Hustřířan, kde dal prokopat několik neolitických kultur-

---

²² SKLENÁŘ, K.: *Slepé uličky archeologie*. Praha 1977. Str. 53 – 55.

²³ SKLENÁŘ, K.: *Slepé uličky archeologie*. Praha 1977. Str. 53 - 55

²⁴ SIGL, J.: *Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové*. Zpravodaj KMVČ VII, 27 – 33. Hradec Králové.

ních jam. V červnu v roce 1908 přijel za účelem prozkoumat některá hradiště na Hradecku, protože právě chystal k tisku své dílo *Čechy za doby knížecí*. Právě při této návštěvě se J. L. Píč seznámil i s lokalitou hradu Rotemberka. L. Domečka ve svém článku píše: „*Třetího dne jel jsem s Píčem do Jaroměře. Prohlédl si tu městské museum, chtěl mluvit s MUDrem. V. Paulem o subvenci obce a okresu na vydání soupisu památek v politickém okrese Královédvorském, ale nezastihl ho doma. Odpůldne vypravili jsme se do Velichovek, kde Píč setkal se s přítelem svým generálním štábním lékařem MUDrem Janem Strejčkem, který dlel tu v lázních. Provázení hajným, jenž byl nám vůdcem, šli jsme odtud lesem na hradiště, na němž stával hrad Rotemberk, kde říká se „Na Hradě“ a pak na druhé hradiště, nazývané „Na Vražbě“.* Píč ve svém spise „*Čechy za doby knížecí*“ obě uvádí mezi hradišti předhistorickými, ač první hradiště náleží bezpečně již době historické.“²⁵

V roce 1978, konkrétně v měsících květnu a červnu, zde byl proveden pracovníky archeologického oddělení muzea Hradce Králové rozsahově nevelký výzkum zjišťovacího charakteru, který zkoumal terénní vyvýšeniny na východním okraji akropole. V těchto místech lze předpokládat zbytky věže, popřípadě hradního paláce. Na místě bylo položeno několik sond. V první sondě byla nalezena štípaná industrie a kumulace kamenů, která přesahovala až do druhé sondy. Tyto sondy prokázaly zatvrdlé podloží, zřejmě vytvořené požárem. V písčitém podloží bylo 6 kúlových jamek, zřejmě po kúlové konstrukci hradu. V prostoru profilu sondy byla zjištěna destrukce otopného zařízení a stopy po palisádě. K nálezovému souboru náleží i bronzové depoty, železo (podkovy, šipky, atd. (více v kapitole 9.1 - srovnání nálezového souboru z hradu Rotemberka s nálezovým souborem z Vražby).

Zjištěná stavba, zřejmě obytný palác, byla pouze z dřevěné konstrukce vyplněné hlínou a zatížená kameny. Nálezový soubor je poměrně zajímavý, jedná se především o keramiku a dále pak překvapivě o železné předměty. Z keramického inventáře je bohaté zastoupení červeně malované keramiky, díky které se hrad datuje do 2. poloviny 13. století.

V dnešní době je lokalitu poměrně obtížné najít, není značena ani turistickými značkami jako hrad Rotemberk a často nebývá zaznamenána v některých mapách (obr. 17).

---

²⁵ Více o výzkumech J. L. Píče v: Archeologický výzkum L. J. Píče v Hradeckém kraji, L. DOMEČKA, *Hradecký kraj VIII*, 1-5. Jaroměř.

3.4 Rotemberk (obr. 14)

Odbornému výzkumu na hradě předcházela pouze zemědělská aktivita a neodborné zásahy. K prvnímu odbornému výzkumu na lokalitě došlo v roce 1978. Jednalo se pouze o drobnou sondáž. Tento průzkum byl uskutečněn J. Siglem a V. Vokolkem, v souvislosti se sondáží sousedního hrádku Vražba.²⁶

Teprve v roce 1992 v květnu, uskutečnilo archeologické oddělení muzea Hradce Králové na popud východočeské pobočky Klubu Augusta Sedláčka další zjišťovací průzkum na hradě. Důvodem tohoto výzkumu bylo opakované narušení areálu hradu amatérskými kopáči a v hlavní řadě snaha dořešit otázky spojené s hradem a to především dataci předhradí, charakter hradu a problematiku staršího osídlení hradní ostrožny.²⁷

Dvoudenní výzkum se snažil vyřešit hlavně problematiku možného předhradí hradu, jeho dataci, dataci a přesnější konstrukci valového opevnění, dále otázky spojené s funkcí hradu a jeho osídlením. Při výzkumu byly umístěny celkem 4 sondy, které řešily otázky bočního opevnění hradní ostrožny a charakter její zástavby. Součástí výzkumu byla i dokumentace a následná likvidace amatérských výkopů v areálu hradu (obr. 15).

Jediným materiálem zachycujícím archeologický výzkum na této lokalitě je práce J. Kalfersta²⁸, který jako jediný podrobněji popisuje samotný průběh výzkumu na lokalitě. Z tohoto článku jsem čerpala veškeré informace týkající se této problematiky.

Sondou č. I byl zkoumán prostor terénní vlny v místech napojení ostrožny na plochu kopce v ploše 5 x 1 m. V těchto místech, v hloubce 80 – 95 cm, je podloží tvořeno tvrdým štěrkopískem. Profil byl tvořen pouze 20 cm silnou vrstvou nadloží z lesního humusu, dále byl profil tvořen pouze vrstvou zahliněného písku promíchaného s drobnými kamínky. Na profilu byla patrná dvě narušení, z nichž jedno je možná pozůstatek po palisádě. I když v podloží nebyl zachycen žádný základový žlábek, bylo umístění kůlu v nejvyšším bodě terénní vlny poměrně výrazné. Druhé porušení je mělké a není možné vyloučit, že se jedná o stopu po pařezu nebo po vývratu.²⁹

---

²⁶ Jediný podrobný spis týkající se archeologického výzkumu této lokality, v článku: KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993.

²⁷ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100 – 101.

²⁸ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100.

²⁹ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100 – 101.

Výplň sondy, která je tvořena tělesem valu, obsahovala 4 ojedinělé zlomky keramiky lužického typu. Jiné stopy po sídlištní aktivitě nebyly zjištěny a údajně pro nedostatek času nebyla prozkoumána příkopová deprese.³⁰

Sonda č. II a č. III na ní navazující byly položeny na jižním boku ostrožny tak, aby protnuly prostor předpokládaného bočního opevnění. Sonda č. II byla umístěna kolmo k příjezdové cestě, přibližně ve vzdálenosti 10 – 17 m od ní. Pod asi 20 cm silnou vrstvou humusu se na čtyřech místech objevily čochy zahliněného písku s kameny. Samotné dno bylo tvořeno štěrkopísku. Jelikož sonda předpokládaný palisádový žlab neprotnula a kvůli vzrostlým stromům ani nemohla být protažena, byla souběžně s její delší osou ve vzdálenosti cca 18 až 25 m od komunikace položena doplňující sonda III. Přestože ležela v horní části bočního svahu ostrožny, bylo v ní zjištěno podobné rozvrstvení jako v sondě II. Základ po palisádě zde opět nebyl zachycen. Obě sondy byly shodně bez nálezů. Dosavadní výzkum tedy nebyl příliš přínosný, z toho důvodu byla na plochu před vnější hranu hradního příkopu položena sonda č. IV. Na ploše 6 x 1 m byla pod vrstvou 10 cm lesního humusu zachycena přibližně stejně silná vrstva promíšeného zahliněného písku. V těchto místech byl nalezen zlomek železného předmětu, který se nepodařilo datovat. V podloží pak nebyly objeveny žádné stopy po konstrukcích staveb.³¹

Výzkum trval celkem dva dny, pokusil se vyřešit problematiku možného předhradí nebo hospodářského zázemí. Součástí plánovaných výkopových prací bylo i ověření teorie o pravděpodobnosti existence hradiště. Pro rozsah prací, omezených časovým limitem a množstvím poskytnutých finančních prostředků, se bohužel nepodařilo splnit předem stanovený úkol v úplném rozsahu.

Souhrnem je možné říci, že terénní vlna přetínající ostrožnu u jejího počátku, je opravdu umělého původu, stáří se však nepodařilo bezpečně prokázat. Val je nesporně mladší, nebo nanejvýš současný. Také archaická konstrukce valu by svědčila pro jeho stáří. Naneštěstí se právě do jeho okolí soustředila těžba písku. Drobné písničky a s nimi související skrývky tu v některých úsecích znejasňují terénní situaci téměř do nečitelnosti. Pro přesnější dataci valu, by bylo třeba uskutečnit průzkum před ním ležícího příkopu. Tento počín však nebyl z časových důvodů realizován.³²

---

³⁰ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 102.

³¹ KALFERST, J.: *Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina*, *Zpravodaj MVČ XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993. Str. 102.

³² KALFERST, J.: *Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina*, *Zpravodaj MVČ XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993. Str. 102 – 103.

Vlastní plocha ostrožny byla v minulosti využívána spíše především jako komunikace. Proti intenzivním formám sídlištního využití svědčí především, kromě šířky ostrožny, i chybějící středověké nálezy, nepočítáme-li výskyt lomového kamene. V regionální literatuře se uvádí, že zde byly provedeny terénní úpravy, ať v souvislosti s lesním hospodářstvím, nebo při hospodářském využití terénu jako pole. Svrchní vrstva s nálezy tak mohla být přemístěna druhotně, ale jen do určitých poloh a úseků, je však vyloučeno, aby se v důsledku těchto přesunů odstranily všechny menší nálezy i z úbočí kopce. Podobná situace platí i pro starší pravěké období. Podle starších nálezů zmiňovaných literaturou se sídlištní aktivita logicky koncentrovala na konec skalní ostrožny, tedy do prostoru středověkého hradu. Druhé místo s pravděpodobnou kumulací nálezů, je v prostoru drobných těžišť písku v prostoru za valem.³³

Při sondáži bylo zjištěno cihlové i kamenné zdivo v hradním jádru. Nalezené střepey posloužili k vymezení existence hradu mezi 14. – 15. století, pouze jeden střepe spadá pravděpodobně snad už do století 13. Jednalo se však spíše o výjimku, (více o nálezovém souboru z lokality hradu v kapitole 8 - archeologický materiál).³⁴

---

³³ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVC XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993. Str. 102 – 103.

³⁴ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVC XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100 – 101.

4 Historický rámeček

„U vsi Habřiny jest Podhradní mlýn, nad nímž stával v lese hrad, jména nyní zcela neznámého, staré paměti svědčí o tom, že se nazýval Rotemberk (Červená hora) a již před dávnými lety zahynul.“³⁵

Hrad Rotemberk vznikl jako nástupce sousedního, násilně zaniklého hrádku Vražba. Ten se nachází na katastru Habřiny. Ještě před stavbou hradu Rotemberka, zde pobývali vladkové z Habřiny, původem z Hustířan. Sídlo zaniklo náhle, pravděpodobně příčinou silného požáru, v době rozbrojů po smrti Přemysla Otakara II., či po vraždě Václava III. (1278 – 1306). Podle pověsti pochází název Vražba od slova vražda. Kdysi údajně docházelo poblíž studánky k častým rozbrojům mezi služebníky sousedních tvrzí, není však jasné, je li myšlena tvrz Habřina nebo Rotemberk.³⁶ Hrádek Vražba po svém zničení požárem, díky své zastaralosti již nebyl obnoven. Nahradil ho rozsáhlejší a výstavnější kamenný hrad Rotemberk, vzdálený pouhý 1 km.³⁷

August Sedláček ve svém díle o hradech a zámcích království českého uvádí, že název hradu Rotemberka je převzat z německého jazyka, což svědčí o velkém stáří hradu a v překladu znamená „Červená hora“, pojmenován byl pak Neznášovem po svých majitelích.

Hrad vznikl v polovině 14. století, jako jeden z nemnoha hradů na území Královéhradecka. Původně byl nazýván jako Neznášov. Zmínky o majitelích stavby jsou značně kusé, v pramenech je možné dohledat, že prvním majitelem hradu Rotemberka byl v roce 1370 Ješek z Neznášova, patron kostela v Semonicích, před ním je v některých publikacích uváděn ještě Henryk ze Semonicu roku 1357, o tom však kromě jména není nic bližšího známo. Příslušníci rodu Ješka z Neznášova, z rodu Heřmanských se zde připomínají do roku 1457. V letech 1389 – 1393 je zde znám Majnuš z Neznášova, příbuzný vladků z Hustířan, jehož rod se zde na sklonku 14. století usazuje na delší čas. Od roku 1404 je zde pánem Bavor z Neznášova, předtím z Habřiny a Hustířan, který je uváděn až do roku 1416. Roku 1440 máme zmínku o Petru z Neznášova, který se účastní sněmu východočeské šlechty, Čáslavského zemského sjezdu. Následuje zmínka o Čeňku z Neznášova, po kterém přebírá vládu nad hradem jeho žena Anna Šelndorfovna z Hornšperka, v roce 1457. Po roce 1494 byl hrad

³⁵ SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, 2. Díl, Praha 1994. Str. 237.

³⁶ KRÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

³⁷ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480

v držení Bavora z Hustiřan a na Neznášově, za něhož se hrad poprvé objevuje pod názvem Rotemberk. Ještě za jeho vlády v letech 1494 – 1511 se píše již s přívlastkem „...na Rotemberce“.³⁸

Za Bavorových synů se roku 1523 dělil majetek zděděný po otci. Jan starší dostal Velichovky a Poličany, Jiřík Neznášovské statky, Aleš dostal Habřinu, Oldřich zdědil Sedlice, syn Martin neznámý díl, Mikuláš Hustiřany a poslední syn mladší Jan zdědil statek Rodovský.³⁹

Hrad Rotemberk tedy získal Jiří z Hustiřan, který provedl v roce 1542 vklad svého nabytého majetku do obnovených desek zemských, kde uvádí pustý hrad Rotemberk, jako součást Neznášovského panství.⁴⁰ Jiří z Hustiřan ve stejném roce zemřel. Hrad tedy připadl jeho staršímu bratru Janovi, ovšem jedná se už o hrad pustý. Dalo by se tedy říci, že za potomků Bavora z Hustiřan byl tedy hrad opuštěn a v roce 1542 je už ponechán pustý.⁴¹ Když 26. Ledna roku 1565 zemřel i bratr Jan, který byl pochován do nedalekého kostela na Chlomku, přešel hrad do smiřického panství, kde je v roce 1588 zmiňován v urbáři, ovšem opět jako pustý hrad. Ve smiřickém urbáři se píše: „...dobytkuom všem jsou poctivé výhony a pastvy okolo pustého zámku Rotemberku se vším prostranstvím a dostatkem trav velmi příjemné a užitečné.“⁴² Dále se ještě v urbáři uvádí: „...že okolo dvoru a téhož zámku pustého jsou veliké štěpnice od rozličného štípi, třešňoví, višňoví a ořeší vlaské a lískový.“⁴³ Tím zmínky o hradu zcela mizí. V majetku Smiřic zůstává hrad po několik století a zříceniny sídla se měnily na trosky a až do dnešní podoby, kdy jsou po něm pouze stopy.⁴⁴

---

³⁸ KRÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

³⁹ SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, 2. Díl, Praha 1994. Str. 237.

⁴⁰ ŽLÁBKOVÁ, L.: Zaniklá sídla Vražba, Rotemberk, Habřina In: *Společnost ochránců památek ve východních Čechách, ročník 9., č. 3*, Hradec Králové 1998. Str. 10 - 11.

⁴¹ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480.

⁴² SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, 2. Díl, Praha 1994. Str. 237.

⁴³ SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, 2. Díl, Praha 1994. Str. 237.

⁴⁴ KRÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

5 Zařazení do historických souvislostí

Existence hradu Rotemberka, byla díky keramickému inventáři, nalezenému na lokalitě, chronologicky zařazena do období 14. a 15. století. Spadá tedy do období vrcholného až pozdního středověku, umělecký sloh, panující v tomto období, je gotika.

Obec Habřina, hrádek Vražba i hrad Rotemberk spadají do okresu Hradce Králové, ten byl řazen mezi věnná královská města, rozsahově jako např. města Žatec, Litoměřice nebo Plzeň. Často zde pobývali čeští panovníci, či členové panovnického rodu.⁴⁵

Jak je již známo z písemných pramenů, hrad byl vystavěn v polovině 14. století, jako nástupce sousedního zaniklého hrádku Vražba. První zmínky o majitelích hradu Rotemberku, jsou již z roku 1370, kdy je majitelem uváděn Ješek z Neznášova, ještě před ním je někdy uváděn Henryk ze Semonicu (roku 1357), o něm však není nic bližšího známo. Rod Ješka z Neznášova, z rodu Heřmanských se tu připomíná až do roku 1457. Svůj nynější název, Rotemberk, získal hrad za vlády Bavora z Hustřan a z Neznášova, který zde vládl téměř po celou existenci hradu. Po něm zde vládli jeho synové.⁴⁶

Zatímco na Rotemberku panuje v celku ustáleně rod z Hustřan a z Neznášova, v českých zemích je zmatek. Po smrti Jana Lucemburského v bitvě u Kresčaku, se stává jeho syn Karel panovníkem Svaté říše římské a také českým králem. Karel ustanovuje soustátí, nazývané země Koruny české. Nejvýznamnější postavení v soustátí má České království, dále sem spadá Markrabství moravské, slezská vévodství, Horní Lužice a od roku 1368 také Dolní Lužice. Nějaký čas sem patřilo i Braniborsko, Horní Falc a drobná lenní území, ležící mimo souvislý celek.⁴⁷ Lucemburkové díky své politice dostali Prahu do centra evropského dění. Většina států se potýkala s problémy, kterých byly české země díky Karlově vládě částečně ušetřeny. Příčinou bylo stálé naleziště stříbra, dokončení kolonizace, čili zakládání nových měst, rozvoj zemědělství, atd. Po Karlově smrti se ujímá vlády jeho nejstarší syn Václav IV. (1378 – 1419). Za jeho vlády však došlo ke zhoršení celkové situace v zemi, jak hospodářské tak kulturní. Václav IV. zdaleka nedosahoval kvalit svého otce. Tento fakt je však z části zkreslený, Václav dosedl na trůn v krajně vyhocené době, v nevhodné mezinárodní a vnítro-

⁴⁵ MIKULKA, J.: *Dějiny Hradce Králové do roku 1850 I*. Hradec Králové 1996. ISBN 80-900048-9-X.

⁴⁶ KRÍŽEK, P., ŘEZŇÍK, M.: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

⁴⁷ ČORNEJ, P., ČORNEJOVÁ, I., edd.: *Dějiny zemí koruny české I.*, Praha 1992. ISBN 80-85192-29-2. Str. 113.

politické situaci a byl značně zastíněn úspěchy svého otce Karla IV. V roce 1380 zasáhla české království silná vlna moru, což rozrušilo běh státu a vedlo k ekonomické a populační depresi.⁴⁸

Za vlády Václavova bratra, Zikmunda Lucemburského, došlo k rozporům v církvi, vyprovokovaných hlavně procesem s Janem Husem, který byl na církevním koncilu v Kostnici odsouzen jako kacíř v důsledku jeho kritiky církve a zavedením otázky přijímání pod obojí způsobou. Celé 15. století je pak poznamenáno vyvrcholením napětí v husitskou revoluci (1420 – 1434) a jejími důsledky. Zikmund se nakonec stal uznávaným panovníkem římské říše. Všechny tyto události probíhající v bezprostřední blízkosti, měly samozřejmě vliv i na pány z Rotemberku, například roku 1440 je v písemných pramenech zmínka o Petru z Neznášova, který se účastní sněmu východočeské šlechty, Čáslavského zemského sjezdu.⁴⁹ O začlenění ostatních majitelů hradu Rotemberka do dění v politice, či figurování v událostech dané doby, není z písemných pramenů nic bližšího známo.

14. a 15. století se nese ve znaku zostřujícího se napětí v českomoravském prostoru a konfliktů mezi panovníkem a vysokou šlechtou, objevují se neskrývané politické nároky šlechty a měšťanstva. České země však v tomto stavu nebyly výjimkou, stejně se tak dělo i v ostatních zemích, Francii, Anglii a například i v Uhrách. Po období husitských nepokojů a po vládě Jiřího z Poděbrad a Kunštátu, nastupují na trůn Jagellonci (1471 - 1485), v čele s Vladislavem Jagellonským, je uzavřen kutnohorský náboženský mír a vzniká personální unie českého soustátí a Uher. Za vlády Jagellonců na českém trůně dochází k hospodářské obnově a k celkové obnově státu po prožitých válkách. Budují se nové hrady a ty staré se podstatně více opevňují. Důvodem je zavádění nových palných zbraní.⁵⁰

Obec Habřina, spadá do okresu Hradce Králové, ten byl nazýván věnným královským městem.

---

⁴⁸ ČORNEJ, P., ČORNEJOVÁ, I., edd.: Dějiny zemí koruny české I., Praha 1992. ISBN 80-85192-29-2. Str. 120.

⁴⁹ SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, 2. Díl, Praha 1994. Str. 237.

⁵⁰ ČORNEJ, P., ČORNEJOVÁ, I., edd.: Dějiny zemí koruny české I., Praha 1992. ISBN 80-85192-29-2. Str. 184.

6 Písemné prameny

6.1 Rotemberk

Dosavadní zprávy o objektu nejsou příliš četné. Vystává tak další problém při zkoumání lokality, a to je literatura. Do literatury byl hrad uveden již německým archeologem Sommerem, od něhož jsou pak přejímány informace do následných souhrnných prací.⁵¹ Práce Augusta Sedláčka⁵² pak ztotožnila dosud bezejmenný hrad se jménem Neznášov. Většina dalších prací, je buďto silně ovlivněna touto předlohou a tak zcela bez přínosu, nebo se jedná o pouhé zmínky. Přínosným materiálem je Ilustrovaná encyklopedie českých hradů od Tomáše Durdíka.⁵³

Zmínky o Rotemberku jsou často uváděny i v souvislosti se sousední Vražbou. O té je zmínka například v básni Jaroslav v Rukopise Královédvorském. V archeologické literatuře je poprvé uváděn v 60. letech minulého století. Další zmínky o tomto hrádku jsou v regionální literatuře (Duška). V těchto pracích je však věnována pozornost právě sousednímu hradu Rotemberku a zmínky o Vražbě jsou jen okrajové.⁵⁴ Žádné dobové písemnosti týkající se konkrétně hradu Rotemberka, kromě zápisů v urbářích (např. 1588)⁵⁵, nejsou k dispozici, nebylo tedy možné z nich čerpat.

Písemné zprávy o hrádku Vražbě nejsou žádné, rovněž tak o zaniklé tvrzi v centru obci Habřiny, v lokaci Markova zahrada č. p. 35.

---

⁵¹ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100.

⁵² SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, Praha 1994.

⁵³ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480.

⁵⁴ SIGL, J.: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové. *Zpravodaj KMVČ VII*, Hradec Králové.

⁵⁵ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480.

7 Popis lokality

Lokalita hradu Rotemberka se nachází na styku hned tří katastrálních území. Jedná se o katastry Neznášov, Habřinu a Hustřířany (obr. 25). Vystává tak problém s jeho lokací. Na novějších mapách je Rotemberk označován jako zbytky hradu, Vražba a Habřina jsou značeny jako zbytky tvrze, či hradiště. Často je hrad Rotemberk, někdy i spolu se sousední Vražbou, označován jako hradiště, či je ve stejné poloze označován i dvakrát. Na některých mapách není zobrazen dokonce vůbec.

V minulosti byl hrad již několikrát chybně lokalizován, například naprosto chybně pochopil rozložení lokalit Josef Ladislav Píč, který ve svém spisu počet opevněných lokalit zdvojnásobil. Zmiňuje se jednak o dvou lokalitách na jih od Habřiny, mezi nimiž je i sousední lokalita Vražba, a ještě píše o dalších dvou lokalitách, na sever od Habřiny, mezi Habřinou a Velichovkami. Ve skutečnosti jsou však pouze dvě lokality nacházející se severně od Habřiny. Žádné opevněné lokace v prostoru jižně od Habřiny nejsou (obr. 20).⁵⁶

Dnes již zaniklé gotické sídlo nepravidelného půdorysu, je umístěno do prostoru zakončení skalní ostrožny nad levým břehem Hustřířanského potoka, v poloze nazývané také „Na hradě“, u obce Habřiny, 20 km severně od Hradce Králové (obr. 22).

Jedná se o hrad tzv. bergfritového typu. Stavby tohoto typu jsou často velmi jednoduché, v čele stavby stojí vždy okrouhlá věž, přístupná jen po lehkém můstku, či žebříku, který bylo v případě nutnosti možno odstranit. Věž nesloužila k obývání, ale sloužila jako poslední útočiště obráncům hradu, proto byl přístupový prvek do věže umístěn přibližně v úrovni prvního patra hradu, nikoli v přízemí (obr. 19).

Palác stál na nejchráněnějším místě, většinou na skalní ostrožně, jako je tomu v případě hradu Rotemberka, s věží ho spojovaly hradby, v nichž byla v blízkosti bergfritu vytvořena brána.⁵⁷

Bergfritová dispozice hradu se stala ve středověku díky své univerzálnosti a jednoduchosti velice populární. Ve 14. století byla kromě základní varianty často obměňována a doplňována dalšími stavbami, obytnými, obrannými nebo hospodářskými.⁵⁸

Nepravidelný půdorys hradu, je daný podobou vrcholu skalnaté hradní ostrožny, na které je umístěno jádro hradu. Ta je poměrně úzká, táhlá a přibližně 400 metrů dlouhá. Její osíd-

---

⁵⁶ SIGL, J.: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové. *Zpravodaj KMVČ VII*, Hradec Králové. Str. 27.

⁵⁷ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 19.

⁵⁸ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 19.

lení je možné datovat již do pravěku. Ostrožna vybíhá ze zalesněné části masivu Neznášovského kopce a je situovaná směrem k obci Hustřířany. Je chráněná dvojitým valem a příkopem (obr. 5).⁵⁹ Příkop, nebo li opevnění, je doposud nejmohutnější na východní straně, která byla nejzranitelnější, prostor hradu zde byl na úrovni okolní roviny, oproti ostatním stranám, kde jsou strmé svahy a příkopy mělké. V místech hradu je několik terénních vln naznačujících průběh pásu zdi (obr. 1).⁶⁰

Součástí hradu je i nevýrazný relikt valu (obr. 4), umístěný v čele úzké části lokality, označované jako předhradí, ten však jak ukázala provedená sondáž, může být i pravěkého původu. Příslušnost celé této části dispozice ke středověkému hradu není jistá.⁶¹

Dispozice hradu se uvádí jako dvojdílná. V areálu lze rozpoznat zbytky hradního paláce (obr. 10), východněji stopy hospodářských budov. Stavba samotná, je tvořena oválným, mírně zaklopeným uceleným jádrem (obr. 2), dále nádvořím dolního hradu a dlouhým předhradím, které přiléhá z jihovýchodní strany a svým rozsahem se kryje s plochou ostrožny. Hradní areál, je obklopený dvojitým valem a 8 m širokým příkopem, s nápadnou příkopovou depresí, který rozděluje hradní areál na dolní nádvoří a samostatné hradní jádro (obr. 9), oddělené dalším, dnes z větší části zasypaným příkopem.⁶² Příkop přetíná hradní ostrožnu a otáčí se kolem jádra stavby (obr. 6).⁶³

Při vstupu přes hluboký příkop a valy (obr. 11), na východní straně stavby, v místě, kde bývaly hradby, stávala věž.⁶⁴ Jedná se o kulatou věž, bergfrit, nazývanou též „nebojsa“, která je rozeznatelná v polovině délky frontální hradní zdi, ze které z části vystupuje.⁶⁵ Věž se vlivem destrukce propadla trychtýřem dovnitř, jedná se tedy o tzv. destrukci zavřenou. V dnešní době je již z části odkopaná.

V jižní části areálu, u obvodové hradby, je situována hradní studna. Té byla u středověkých hradů tohoto typu věnována zvláštní péče.⁶⁶ U jižní obvodové hradby je možné hovořit o

---

⁵⁹ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 101.

⁶⁰ ŽLÁBKOVÁ, L.: Zaniklá sídla Vražba, Rotemberk, Habřina In: *Společnost ochránců památek ve východních Čechách, ročník 9.*, č. 3, Hradec Králové 1998. Str. 10 - 11.

⁶¹ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480.

⁶² ŽLÁBKOVÁ, L.: Zaniklá sídla Vražba, Rotemberk, Habřina In: *Společnost ochránců památek ve východních Čechách, ročník 9.*, č. 3, Hradec Králové 1998. Str. 10 - 11.

⁶³ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993. Str. 101.

⁶⁴ KRÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5. Str. 72.

⁶⁵ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 101.

⁶⁶ HEROUT, J.: *Staletí kolem nás*, Praha-Litomyšl 2002. ISBN 8071853895. Str. 55-56.

reliktech podsklepených staveb. Plocha nádvoří však byla v minulém století upravena pro hospodářské využití, a je tak téměř nivelizována.⁶⁷

Současný stav lokality, vypovídá o hojném druhotném hospodářském využití. Rovněž nese stopy po individuální těžbě písku či maltoviny, dobývané na severní straně areálu. Situace byla značně pozměněna i amatérskými „výkopci“. Jedinou dnes poměrně zachovalou částí hradního areálu, je jádro hradu, situované v jihozápadním rohu hradního areálu. Podle situace v narušení terénu, kde je patrné zdivo, je jádro hradu možné považovat za zavřené, nebo také zaklopené.⁶⁸

Předhradí je dnes, snad až na starší narušení v prostorách za prvním valem také zcela pozměněné druhotným zemědělským užitím. Vzhled a nevelká šířka předhradí, okolo 15 – 25 m, odkazuje na spíše hospodářské využití, než na strategický význam této malé plochy.⁶⁹

Jen teoretickou možnost obrany tohoto prostoru, dávají faktory jako lehký charakter stavby a vnějšího valovitého opevnění (obr. 8), převýšení hradní ostrožny nad okolním terénem a vzdálenosti od vlastního hradu (přibližně 280 m), zvláště pak v pozdní fázi života hradu.⁷⁰ Vzhledem k pravděpodobně násilnému zániku hradu, je právě nízká možnost defense hradu jednou z příčin konce jeho existence.

Souhrnně je možno říci, že středověký hrad je úzce propojen s vývojem společnosti, s postupným vývojem jejích potřeb a požadavků. Dalo by se říci, že proces tvorby nového typu sídel – středověkých hradů, postupoval na našem území od jihu a západu směrem k severu a k východu. Nejstarší kamenné hrady na našem území můžeme ojediněle chronologicky zařadit již do 12. století. Hlavním typem opevněného sídla se však stávají až okolo roku 1230⁷¹. Ve 30. letech 13. století dochází k zásadnímu zlomu ve stavbě hradišť. Stará soustava dosluhuje a je potřeba založit novou síť základních královských mocenských opor, právě vrcholně středověkých hradů. Ojediněle se již staví první šlechtické hrady. Lze hovořit o třech základních typech vznikajících hradů. Jedná se o typ přechodný, typ s obvodovou zástavbou a francouzský kastel. Některé z těchto hradů mohly být založeny ještě za vlády Přemysla Otakara I. Vlastním zakladatelem nové sítě základních královských mocenských opor je však Václav I.

---

⁶⁷ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 101.

⁶⁸ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480.

⁶⁹ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 101.

⁷⁰ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, 100 – 106. Hradec Králové 1993. Str. 101.

⁷¹ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9.

Středověké hrady přejímají od staršího hradiště především valové opevnění. Do něho jsou pak vkládány obytné stavby, jejichž strana následně tvoří přirozenou součást opevnění hradu. Nejstarší, ojedinělé šlechtické hrady přísluší tzv. bergfritovému typu, jako hrad Rotemberk. Jednoduchá stavba s kulatou věží, sloužící jako poslední útočiště obránců hradu, přístupná po lehkém žebříku, či můstku v prvním patře.⁷²

Středověké hrady v době své existence musely plnit současně hned několik vzájemně provázaných funkcí. Jednalo se především o funkci obytnou, která se ve výjimečně klidném 14. století, stává nejvyhledávanější. Dříve ustupovaly požadavky pohodlného bydlení do pozadí a upřednostňována byla funkce obraná. Právě ve 14. století se opevnění omezuje na nezbytné minimum a majitelé hradu dávají přednost pohodlí.

Hlavní část hradu byla tvořena palácem, přízemí mělo jen úzká okna, právě z bezpečnostních důvodů. Starší paláce byly velmi jednoduché, většinou s malými prostorami a nevznikal pak problém při jejich pozdějším vzájemném propojování.⁷³

Vědomosti o podobě hradu Rotemberka, však dosud nedosáhly takové úrovně, aby umožnily jeho bližší typologii, zhodnocení a zařazení.⁷⁴

7.1 Dnešní stav lokality

Přístup na hrad Rotemberk je poměrně snadný, cesta je značena turistickými značkami již od autobusové zastávky v obci Neznášov, tedy není problém lokalitu najít. Obtížnější je nalézt konkrétní polohu sousedního hrádku Vražby, vzdáleném 1 km, která není povětšinou na mapách, oproti Rotemberku, značena vůbec.

Hrad je vzdálen přibližně 1 km, přístupný po upravené široké lesní cestě, z centra obce Neznášova. Samotné místo reliktu hradu je označeno jak turistickou tabulkou od Klubu českých turistů, tak ještě orientační tabulkou se základními historickými a popisnými informacemi o Rotemberku (obr. 12).

Přístupová ostrožna k lokalitě je široká a snadno dostupná (obr. 13). Samotný hradní areál je oddělen od přístupové ostrožny poměrně hlubokým, strmým příkopem (obr. 11). Na místě je stále patrný dvojitý val nepravidelného tvaru, který kopíruje tvar ostrožny (obr. 8).

⁷² HEROUT, J.: *Staletí kolem nás*, Praha-Litomyšl 2002. ISBN 8071853895. Str. 55-56.

⁷³ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9.

⁷⁴ DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480.

Celý vnitřní areál je zarostlý listnatými stromy a vegetací, patrné jsou pouze okolní valy a příkopy (obr. 3). Rozeznatelná je rovněž vnitřní zavřená destrukce areálu hradu. Dnes je celá plocha pokrytá silnou vrstvou lesního humusu, místy je možné pod ní rozeznat jednotlivé zbytky, spíše kusy, cihel a kamenů, pravděpodobně náležící ke stavebnímu materiálu hradu. Stále jsou zde patrné stopy, po tzv. „hledáčích pokladů“ (obr. 7).

Na lokalitu každoročně dochází místní skautský oddíl Bimbrlata, který zde v roce 2007 umístil informační tabuli a rovněž zde v areálu instaluje budky a krmítka pro ptáky a hrádek nazývá „Ptačí hrad“.

8 Archeologický materiál

Materiál získaný na lokalitě hradu Rotemberka tvoří nepočtený a ne příliš kvalitní soubor. Keramika tvořící nálezo­vý soubor spadá převážně do kategorie vybavení domácnosti. Do nálezo­vého souboru spadají rovněž nálezy související se stavbou samotnou a s jejími prvky, jako jsou mazanice, struska, cihly, pískovec a železné předměty. Keramiku kamnářskou zastupují keramické kachle (v tomto případě je to ojedinělý kus).

Převažujícím typem nálezo­vého materiálu na lokalitě hradu je keramika, přesněji řečeno její fragmenty. Výzkum pomocí sond zde provedený, konstatoval absenci střepů mimo vlastní hrad. Veškeré zlomky keramiky byly chronologicky zařazeny do rozmezí 14. a 15. století. Výjimečným nálezem je ojedinělý střep, který může být datován i do století 13.⁷⁵

V souboru nalezeném na lokalitě se kromě zvířecích kostí nenalezly žádné další organické artefakty. Nálezy jsou uloženy v depozitáři muzea v Hradci Králové, pod přírůstkovými čísly 20/70, 48/2006, 54/75, 55/75, 55/75, 105/97, 105/97, 106/97, 106/97, 107/97, 108/97, 108/78, 108/78, 109/97, 109/97, 109/97, 109/97, 109/97, 110/97, 111/97, 112/97, 113/97, 113/97, 113/97, 113/97, 114/97, 114/97, 114/97, 115/97, 115/97, 116/97, 153/78, 153/78, 153/78, celkem v 6 krabicích, které jsou označeny čísly 774, 781, 783, 784, 785, 789. Jedná se o 34 papírových sáčků, v nichž je celkem uloženo 448 kusů střepů, 39 ks zvířecích kostí, 85 ks mazanice, 4 ks cihel, 1 ks strusky, 2 ks železa. Z celkového počtu střepů jsou 41 ks jsou okraje, 14 ks jsou dna a nejvíce, až 389 ks, jsou výduti.

Při popisu materiálu je vždy uvedeno číslo bedny – nálezo­vého souboru, ve které je materiál uložen, dále přírůstkové číslo, vždy společné pro více nálezů, datum nálezu, místo nálezu, popřípadě vrstva, ve které byl materiál získán, pokud to ovšem bylo u nálezu zaznamenáno.

V práci je materiál členěn především dle barvy střepů. V práci je uvedena vždy barva povrchu střepu a rovněž také barva vnitřní strany střepu. Z té je možné zjistit typ výpalu, zda se jedná o výpal v peci za přístupu vzduchu, tedy oxidační, který zanechá střep světlejší, či se jedná o výpal redukční, který zanechá střep tmavší⁷⁶.

---

⁷⁵ KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVC XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100.

⁷⁶ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 48.

Střepy v této práci jsou členěny dle velikosti. Vzhledem k povaze nalezeného materiálu, jsem si pro usnadnění kategorizace střepů dovolila použít velikostní tabulku R. Tichého⁷⁷, což mi podstatně usnadnilo bližší rozřazení keramického materiálu. Přesnější rozměry jsem měřila pouze u větších kusů, u zdobených střepů, u okrajů, u den a plastických aplikací.

Materiál je dále členěn morfologicky, dle typů střepů. V případě tohoto nálezového materiálu se jedná o pouhé zlomky nádob, jsou tedy pouze typologicky členěny na dna, okraje, výduti, popřípadě na plastické aplikace jako jsou například ucha, či nožky nádoby. U okrajů je možné pomocí tzv. „gramofonové desky“⁷⁸, zjistit průměr nádoby, ze které střep pochází. V případě nálezového materiálu z Rotemberka šlo tuto metodu využít jen zřídka, střepy jsou totiž příliš drobné na přesnější morfologii. Podstatným faktorem při třídění střepů je samozřejmě jejich výzdoba. V tomto případě se však nejedná o určující faktor, zdobené střepy jsou v tomto souboru spíše výjimkou.

Hmotnost střepů byla jedním ze stěžejních problémů. Střepy jsou totiž tak drobné, že většina z nich váží 0 kg. Váženy byly tudíž jen větší kusy, nebo střepy se zdobením, okraje, dna a plastické aplikace. Naopak mazanice, cihlovina, struska a železo, byly standardně zváženy a jejich počet kusů a celková hmotnost je zaznamenána v práci.

Celkový nálezový materiál z lokality je, jak bylo výše poznamenáno, velice drobný, zlomkovitý a jeho vypovídací hodnota je tudíž značně omezena. Přesnější popis keramického inventáře a jeho podrobný rozbor, je uveden v kapitole o keramice. Fotografická a kresebná dokumentace se nachází v přílohách na konci práce. Fotografovány a kresleny, byly jen některé střepy, typické pro nálezový soubor, střepy se zdobením a plastické aplikace, u okrajů byly zakreslovány profily.

8.1 Keramika

„Výrobky z hlíny se řadí mezi nejstarší doklady lidské práce. Lidské ruce vtiskovaly beztvare hmotě účel a krásu. Ale teprve tehdy, když k činnosti člověka přistou-

---

⁷⁷ Radomír Tichý (univerzita Hradec Králové) – metoda určuje velikost střepu v závislosti na kružnicích, rozšiřujících se od středu vždy po 1,5 centimetru. Tímto způsobem je možno rozlišit základní velikostní kategorie keramiky.

⁷⁸ Soustava rozšiřujících se kruhů, které umožňují určit průměr nádoby, ze které střep pochází, podle zaoblení okraje.

pil oheň, byla dílu vtisknuta i trvanlivost a odolnost. Tak vznikala keramika, která až dodnes je neodmyslitelnou součástí denního života“⁷⁹

8.1.1 Nálezový soubor č. 783

Nálezový soubor uložený pod číslem 783 obsahuje celkem tři papírové sáčky. Dva sáčky jsou označeny přírůstkovým číslem 115/97 a jeden číslem 116/97. V prvním sáčku s přírůstkovým číslem 115/97 se nacházejí zvířecí kosti. Datum nálezů je uvedeno 23. 5. 1992 v poloze akropole. Kostí je celkem 27 kusů o celkové váze 0,158 kg. Jedná se o nepřepálené a světlé, většinou dlouhé kosti nebo klouby a jeden zub z menšího zvířete. Kosti nejsou nijak opracované ani zdobené.

V druhém sáčku se stejným přírůstkovým číslem 115/97 i stejným datem nálezů, se nachází celkem 187 kusů střepů, z toho 172 kusů výdutí, 5 kusů den, 8 kusů okrajů a 2 plastické aplikace.

Pokud bereme v úvahu zvlášť dna, výdutí a okraje, lze říci, že z celkového počtu výdutí, přibližně 42 střepů nese stopy po opálení, očazení, nebo jsou ohněm téměř zničené. 6 kusů výdutí je poškozených, tak že je výrazně narušená jejich povrchová struktura. 13 kusů výdutí je pravděpodobně ze stejné nádoby, nejspíše hodně velké. Střepy jsou poměrně tenké a bez výzdoby. Většina střepů nese stopy po tvorbě na hrnčířském kruhu, který byl v době vzniku nádob již zcela běžně používán. Na 6 kusech střepů z výdutí byla hnědá glazura, vždy z obou stran nebo jen z té vnitřní. Na jednom ze střepů je glazura přepálená, zřejmě důsledkem vystavení silnému žáru.

Nejčastějším typem výzdoby (přibližně 9 střepů je takto zdobeno), jsou rýhy nebo rýhování. Jedná se o pravidelné mělké rýhy, často v šířce od 0,2 do 0,6 cm. Příkladem výzdoby rýhování je zde střep, kdy je ojedinělá rýha umístěna u horního okraje střepu a je široká 0,6 cm. Další střep je zdoben rýhování s rozestupem 1 cm o průměru 0,3. Rýhy jsou vždy mělké a velice tenké.

Dalším často se opakujícím zdobením jsou plastické linky. Jedná se o linky, většinou tvořené dvojicemi, v určité vzdálenosti a často o šířce 0,4 cm. V několika případech je plastická linka kombinována vždy ještě s nějakým dalším ozdobným prvkem, například s kolkováním nebo drobnou plastickou vystupující lištou. Na jednom ze střepů, jsou vždy dvojice linek, s rozestupem 0,6 cm. Vzhledem k přepálení střepu však již linky nejsou příliš znatelné.

---

⁷⁹ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 57.

Na mnoha střepech je zdobení vlivem žáru nebo příčinou jiných vnějších vlivů zcela zničeno. Na střepech takto poničených je však vždy znatelná alespoň výše zmiňovaná plastická lišta. Toto zdobení je patrné na střepech, které jsou z části pod okrajem.

U jednoho ze střepů v tomto nálezovém souboru, je užito zdobení vlnovkou. Tento typ zdobení je na střepech užito spolu s nevýraznou plastickou lištou a ještě spolu s kolkováním. Kolkování je mírně zvlněné (XI). Další tip kolkování viz. Obr. X.

U tak malých střepů, jaké se nacházejí v tomto sáčku, však bohužel nelze rozeznat celkový motiv zdobení a jeho rozmístění po celém povrchu nádoby, ale spíše lze jen identifikovat jednotlivé užité prvky.

U popisu okrajů je možné uvést i průměr nádoby, ze které střep pochází. V tomto případě okraje odpovídají na šířku nádob přibližně 30 cm, 50 cm, 90 cm, 110 cm a 125 cm (obr. IX). V tomto sáčku se nacházely pouze okraje jednoduché, kyjovitého zahnutí, bez zdobení (obr. I). V jednom případě bylo zdobení zničeno, dva okraje byly spáleny, na jednom byly stopy po tvorbě na hrnčířském kruhu a jeden střep má na sobě červenou skvrnu od barvy (obr. VII). Nejedná se o glazuru, ani o účelové zdobení, ale spíše o hnědé barvivo, náhodné zbarvení.

Dna v tomto případě nevykazují žádné zvláštnosti. Jedno nese stopy po přepálení a rovněž pouze na jednom je možné vidět pozůstatky po tvorbě na hrnčířském kruhu. U ostatních to není patrné vůbec. Je možné zachytit i stopy po odříznutí nádoby z kruhu strunou. Nádoby z 15. století na sobě mají patrné stopy po odříznutí z kruhu. Je možno říci, že do konce 13. století, v době kdy byla hrnčířská výroba ve stadiu malovýroby, byl používán hrnčířský kruh, na němž byly nádoby obtáčeny. V 15. století bylo užití kruhu značně rozšířeno, i cechovní statuta ze začátku 16. století obsahují ustanovení týkající se ustanovení o „mistrovském kusu“. Kdy uchazeč o mistrovství musel umět vytočit nádobu z jednoho kusu hlíny.⁸⁰

Nejzajímavějšími střepey ze sáčku, jsou jistě plastické aplikace. Jedná se o náběh na okraj s částí ucha a nohu z nádoby stojících na třech nožkách – trojnožky (obr. XII). Trojnožka se vyvinula z pánve, má zakulatělé dno, ze kterého vyrůstají tři zašpičatělé nožky. Okraje i rukojeť, která bývá často dutá, byly výrazně profilovány.⁸¹

Z celkového stavu střepů v tomto sáčku lze konstatovat, že hlavním faktorem společným pro většinu kusů je jejich poškození ohněm spolu s vlivem vnější destrukce. Převládající barva střepů je oranžová a šedá. Nejčastější příměsí v keramice je slída, křemen a písek (ostřivo).

⁸⁰ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 57.

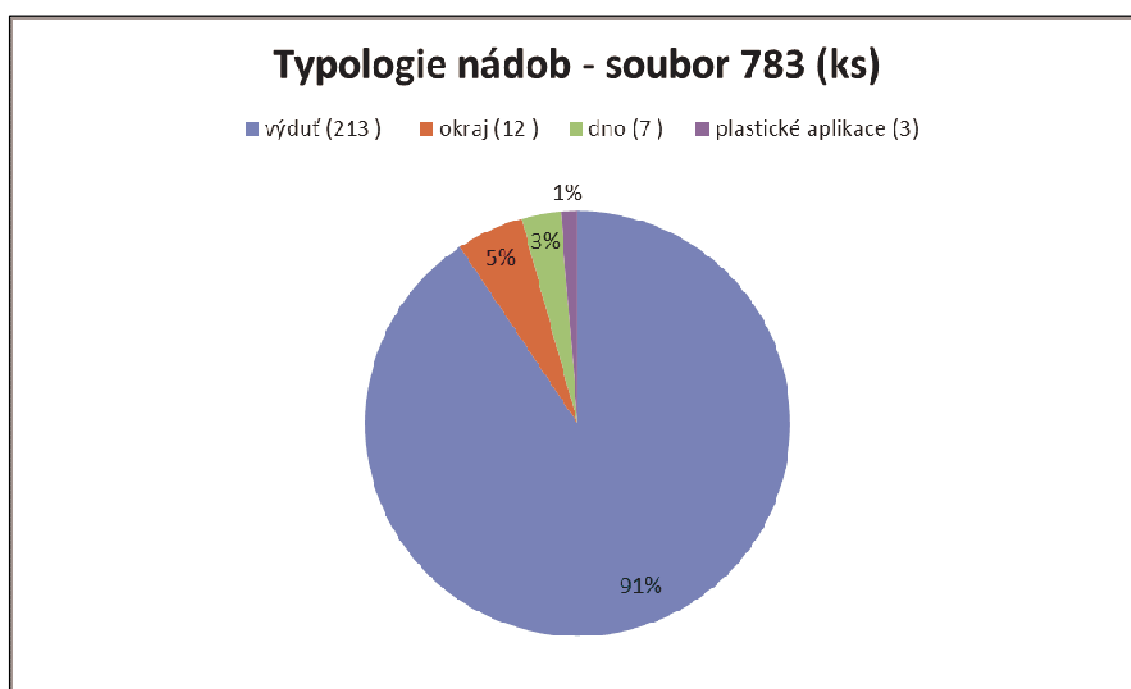
⁸¹ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 57.

V třetím papírovém sáčku, pod přírůstkovým číslem 116/97, s datem 16. 3. 1991, jsou střepy nalezené na okraji, lépe řečeno, na hraně příkopu. Tyto střepy jsou výsledkem amatérské sondy. Celkem se jedná o 48 kusů střepů, z toho je 40 kusů výdutí, 2 kusy jsou okraje z talíře, 2 kusy jsou klasické okraje z nádoby (obr. VI), 2 kusy jsou dna (obr. VIII) a 1 drobný úlomek kachle (obr. V). Na 5 kusech střepů je patrná glazura, na 1 kolkování (obr. III), 1 střep je zdoben drobnou plastickou linkou, mělkou a úzkou (obr. IV). Nejvíce střepů je oranžově zbarvených a cca 13 kusů je jich znatelně spálených. Příměs na střepech tvoří křemen a písek, které způsobují hrubost střepu (tzv. ostřívo).

Soubor z tohoto sáčku je celkem zajímavý. Například výše zmíněné okraje talířů, jsou zbarvené hnědá - oranžová (hnědá glazura na vnitřní straně, oranžová na vnější). Jednalo se o talíř s vystouplým okrajem, zdobeným hnědými vlnicemi v řadách pod sebou (obr. II). Na střepu z talíře je vidět pět linek, jsou v pravidelných řadách pod sebou. Dalším zajímavým kusem je střep z okraje, pravděpodobně velké nádoby, s plastickou lištou s výstupky ve tvaru oblouků.

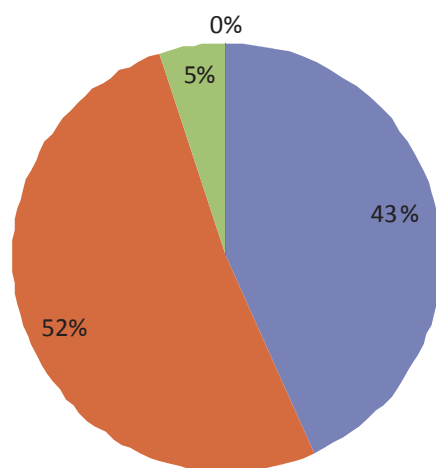
Nejzajímavějším je však zástupce kamnářské keramiky, drobný kus kachle. Je světle – pískové barvy, mírně očazený z vnější strany, silnostěnný. Vnější zdobení tvoří značka, skládající se z plastické vlnovky a jakési značky v podobě písmena. Nejedná se o figurální motiv ani o rostlinné prvky, střep je však tak drobný, že jakákoli bližší identifikace není možná.

U všech střepů z nálezového souboru převažuje oxidační výpal, výpal za přístupu vzduchu, který zanechá střep světlejší.

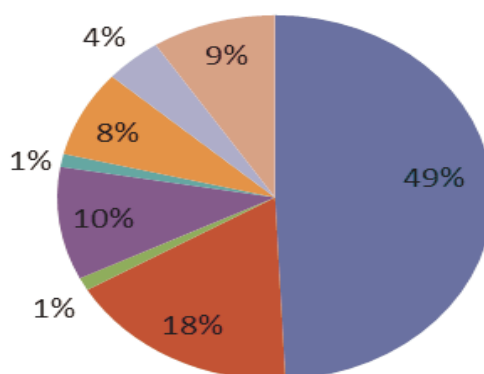
Velikostní skupiny - soubor 783 (ks)

■ velikost I (102)   ■ velikost II (121)   ■ velikost III (12)   ■ velikost IV (0)

Povrch - soubor 783 (ks)

■ bez zdobení (128)   ■ přepálené (45)
■ kolkování (3)   ■ příměs křemene (26)
■ platická lišta (3)   ■ rýhování (20)
■ glazura (11)   ■ příměs slídy (24)

8.1.2 Nálezový soubor č. 784

Tato krabice obsahuje 11 sáčků s nálezy s přírůstkovými čísly 105/97, 105/97, 106/97, 106/97, 107/97, 108/97, 109/97, 109/97, 109/97, 109/97 a 109/97. Jedná se o nálezy ze sond I – IV, prováděných na Rotemberku v květnu roku 1992.

V prvním sáčku pod přírůstkovým číslem 108/97 jsou nálezy ze severní části pod hradem, ze sondy III. Jedná se o pouhé dva střepy – dno a ucho. Dno s drobnou částí výdutí, která se rozšiřuje směrem ode dna, obsahuje drobné příměsi, znatelné z vnitřní strany střepu. Barva je pískově – šedá. Druhý střep, část ucha, je z vnější strany poteklé světle zelenou glazurou, nejedná se však o záměrné glazování, buďto byla nádoba špatně naglazována, nebo glazura skla z jiného výrobku. Ucho má v průměru 1 cm (obr. XXI).

V dalším sáčku jsou pod přírůstkovým číslem 105/97 4 kusy mazanice o celkové váze 0,068 kg, ze sondy I, z druhé vrstvy. Na mazanici světle pískové barvy jsou šedé skvrny, příměs drobných kamínků je minimální, obsahuje však příměsi trávy. Jeden kus mazanice je opálený. Na mazanici nejsou kromě otisků trávy žádné další otisky (např. otisky prutů v případě, že by byla mazanice součástí nějaké konstrukce).

V sáčku 106/97, ze sondy II, je 1 kus cihly o váze 0,062 kg. Jedná se o malý kus stavebního materiálu - cihloviny, pouze s několika kamínky, nejspíše křemeny, jinak bez příměsí. Kromě tohoto kusu cihly je v sáčku i jeden kus strusky vážící 0,158 kg, šedé barvy, poteklý zelenou glazurou. Na sáčku je mylně uvedeno, že se jedná o kámen, na první pohled je však patrné, že nález je výsledkem lidské činnosti. Struska je s příměsí křemene, drobných kamínků a rostlinných částí. V kusu je zaklíněn kus kamene, nebo keramického střepu, který z části vyčnívá na povrch.

Ze sondy IV pochází nález pod přírůstkovým číslem 109/97. Jedná se opět o mazanici nebo cihlovinu oranžové barvy, o váze 0,128 kg. Jedná se o drobné úlomky bez specifických vnějších znaků. Ze stejné sondy i pod stejným přírůstkovým číslem pochází i 2 kusy železa. Jsou to silně zkorodované části hřebíků, první se šířkou hlavičky 1,6 cm a délkou 6,8 cm, vážící 0,014 kg, druhý o váze 0,002 kg, dlouhý 2,8 cm a s hlavičkou širokou 0,9 cm (obr. XXIII).

Opět pod přírůstkovým číslem 109/97, ze sondy IV z první vrstvy, pochází 1 kus cihly oranžové barvy, o váze 0,008 kg, cihla neobsahuje žádné viditelné příměsi.

Další sáček ze stejné sondy (IV) a se stejným přírůstkovým číslem obsahuje celkem 33 kusů střepů. Z toho jsou 4 okraje (obr. XXII) a 29 je výdutí. Jeden z okrajů je na vrchu potřísn-

něný hnědým barvivem, nikoli glazurou, ale nelesklou barvou. Stejnou barvou je na vnější straně střepu, hned pod okrajem, namalovaná tenká linka (obr. XX). Okraj je zavnutý, kyjovitý na profilu. Na střepu je patrná drobná příměs písku. Výduť střepu se silně rozšiřuje směrem od okraje. Zahnutí okraje odpovídá velikosti nádoby o průměru cca 135 cm.

Druhý okraj z tohoto sáčku je velmi tenký s jemným plastickým zobáčkem. Povrch je pokryt hnědou glazurou, pravděpodobně je to okraj ze džbánu s kalichovitým hrdlem. Dalším okrajem, u kterého je možné říci, z jaké nádoby pochází, je okraj z pokličky. Střep je oranžové barvy. Jedná se o poměrně tenkou pokličku, zřejmě plochého tvaru, zužujícího se směrem ke středu. Celkový průměr pokličky je možné odhadnout na 45 cm⁸². Ze spodní strany je mírně opálená s drobnými plastickými linkami, které se zužují směrem ke středu pokličky. Mezi středověkými poklicemi, se nejčastěji objevují jednodušší, půlkruhové, s různým utvářením pláště.⁸³ Poklice se užívaly i jako misky, proto bývají často spálené. Na vrchu bývá většinou úchytka, někdy je však poklička i bez úchytky. Nejstarší pokličky jsou známy již z mladší doby bronzové.

Poslední střep okraje je světle pískové barvy, velice drobný a tudíž téměř nerozeznatelný k další morfologii (stejně jako většina střepů z nálezového celku).

Z 29 ks výdutí v sáčku 109/97, je jich 17 ks oranžové barvy, bez výzdoby, 8 ks jich je šedých a pouze 1 ks obsahuje viditelnou příměs křemene. Jediné zdobení je na tenkém střepu, kde je užitá hnědá linka 0,3 cm široká a na střepu, kde jsou užitý drobné typické tenké rýhy v horním okraji, vlivem destrukce zničené. Opět jsou zde opálené střepy, cca 4 ks.

Další sáček z bedny č. 784, rovněž s přírůstkovým číslem 109/97, obsahuje střepy ze sondy IV, z první vrstvy. Je to celkem 5 ks střepů výdutí. 3 ks střepů jsou příliš drobné a nezdobené, 2 střepů mají na sobě drobnou plastickou rýhu, typickou pro celý nálezový celek a jsou opět příliš drobné.

V sáčku pod přírůstkovým číslem 105/97, jsou 4 ks střepů z nádoby lužické kultury (obr. XIII), nalezené v sondě I, v druhé vrstvě. Ty nebyly dále charakterizovány, vzhledem k tomu že nenáleží do středověku a nesouvisí proto s existencí hradu Rotemberku.

V sáčku 106/97 je pouze jeden střep ze sondy II. Jedná se o výduť načervenalé barvy, s drobnými příměsemi, takže je střep hrubý z obou dvou stran. Střep je mírně zaoblený a je zdobený 0,3 cm tenkou linkou, umístěnou u horního okraje střepu.

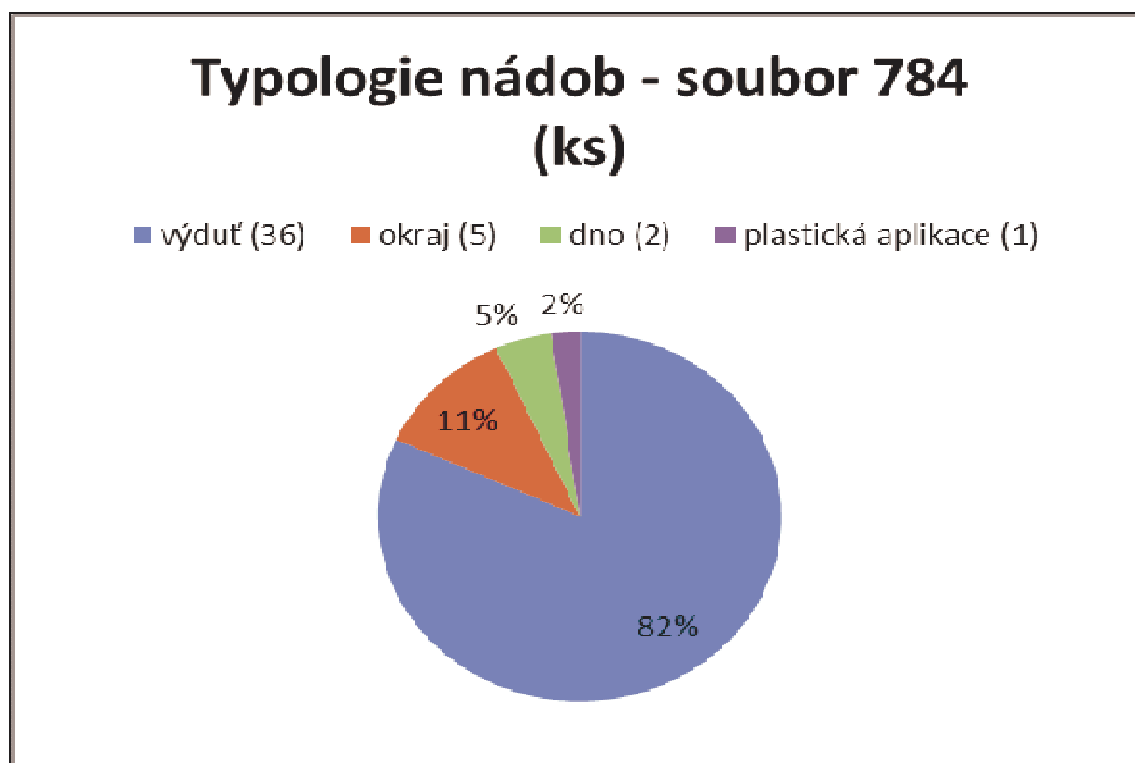
⁸² „gramofonová deska“ - Soustava rozšiřujících se kruhů, které umožňují určit průměr nádoby, ze které střep pochází, podle zaoblení okraje.

⁸³ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 57.

Posledním sáčkem v bedně je sáček uložený pod přírůstkovým číslem 107/97, obsahující 1 ks okraj z pokličky (obr. IXX) a 1 ks výduti. Střep z pokličky je šedě zbarven. Jedná se pouze o drobný úlomek, okraje jsou ploché, mírně se zdvihající směrem ke středu. Pravděpodobně celý okraj pokličky obíhá drobná plastická vystouplá lišta.

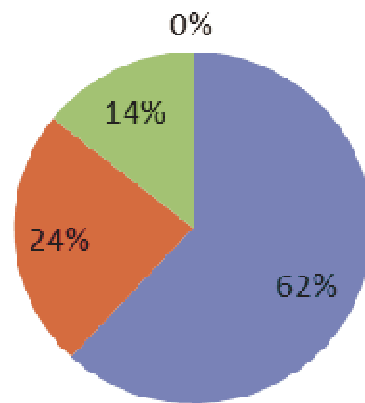
Úhrnem je v nálezovém souboru č. 784 je souhrnem 43 ks střepů, pokud nepočítáme 4 ks střepů z lužické kultury. Soubor v této bedně obsahuje i 2 ks železa, 2 ks cihel, 1 ks strusky a 22 ks mazanice o celkové váze 0,196 kg. Hlavním faktorem keramického materiálu je jeho drobnost, časté poškození žárem a celková absence zdobení.

U všech střepů z nálezového souboru převažuje oxidační výpal, výpal za přístupu vzduchu, který zanechá střep světlejší.

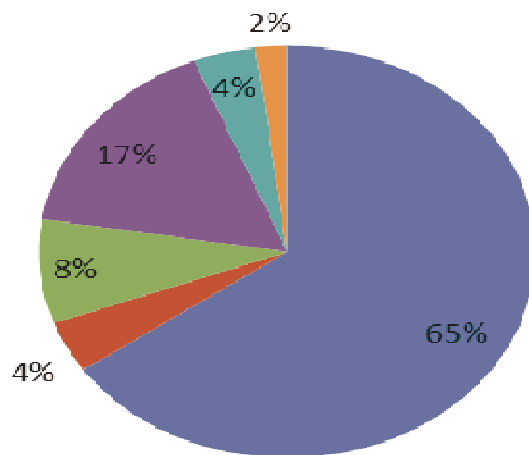
Velikostní skupiny - soubor 784 (ks)

■ velikost I (26) ■ velikost II (10) ■ velikost III (6) ■ velikost IV (0)

Povrch - soubor 784 (ks)

■ bez zdobení (32) ■ přepálené (2) ■ příměs křemene (4)
■ rýhování (8) ■ glazura (2) ■ příměs slídy (1)

8.1.3 Nálezový soubor č. 781

V této bedně jsou pouze 3 papírové sáčky ze starších výzkumů, všechny s přírůstkovými čísly 153/78 a s datem nálezů 8. 6. 1978. Zvláštností tohoto souboru je, že střepy jsou jako jediné z celého souboru z lokality hradu Rotemberka označeny inventárními čísly.

V prvním sáčku je uložen vzorek č. 3, z části valu. Jedná se o mazanici a cihlovinu, celkem 4 ks. Tento stavební materiál je silně promísen s kameny, pískem a drobné skvrnky na povrchu svědčí o obsahu omítky.

V druhém sáčku je 7 ks střepů. Z toho 5 ks výdutí, 2 ks okrajů. Na výduti č. 46300 jsou patrné stopy po dotváření na kruhu a otisk prstu. Na výduti č. 46296 jsou z vnější strany malované červené linky. Společným prvkem pro střepy z tohoto sáčku, je viditelná příměs slídy. Oba okraje jsou velmi drobné, bez vzoru a bez plastického výstupku (obr. XXV).

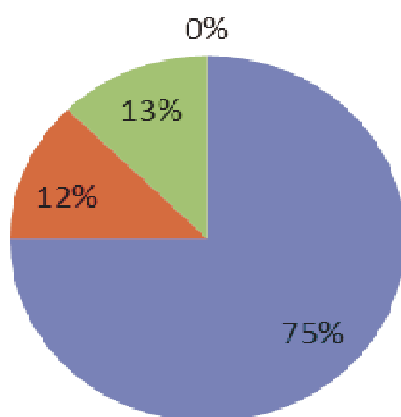
Ve třetím sáčku je vzorek 1 z hloubky 0 – 20 cm. Je to celkem 9 ks střepů, z toho 2 ks dna a zbylých 7 ks jsou výduti. Všechny střepy jsou zbarveny do oranžova, některé mírně do šeda z vnitřní strany. Jedno z dnů obsahuje silnou příměs ostřiva a pochází ze silnostěnné nádoby, druhé je stejného typu a výduť se rozšiřuje směrem ode dna. Výduť č. 46285 s okrajem a s částí ucha. Viditelná příměs křemene a slídy. Viditelný profil okraje je zavinutého kyjovitého typu. Střepy výdutí č. 46288, č. 46286 a č. 46287 jsou patrně ze stejné nádoby (obr. XXIV).

U všech střepů z nálezového souboru převažuje oxidační výpal, výpal za přístupu vzduchu, který zanechá střep světlejší.

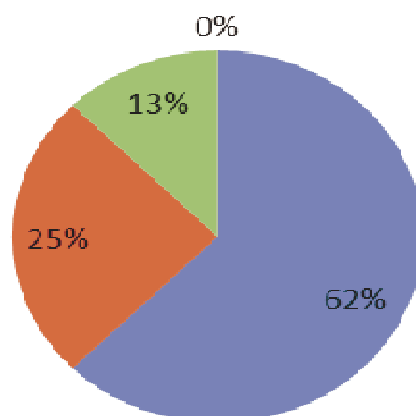
Typologie nádob - soubor 781 (ks)

■ výduť (12) ■ okraj (2) ■ dno (2) ■ plastická aplikace (0)

Velikostní skupiny - soubor 781 (ks)

■ velikost I (10) ■ velikost II (4) ■ velikost III (2) ■ velikost IV (0)

8.1.4 Nálezový soubor č. 774

Jedná se celkem o 6 sáčků s přírůstkovými čísly 20/70, 54/75, 55/75, 55/75, 108/78 a 108/78. Jedná se opět o starší nálezy. Data uvedená na sáčcích jsou různá, rozpětí let nálezů je od roku 1966 do roku 1978.

Sáček 54/75, v němž jsou nálezy ze září roku 1966, získané z povrchového sběru v prostoru hradního areálu, konkrétně z vnitřní strany příkopu. Jedná se o 7 kusů výdutí, po většinou oranžové barvy, místy zbarvené do červena. Stopy po opálení na 1 ks střepu, příměs křemene také jen na 1 kusu.

V dalším sáčku s přírůstkovým číslem 20/70 jsou rovněž nálezy z povrchového sběru, který proběhl 7. 4. 1970, konkrétní místo nálezu zde není uvedeno. V sáčku jsou 3 ks výdutí, z toho je 1 ks pravěký.

V sáčku s datem nálezu 18. 7. 1970, zařazených pod číslem 55/75, jsou nálezy získané z povrchového sběru, z nejvyšší vyvýšeniny v jihovýchodním cípu lokality. V sáčku je celkem 19 kusů střepů, z toho pouze 1 okraj. Povrch tohoto okraje je značně poničený ohněm. Na střepu je znatelný vystouplý okraj, pod ním se rýsují stopy po drobných tenkých rýhách. Okraj je z nádoby o průměru přibližně 75 cm. Zbýlých 18 ks výdutí je ve většině oranžově zbarvených. Pouze na jednom střepu jsou na vrchním okraji patrné kolky (obr. XXVI).

V dalším sáčku se stejným přírůstkovým číslem je 6 ks mazanice a cihloviny oranžové barvy. Materiál je bez jakýchkoli viditelných příměsí či otisků. Celková váha tohoto stavebního materiálu je 0,106 kg. Na sáčku je uvedeno, že nález byl proveden dne 18. 5. 1970, opět na nejvyšší vyvýšenině v jihovýchodním cípu lokality.

V sáčku 108/78 ze dne 12. 5. 1978, je opět výsledek povrchového sběru. Obsahuje 1 ks cihly oranžovo – šedé barvy. V materiálu je patrná drobná příměs kamínků, pravděpodobně i maltoviny.

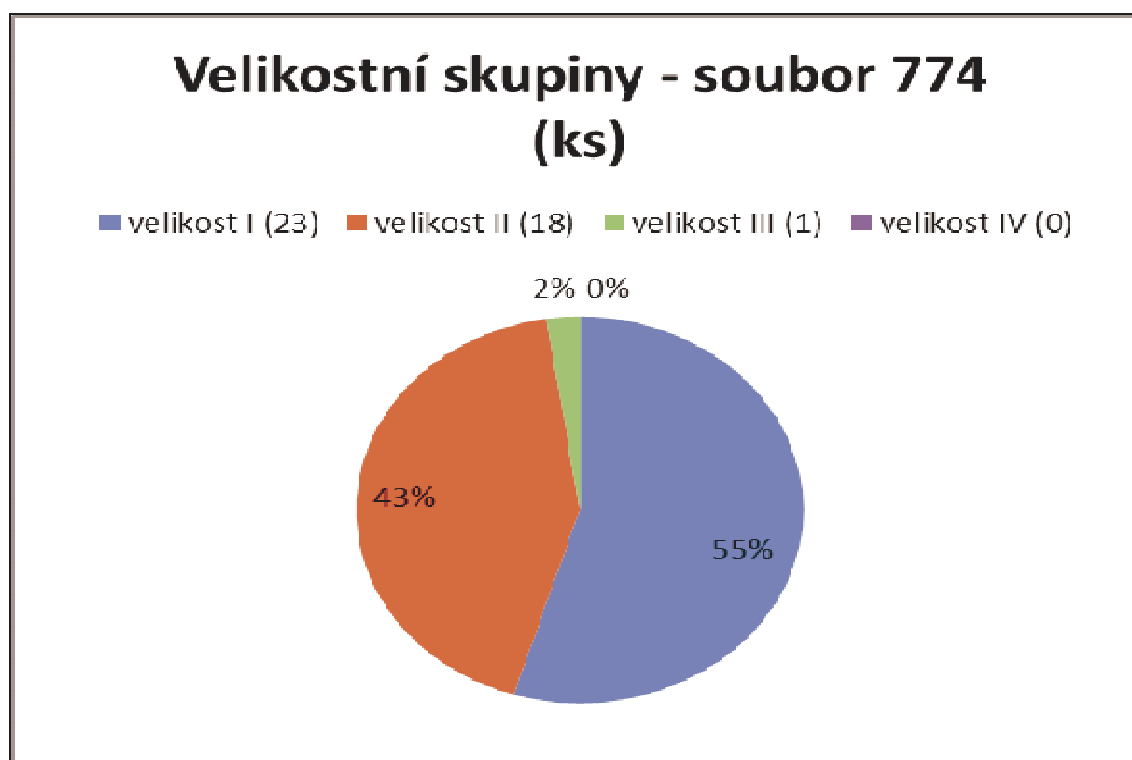
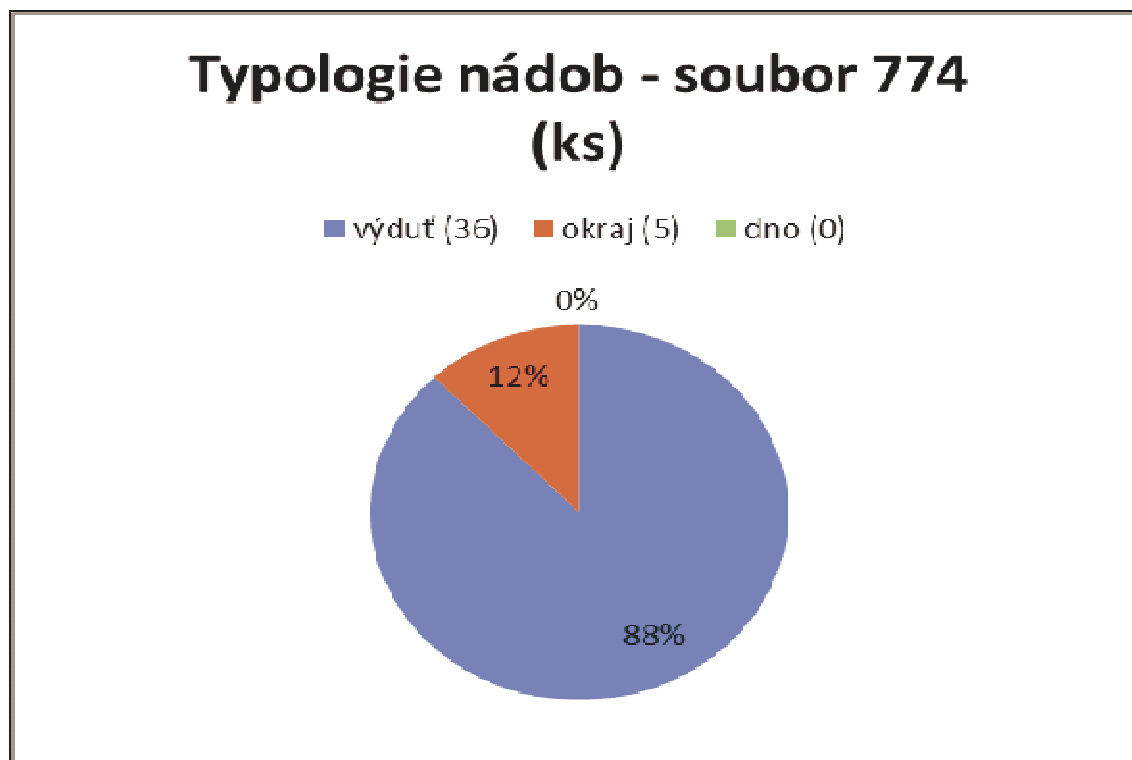
Další nález ze sběru, opět pod přírůstkovým číslem 108/78, se stejným datem. V tomto sáčku je 9 ks střepů a 1 ks cihly. Z celkového počtu střepů je pouze 1 střep z okraje nádoby (obr. XXVII). Tento okraj je značně opálený, na povrchu hrubý s velkým obsahem slídy a písku. Z vnitřní strany je okraj jemně rýhovaný a značně poničený. Celkový průměr nádoby, ze které střep pochází, je přibližně 95 cm⁸⁴. Z výdutí je pouze 1 střep z vnitřní strany opálený,

---

⁸⁴ „Gramofonová deska“ - Soustava rozšiřujících se kruhů, které umožňují určit průměr nádoby, ze které střep pochází, podle zaoblení okraje.

hrubý, s příměsí písku, křemene a slídy. Na ostatních střepech žádné zdobení není. Kus cihly v tomto sáčku váží 0,016 kg a obsahuje pouze drobnou příměs písku.

U všech střepů z nálezového souboru převažuje oxidační výpal, výpal za přístupu vzduchu, který zanechá střep světlejší.

8.1.5 Nálezový soubor č. 789

V této bedně je pouze 1 sáček s nálezy z povrchového sběru, a to pod přírůstkovým číslem 48/2006. V sáčku je celkem 8 ks střepů, z toho 5 ks výdutí a 3 ks okraje. Na jednom z okrajů je patrná silná příměs písku i větších kamínků. Z vnější strany jsou tři plastické prohlubně, ve tvaru obloučků.

Na dalším okraji je opět viditelná značná příměs drobného písku, což dělá střep poměrně hrubý. Střep podle zakřivení odpovídá nádobě v průměru cca 40 cm⁸⁵. Z vnější strany je tmavší, střídají se tmavší a světlejší kruhy, na okraji doplněné drobnými linkami.

Třetí okraj v sáčku je pravděpodobně pravěký.

Celkem vzato, na výdutích nejsou patrné žádné typické znaky, kromě drobných příměsí a ostřiva. Nějak zdobených je pouze několik střepů, jeden, z obou stran pokrytý světle hnědou glazurou, z vnější strany jsou na střepu hnědé a černé linky, zřejmě se jedná o výsledek druhotného poškození střepu. Na další výduti je drobný plastický výstupek nejasného původu a na dalším střepu je znatelné zdobení v podobě dvou rýh uprostřed (obr. XXVIII).

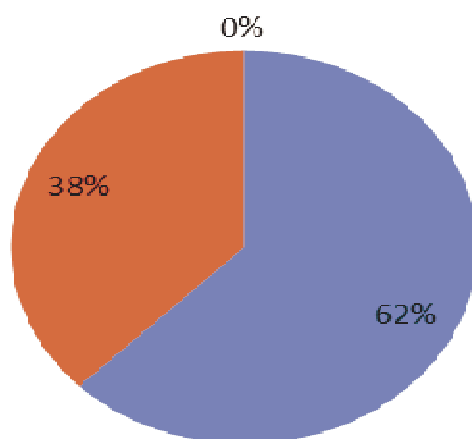
U všech střepů z nálezového souboru převažuje oxidační výpal, výpal za přístupu vzduchu, který zanechá střep světlejší.

---

⁸⁵ „Gramofonová deska“ - Soustava rozšiřujících se kruhů, které umožňují určit průměr nádoby, ze které střep pochází, podle zaoblení okraje.

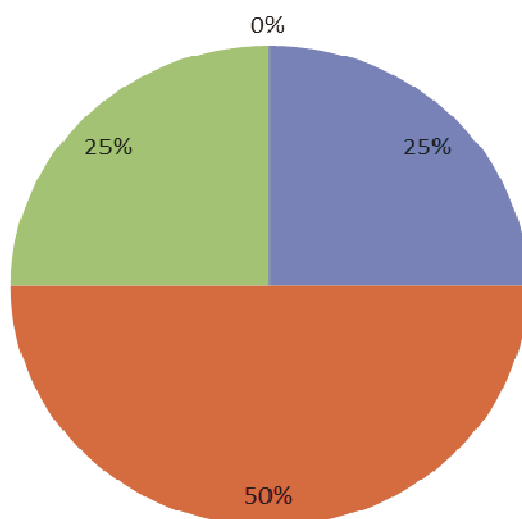
Typologie nádob - soubor 789 (ks)

■ výduť (5) ■ okraj (3) ■ dno (0)

Velikostní skupiny - soubor 789 (ks)

■ velikost I (2) ■ velikost II (4) ■ velikost III (2) ■ velikost IV (0)

8.1.6 Nálezkový soubor č. 785

V této bedně je 10 papírových sáčků, s přírůstkovými čísly 110/97, 111/97, 112/97, 113/97, 113/97, 113/97, 113/97, 114/97, 114/97 a 114/97, v nichž je celkem 108 ks střepů, 1 ks pískovce, 53 ks cihloviny/mazanice a 12 ks zvířecích kostí. Z celkového počtu střepů je 17 ks okrajů, 87 ks výdutí a 4 ks jsou dna. Jedná se o nálezy z výzkumu, který proběhl v květnu roku 1992 (J. Sigl, V. Vokolek).

Sáček s přírůstkovým číslem 110/97 obsahuje nálezy od zdi u severního obvodu. V této části byly nalezeny pouze dva kusy den, obě šedé barvy a hrubšího povrchu. První dno, je pravděpodobně z nádoby o průměru 40 cm⁸⁶ a obsahuje větší část výdutí, která se rozšiřuje směrem ode dna. Druhé dno je téměř totožné, pouze s větším vychýlením výdutí směrem ode dna (obr. XXXIV).

Minimum nálezů je uloženo i pod přírůstkovým číslem 111/97, ze západní strany akropole. Konkrétně se jedná o 1 ks mazanice nebo cihloviny (kus je tak drobný, že přesnější rozlišení není možné) a 1 okraj šedo – pískové barvy. Okraj je klasický, plastický, kyjovitě zahnutý, pochází pravděpodobně z nádoby 115 cm v průměru (obr. XXXIII).⁸⁷

Opět minimální počet nálezů je i v sáčku začleněným pod přírůstkovým číslem 112/97. Nálezy jsou ze svahu pod branou hradu a jedná se o 2 kusy výdutí, oba pískové barvy, bez zdobení i bez příměsí.

Pod přírůstkovým číslem 113/97 jsou uloženy 4 sáčky. V prvním je 35 ks mazanice stejného typu, bez viditelných znaků, bez otisků, pouze s příměsí drobných kamínků a cihloviny. 1 ks mazanice je potřísněn glazurou bílé barvy, obsahuje větší kameny a také velké množství neidentifikovatelných příměsí. V dalším sáčku pod tímto přírůstkovým číslem je opět mazanice, tentokrát 5 drobných ks a 3 ks výdutí, bez vzoru a vnějších znaků. Nález je z jádra hradu. Třetí sáček s přírůstkovým číslem 113/97 obsahuje 3 ks zvířecích kostí, nalezených opět v jádru hradu, konkrétně ve vkopu na úbočí. Jedná se o kloub, část tesáku a úlomek dlouhé kosti.

Poslední sáček se stejným číslem je na nálezy již bohatší. Opět se jedná o výsledek vkopu na ploše, v hradním jádru. V sáčku je celkem 38 střepů, z nichž je 8 ks okraj, 1 dno a 29 ks výdutí. U dna, respektive spíše náběhu na dno, je znatelný opálený spodek.

---

⁸⁶ „Gramofonová deska“ - Soustava rozšiřujících se kruhů, které umožňují určit průměr nádoby, ze které střep pochází, podle zaoblení okraje.

⁸⁷ „Gramofonová deska“ - Soustava rozšiřujících se kruhů, které umožňují určit průměr nádoby, ze které střep pochází, podle zaoblení okraje.

Z okrajů je zajímavostí okraj, pravděpodobně z misky, silně zavřený dovnitř a další střep, silný, nevytočený, pravděpodobně z hodně velké, silnostěnné nádoby, na profilu typicky kyjovitý a zavinutý. Ze zbylých okrajů jsou 4 střepy, spíše drobné odštěpky, oranžové barvy, dále 1 silně zalomený střep, rovný, bez plastických zakřivení, se silnou příměsí slídy. 2 okraje jsou spálené (obr. XXXII).

Z celkových 29 ks výdutí, je 19 ks oranžové barvy, bez jakýchkoliv příměsí či výzdoby. 6 ks střepů je šedé barvy a 4 ks jsou spálené. Zdobeny jsou jen 3 střepy, u dvou je užito rýhování. Rýhy jsou vždy rovnoměrně vzdálené od sebe. Na jednom střepu je užito zdobení radélkem, je zde viditelná linka a otisk radélka. Jedná se o výduť z části pod okrajem.

I pod přírůstkovým číslem 114/97 je uloženo více sáčků s nálezy. V prvním sáčku pod přírůstkovým číslem 114/97, jsou nálezy ze vstupu na úbočí jádra hradu. V tomto sáčku je uloženo 9 ks zvířecích kostí, jedná se o zuby, klouby a úlomky kostí. V druhém sáčku je 11 ks mazanice a 1 ks pískovce, vše oranžové barvy.

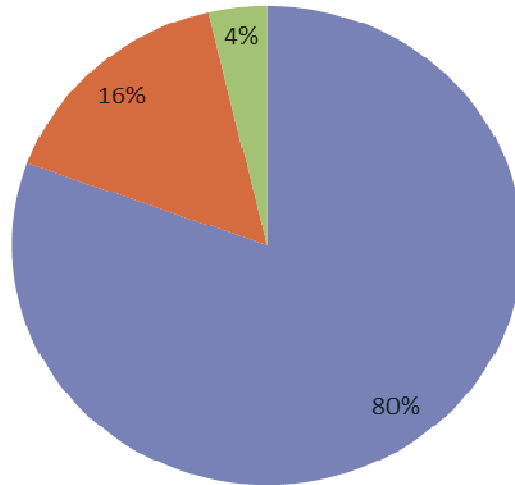
Pod tímto přírůstkovým číslem je uložen na nálezy nejpočetnější sáček z bedny, obsahuje celkem 62 kusů střepů, nalezených ve vkopu na úbočí jádra hradu. Z celkového počtu střepů, je však pouze 8 ks výdutí a 1 dno. Dno je oranžové barvy, jedná se pouze o úlomek, takže bližší kategorizace není možná. 3 okraje v tomto sáčku, jsou typicky kyjovitě zahnuté. Další dva střepy mají vystouplou plastickou lištu a ostře sešikmený okraj, poměrně vystouplý, ne příliš vytočený (obr. XXXI). Okraj je zdoben linkami v části na okraji hrdla (obr. XXXV).

Z celkového počtu 53 výdutí, je 24 ks oranžových, bez výzdoby a příměsí. 20 ks střepů nese stopy po opálení. 2 ks střepů k sobě přiléhají, jsou tedy pravděpodobně ze stejné nádoby. Zdobení na střepích je pouze výjimečně, pouze 4 střepy na sobě mají rýhování, v rozestupu od 0,2 cm do 0,8 cm. 2 střepy jsou zdobeny kolkováním na vnější straně (obr. XXIX). Jen jeden střep je glazován. Zajímavý je střep, který je na horním okraji zdoben drobnou linkou, která pravděpodobně obtáčela celou nádobu. Pod touto linkou, je zdobení ve tvaru obloučků, vyrývaných nástrojem o průměru 0,3 cm (obr. XXX). Na jednom střepu je patrný otisk lidského prstu.

U všech střepů z nálezového souboru převažuje oxidační výpal, výpal za přístupu vzduchu, který zanechá střep světlejší.

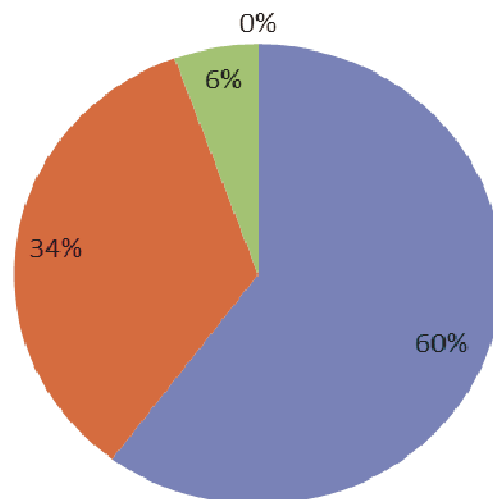
Typologie nádob - soubor 785 (ks)

■ výduř (87) ■ okraj (17) ■ dno (4)

Velikostní skupiny - soubor 785 (ks)

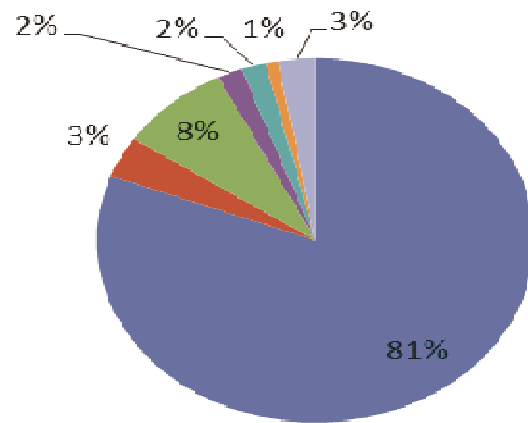
■ velikost I (65) ■ velikost III (37) ■ velikost III (6) ■ velikost IV (0)

Povrch - soubor 785 (ks)

- bez zdobení (88)
- příměs křemene (4)
- rýhování (9)
- plastická lišta (2)
- kolkování (2)
- otisk prstu (1)
- přepálené (3)

9 Vyhodnocení nálezů z lokality hradu Rotemberka

Jak bylo uvedeno v kapitole výše, nálezový soubor je uložen v 6 krabicích, v 34 papírových sáčkích, obsahujících celkem 448 kusů střepů, z toho 41 ks jsou okraje, 14 ks jsou dna a 389 ks jsou výduti. Nálezový soubor dále obsahuje 39 ks kostí o celkové váze 0,276 kg, dále 85 ks mazanice o váze 1,144 kg, 4 ks cihly o váze 1,116 kg, 1 ks strusky o váze 0,158 kg a 2 ks železa, vážící 0,016 kg.

Keramický inventář obytného objektu nevybočuje z rámce běžného standardu. Střepy z nálezového souboru jsou značně nečitelné, práci ztěžoval i fakt, že střepy nejsou očištěné a až na 16 střepů z výzkumu, který proběhl v červnu roku 1978, nemají inventární číslo, ale pouze číslo přírůstkové. Velký rozdíl je mezi datem výzkumu a datem zapsání do prvního stupně muzejní evidence. Z toho je patrné, že nálezy zůstaly dlouho nepovšimnuty, nejspíše také díky své nízké vypovídací schopnosti.

Při kategorizaci keramiky nebyly použity technoskupiny, na podrobnější zařazení střepů do jednotlivých skupin podle typu. Důvodem byla velká fragmentace střepů, jejich drobnost a nečitelnost. Celý nálezový soubor byl datován do rozmezí 14. – 15. století, pouze jeden střep již do století 13., podrobnější časové rozdělení nebylo provedeno, opět z důvodu specifické povahy střepového materiálu.

Z kategorizace, užití k rozdělení střepů dle velikostí⁸⁸, vyplývá, že velikost střepů z lokality, se pohybuje v rozmezí od nejmenších střepů spadajících do kategorie 1, až po větší střepy, spadající do 3. kategorie. Žádný ze střepů však nespadá do kategorie 4. a více. Nejvíce střepů patří do 1. a 2. kategorie, tedy jsou velikostně do 6 cm. Střepy spadající do velikostní kategorie větší než 3., byly automaticky přeměřeny, dále byly změřeny střepy zdobené a střepy okrajů, den a plastických aplikací. Jejich míry a váhy jsou uvedeny v tabulce na konci práce.

K výrazným znakům keramické produkce pozdního středověku se řadí vedle standardizace tvarů a sjednocení technologií také značný prostorový rozsah jednotlivých výrobních okruhů.⁸⁹ Tvarová náplň středověké keramiky je bohatá a velmi rozmanitá. Tvar nádoby je

---

⁸⁸ R. Tichý (Univerzita Hradec Králové)

⁸⁹ VAŘEKA, P.: Proměny keramické produkce vrcholného a pozdního středověku v Čechách. In: *Archeologické rozhledy* L 1, 1998 Praha. Str. 128.

sice závislý do jisté míry na výrobním procesu, závisí však také především na osobní lidské tvořivosti, která se bezpodmínečně odráží ve výsledné podobě keramické nádoby.⁹⁰ Z nálezového celku z hradu Rotemberka je však morfologicky většina střepů z 99% neurčitelná. Jedná se o tak drobné zlomky, že je problematické rozpoznat typ nádoby, ze které střep pochází.

Jedná se o slabostěnnou, obtáčenou, či vytáčenou, světlou keramiku různých odstínů okrové, žluté a oranžové barvy, tvrdě vypálenou v oxidačním prostředí, které zanechá střep světlejší. Tento typ výpalu je pro vrcholný středověk, do něhož se datují střepy z Rotemberka, typický⁹¹. Keramika tohoto typu je často zdobena svazky vodorovných rýh nebo jednoduchou radélkovou výzdobou. Často bývá užito kolkování, nebo vystouplá plastická lišta. Keramika tohoto typu se objevuje v severozápadních a severních Čechách a přesahuje až do středních a východních Čech.⁹²

Dalším typickým znakem keramiky z tohoto nálezového souboru, jsou stopy po tvorbě na kruhu, které jsou patrné na většině střepů. Jedná se o drobné pravidelné rýhy, které zanechá na keramice tvorba na nožním kruhu. Na dvou střepech je otisk prstu, který dokazuje, dotváření některých nádob ručně. Na žádném ze střepů den není značka výrobce.

Zavedení hrnčářského kruhu znamenalo přechod k řemeslné výrobě. I když se jedná o vynález starý již několik tisíc let, ve středověku došlo k jeho plnému uplatnění. Všechna středověká keramika na našem území byla vytáčena na hrnčářském kruhu. Rozlišujeme dva druhy kruhu, první typ je roztáčen rukou, hovoříme tedy o obtáčení nádob na pomalém nebo ručním hrnčářském kruhu. Druhým typem je hrnčářský kruh, který se do pohybu uvádí nohou a hrnčář má pak při práci obě ruce volné k vytáčení a k dotváření nádoby. Nožnímu kruhu se také jinak říká rychle rotující kruh. Výroba hrnčářského kruhu byla tak jednoduchá, že si jej mohl každý hrnčář vyrobit sám. Jediná odlišnost spočívala v počtu kotoučů, ze kterých se kruh skládal. Ruční hrnčářský kruh se skládal jen z jedné otočné desky, oproti nožnímu hrnčářskému kruhu, tvořeném ze dvou kotoučů, které byly upevněné a otáčely se na společné ose. Důležitým prvkem při tvorbě keramiky na ručním hrnčářském kruhu je také podsýpka. Před začátkem vytáčení keramiky, musel hrnčář posypat povrch kruhu buď hrubým, nebo středně hrubým pískem. Stopy po podsypání zůstávají na dně nádoby i po jejím vypálení v hrnčářské peci. Podle pří-

---

⁹⁰ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 48.

⁹¹ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 48.

⁹² VAŘEKA, P.: Proměny keramické produkce vrcholného a pozdního středověku v Čechách. In: *Archeologické rozhledy L 1*, 1998 Praha. Str. 129.

tomnosti podsýpky je možné určit typ hrnčářského kruhu, použitého při tvorbě nádoby. Podsypávaly se totiž pouze nádoby vytvářené na ručním kruhu.⁹³

Příčin nadměrné fragmentárnosti střepů může být několik. Druhotné rozmělnění keramických střepů může být způsobeno vysokou frekventovaností lokality nebo jejich mělkým uložením blízko povrchu. Neopomenutelný je i fakt, že lokalita zanikla v důsledku náhlého požáru, čímž mohlo rovněž dojít k rozmělnění střepů. K první hypotéze můžeme doložit jako příklad střepy nalezené na přístupové ostrožně, které mohly být rozmělněny v důsledku vysoké frekventovanosti této konkrétní lokality.

Nejvýraznějším společným faktorem pro většinu střepů z tohoto nálezového celku je sazovitý povlak na povrchu střepů. Jednou z možností proč je na keramice tohoto celku patrné výrazné očazení, může souviset jak s využitím hrnčiny, tak také s mechanismem zániku.⁹⁴ Každopádně dle současného stavu keramiky lze konstatovat, že keramika byla vystavena vysokému žáru, tedy je druhotně přepálená. V některých případech poškození střepů, se jedná o poškození druhotné, vzniklé nejspíše právě v důsledku požáru.

Zvířecí kosti nalezené v souboru, nevykazují žádné stopy po druhotném zpracování, tedy nejsou zdobeny ani nijak upraveny. Většina kostí je druhotně přepálená.

Mazanice z nálezového souboru je klasickým stavebním prvkem. Jedná se o jílovitou nemastnou hlínu, zpracovanou se slámou, užívanou ke spárování zdí a pecí (proto možná časté očazení). Mazanice byla mazána do spár, kde pak zatvrdne a drží, její využití je velice různorodé. Celkový soubor nalezeného materiálu souvisí s vnitřním provozem středověkého šlechtického sídla.

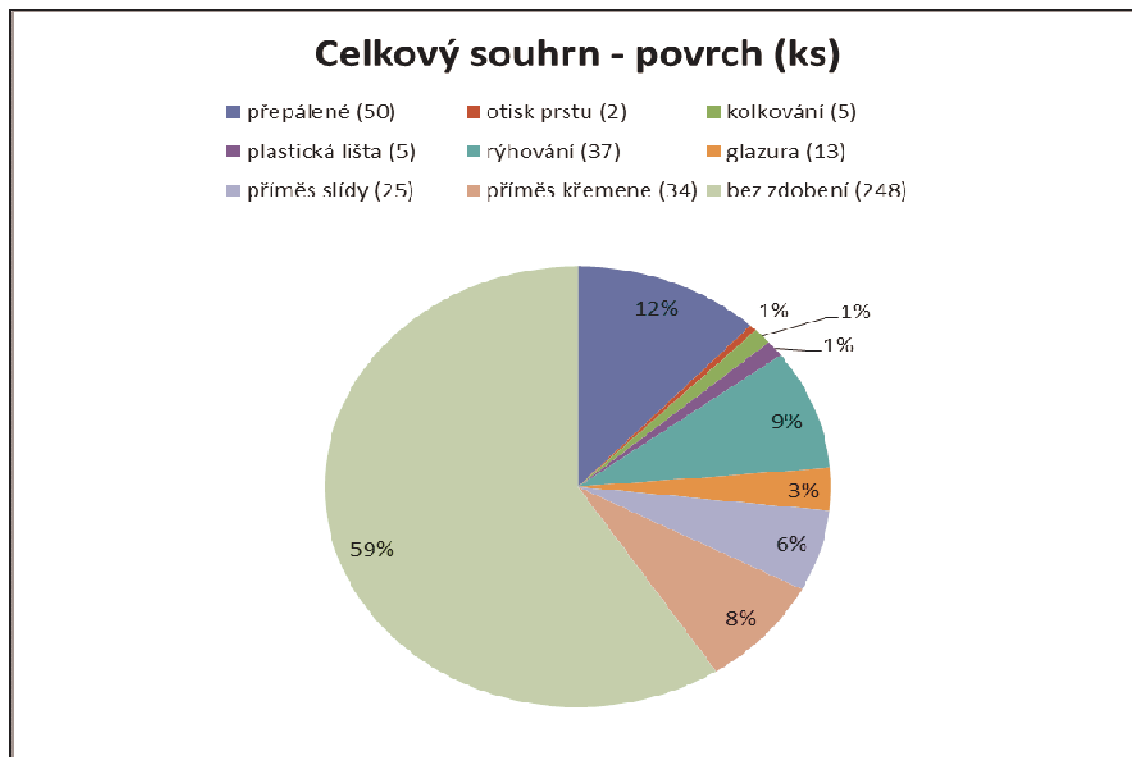
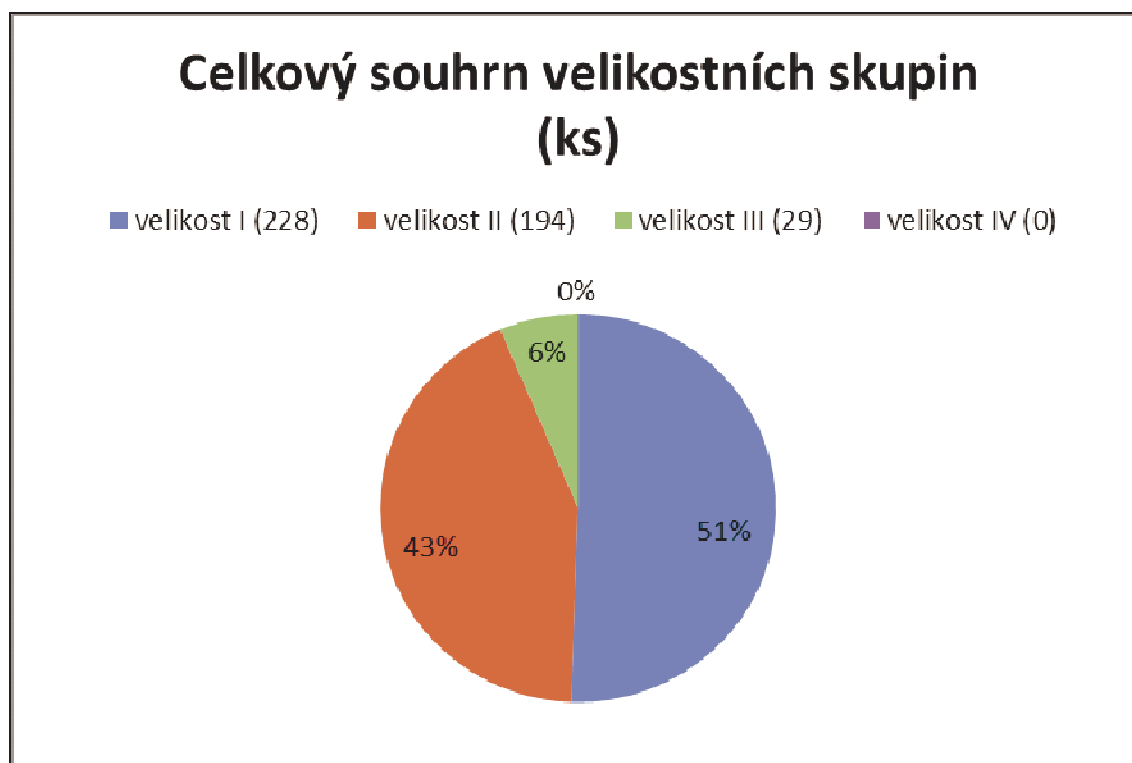
V souhrnných tabulkách v závěru práce je uveden pouze keramický inventář, nalezený na lokalitě Rotemberku, podrobný popis získaného stavebního materiálu (mazanice, pískovec, cihly, struska, železo) je uveden v textu v kapitolách výše, spolu s počtem kusů a celkovou váhou. Uvedení pouze keramických nálezů do tabulek, umožňuje lepší srovnání nálezových souborů a přehlednost jednotlivých celků. U kresebné dokumentace keramického materiálu není přiloženo měřítko, střepy byly sice v měřítku původně kresleny, ale vzhledem k drobnosti střepů nebylo možné zachovat ho i po vložení do této práce. Měřítko je nahrazeno zařazením střepů do velikostních skupin (R. Tichý), konkrétní velikost je možné dohledat

---

⁹³ NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968. Str. 48.

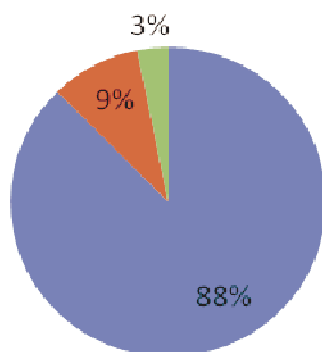
⁹⁴ VAŘEKA, P.: Proměny keramické produkce vrcholného a pozdního středověku v Čechách. In: *Archeologické rozhledy* L 1, 1998 Praha. Str. 125.

v tabulkách na konci práce a rovněž v jednotlivých kapitolách náležících ke keramickému souboru. Kresleny byly pouze některé typické střepy a zvláštnosti nálezového celku (dva železné hřebíky, kachel, apod.).

celková typologie keramických střepů (ks)

■ výdutí (389) ■ okraj (41) ■ dno (14)

9.1 Srovnání nálezového souboru z hradu Rotemberka s nálezovým souborem z Vražby

Při výzkumu provedeném na sousední hrádce Vražbě, byl získán objemově o něco málo menší nálezový soubor, v depozitáři muzea v Hradci Králové je pod identifikačním číslem uloženo 252 ks střepů. K souboru náleží ještě několik desítek dalších střepů, ty však nejsou označeny. Dohromady se jedná přibližně o 6 krabic. Mezi střepy z keramického souboru převažují výduti. Střepy jsou průměrně veliké, s rozměry maximálně od 3 cm do 4 cm. Výpal na střepích je převážně oxidační (za přístupu vzduchu), tedy jsou střepy světlé. Výzdoba na střepích nevybočuje z běžného standardu. Užitá je vystouplá lišta a hřebenové pásy rýh.

Nálezový celek z lokality Vražby obsahuje i železné předměty, hřebíky, železné hřeblo, ale zajímavostí souboru je především podkova, dříve původně zlatá. I když je v dnešní době již značně zkorodovaná, stále je na jejím povrchu patrný nazelenalý povlak. Kromě těchto železných předmětů soubor obsahuje i úlomky zvířecích kostí (čelist) a štípanou industrii. Na Vražbě byly nalezeny i kameny, ty však nejsou součástí samotné stavby, ale sloužili pouze jako podpora kúlů jinak celodřevěné konstrukce hrádka.

V porovnání s nálezovým celkem z lokality hrádka Vražba, můžeme konstatovat, že na Rotemberku byl nalezen soubor na kusy početnější, ale na Vražbě byl materiál výstavnější,

střepy nejsou více zdobené a hlavně nejsou tak fragmentární jako střepy z Rotemberku, v několika případech k sobě střepy z Vražby dokonce přiléhají, tudíž tvoří fragmenty nádob. Typově je keramika však téměř stejná, nevybočuje z běžného standardu vybavení domácnosti středověké tvrze, hradu. Celkový soubor nalezeného materiálu z hrádku Vražby, stejně jako je tomu u hradu Rotemberka, souvisí s vnitřním provozem středověkého šlechtického sídla.

10 Závěr

Z výzkumů, které proběhly na lokalitě zaniklého hradu Rotemberka v letech 1978 a 1992, byl získán nálezový soubor, obsahující artefakty, které nijak zvlášť nevybočují z běžného standartu vybavení středověkého hradu. Byly zde nalezeny stavební materiály, např. cihly, struska, mazanice, železné předměty, ale i zvířecí kosti a rovněž také keramický inventář. Keramika z nálezového souboru je značně fragmentární. Tato fragmentace mohla být způsobena několika faktory, buďto zvýšenou frekventovaností lokality, nebo uložením keramických střepů příliš blízko povrchu.

Nalezená keramika chronologicky řadí existenci hradu mezi 14. a 15. století, tedy do období vrcholného až pozdního středověku. Přesné časové zařazení keramiky do časových úseků nebylo provedeno, z důvodu veliké specifičnosti celku určené fragmentarností střepů a také díky absenci zdobení. V práci nebyly rovněž vytvořeny, tzv. technoskupiny, na rozdělení keramických střepů do jednotlivých typických tříd, ale byly pouze roztrženy do velikostních skupin a dále detailně popsány.

Keramika přesto, že je značně fragmentární a zničená, má jistou vypovídací hodnotu ohledně zániku hradu. Stav keramiky potvrzuje teorii, že hrad zanikl náhle, zřejmě v důsledku ničivého požáru. Většina střepů z nálezového souboru totiž nese stopy po vystavení silnému žáru, v podobě sazovitého povlaku na povrchu keramiky.

Hrad, původně nazývaný Neznášov, vznikl v polovině 14. století, jako jeden z hradů na území Královéhradecka. Prvním majitelem hradu, byl v roce 1370 Ješek z Neznášova. Na hradě se vystřídalo hned několik majitelů, po roce 1494, když byl hrad v držení Bavora z Hustířan a na Neznášově, se hrad poprvé objevuje pod názvem Rotemberk.

Za potomků Bavora z Hustířan byl hrad opuštěn a v roce 1542 je uváděn jako pustý. Když roku 1565 zemřel i poslední syn Bavora z Hustířan - Jan, přešel hrad do smiřického panství, kde je jako pustý zmiňován v urbáři ještě v roce 1588. přibližně do tohoto období je možné datovat jeho zánik.

Pokud srovnáme sousední lokality hradu Rotemberka a sousední dříve zaniklou Vražbu, jsou zde patrné rozdíly. Hrádek Vražba zanikl rovněž pravděpodobně násilnou cestou, důvodem, proč byl vystavěn nový hrad Rotemberk a nebyla provedena rekonstrukce staré Vražby

je zřejmě ten, že Vražba díky své dřevěné konstrukci, již nespĺňovala potřebné obytné, hospodářské a obranné standarty pro danou dobu, a byla proto nahrazena výstavnějším kamenným hradem Rotemberkem. Že měl hrádek Vražba pouze dřevěnou konstrukci, usuzujeme z nálezů zdiva na lokalitě hradu Rotemberka a jeho absenci v místech kde stávala Vražba.

V keramickém souboru je Vražba početně slabší. Keramické střepy jsou sice drobné, nikoli však tak fragmentární ani přepálené, jako střepy z Rotemberka. Nálezový soubor z Vražby však kromě typické světlé keramiky, obsahuje ještě železné předměty a dokonce podkovu, původně údajně zlatou.

Umístění hradu Rotemberka na táhlé nepravidelné skalní ostrožně a existence okrouhlé obrané věže zvané bergfrit, přiřazuje hrad k tzv. bergfritovému typu hradu. Podobnými typy jsou například hrady Lemberk, Zvíkov, Strakonice, Svojanov. Velká variabilita, jednoduchost a možnost obměny je základní výhodou bergfritového hradu, proto je u většiny hradů tohoto typu věž například zdvojena (hrad Pecka), nebo dokonce ztrojena (hrad Zvířetice).

V práci bylo čerpáno pouze z několika málo publikací, které o tématu byly již napsány. O samotném hradu Rotemberku, popřípadě o sousedním hrádku Vražbě, nejsou dochovány žádné dobové písemnosti, jsou proto použity pouze shrnující práce, syntézy, které jsou vesměs totožné, nebo pouze mírně upravené a pozměněné, tato absence písemných pramenů k lokalitě značně ztěžovala práci.

V současné době je lokalita hradu snadno přístupná po dlouhé hradní ostrožně, cesta je viditelně označená turistickým značením a přímo v místě reliktu stavby je tabule se základními informacemi o historii a dřívější podobě hradu. Místo stále vystupuje nad okolním terénem a jasně je možno rozeznat relikty dvojitého valového opevnění kopírující nepravidelný tvar ostrožny.

. Stěžejním prvkem této práce je shrnutí archeologických výzkumů, provedených na lokalitě, sjednocení nálezů a přehledné zpracování nálezového souboru, především keramiky, který ještě dříve nebyl komplexněji katalogizován. Soubor byl pouze začleněn do prvního stupně muzejní evidence a označen přírůstkovými čísly. Závěrem je možno říci, že cílem této práce, je přispět ke komplexnějšímu zpracování proměny opevněných feudálních sídel na Královéhradecku mezi 13. – 15. stoletím. Práce rovněž může přispět k dalšímu bližšímu poznání životního prostředí nižší šlechty ve vrcholném a pozdním středověku v Čechách, v tomto případě konkrétně na Královéhradecku.

Přínosem je rovněž srovnání nálezových souborů z lokality hradu Rotemberka a Vražby i staveb samotných, vzhledem k částečné provázanosti sídel. Srovnání s tvrzí uvnitř obce Ha-

břiny, tzv. Markova zahrada č. p. 35 nebylo provedeno, vzhledem k velmi nízkému počtu dostupných informací a také vzhledem k nízké souvislosti s oběma výše uvedenými sídly.

Pro celkovou ilustraci byly pořízeny fotografie současného stavu lokality, pro možnost srovnání s dostupnými plány areálu hradu.

11 Resumé

Rotemberk Castle, formerly known as Neznasov, is located 20 km north of Hradec Kralove, which is also the district, at the intersection of three cadastral territories. The castle was built as a successor to the neighboring small wooden castle Vražba, which is about 1km far from Rotemberk castle.

It is a gothic mansion of bergfried style of the irregular layout, which is located on the rocky promontory of the irregular shape, protected by double ramparts, tracing the shape of promontory. Two surveys were carried out on the castle by an archaeological department of the Museum of Hradec Kralove, one in 1978, the second in 1992. Found materials were dated between 14th and 15th century. There was only one fragment dated to the 13th century. The castle was formed with two parts palace and the tower called "bergfried", apparently there is a well in the south part of the castle. We might talk about the possibility of basement areas in the castle.

The first owner was Ješek z Neznášova in 1370 and before him, some sources showed the name of Henry ze Semonice in 1357. The castle probably disappeared approximately in 1542, when Jiří z Hustiřany was the owner who mentioned the castle Rotemberk as desolated. Ceramics found at the site is very small and fragmentary and gives evidence of a violent demise of the castle, probably due to a devastating fire, after which the castle was never rebuilt. Extinction caused by the fire is proved, by a sooty coating on the surface of the fragments. Fragments are decorated regarding the size of 3 cm. In addition to sherds there were daubs, brick, a piece of slag, sandstones and two pieces of iron nails. The reason why the castle was built is probably because of the violent destruction of the Vražba castle, which was never restored. More modern, stone gothic castle Rotemberk was built instead.

12 Seznam použitých zkratk

atd. ... a tak dále

apod. ... a podobně

cca ... přibližně

cm ... centimetr

č. ... číslo

č. p. ... číslo popisné

kg ... kilogram

km ... kilometr

ks ... kus

k. ú. ... katastrální území

m ... metr

mm ... milimetr

m. n. m ... metrů nad mořem

MVČ ... muzeum východních Čech

např. ... například

obr. ... obrázek

stol. ... století

tzv. ... takzvaně

V x Š x H... výška, šířka, hloubka

z. m. ... z mapy

13 Přehled použité literatury

13.1 Literatura

DURDÍK, T.: *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9.

KŘÍŽEK, P., ŘEZNÍK, M: *Hrady, zámky a tvrze na Královéhradecku*, Hradec Králové 1992. ISBN 80-900637-0-5.

SEDLÁČEK, A. *Hrady a zámky království českého*, 2. Díl, Praha 1994. ISBN 80-85794-05-5.

NEKUDA, V. – K. REICHERTOVÁ: *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*. Brno 1968.

HEROUT, J.: *Staletí kolem nás*, Praha - Litomyšl 2002. ISBN 8071853895

ČORNEJ, P., ČORNEJOVÁ, I., edd.: *Dějiny zemí koruny české I.*, Praha 1992. ISBN 80-85192-29-2.

SKLENÁŘ, K.: *Slepé uličky archeologie*. Praha 1977.

DEMEK, J., ed.: *Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny*. Praha 1987.

VÁLEK, B.: *Půdy východních Čech, v územích mezi Krkonošemi a Českomoravskou vysočinou, jejich vznik, vývoj a praktické využití*, 1964.

DUŠKA, J.: *Nálezky předhistorické v kraji královéhradeckém*. Hradec Králové 1898.

HORYNA, V.: *Vlastivěda Královéhradecka*. Hradec Králové 1968.

MIKULKA, J: *Dějiny Hradce Králové do roku 1850 I.* Hradec Králové 1996. ISBN 80-900048-9-X.

13.2 Odborné články

SIGL, J.: Zjišťovací výzkum v poloze Vražba u Habřiny, okr. Hradec Králové. *Zpravodaj KMVČ VII*, Hradec Králové. Str. 27 – 31.

VAŘEKA, P.: Proměny keramické produkce vrcholného a pozdního středověku v Čechách. In: *Archeologické rozhledy L 1*, 1998 Praha. Str. 125 - 129.

KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, *Zpravodaj MVČ XIX*, Hradec Králové 1993. Str. 100 - 106.

ŽLÁBKOVÁ, L.: Zaniklá sídla Vražba, Rotemberk, Habřina In: *Společnost ochránců památek ve východních Čechách, ročník 9.*, č. 3, Hradec Králové 1998. Str. 10 - 11.

DOMEČKA, L.: Archeologický výzkum L. J. Píče v Hradeckém kraji, In: *Věstník museí kraje královéhradeckého. Hradecký kraj VIII*, 1-5. č. 1. a 2., ročník VIII Jaroměř 1913. Str. 1 – 5.

VOKOLEK, V.: Nové slezskoplatěnické hradiště „Prašivka“. In: *Zpravodaj KMVČ*, Hradec Králové 1979. Str. 19 – 22.

13.3 Mapy

MIKYŠKA, R., kol: Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000, list Hradec Králové M-33-XVI.

ČEPEK, L.: 1990: Geologická mapa ČSSR: Mapa předčtvrtohorních útvarů 1:200 000, list Hradec Králové. ISBN 80-7075-033-2.

13.4 Internetové zdroje

URL: <<http://www.mapy.cz/#mm=RTTtP@x=136310144@y=136824448@z=12>> [Cit. 2011-03-25].

URL: <<http://www.mapy.cz/#mm=RTP@x=136310144@y=136824448@z=12>> [Cit. 2011-03-25].

URL: < <http://www.hrady.cz/index.php?OID=7137>> [Cit. 2011-03-25].

URL: <<http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>> [Cit. 2011-03-25].

URL: <<http://www.hrady.cz/index.php?OID=7137&PARAM=2>> [Cit. 2011-03-25].

URL: < http://www.trasovnik.cz/k_ainfcr/vodopis/erby/spravnipovCR.gif> [Cit. 2011-03-25].

14 Seznam obrazových příloh

Obrázek 1 – jádro hradu (foto: autor).....	65
Obrázek 2 - jádro hradu (foto: autor)	66
Obrázek 3 - - jádro hradu (silně porostlé vegetací) (foto: autor)	66
Obrázek 4 - pohled na jádro hradu z přístupového valu (foto: autor)	67
Obrázek 5 - pohled z jádra hradu na valy (foto: autor)	67
Obrázek 6 - pohled z jádra hradu na valy (foto: autor)	68
Obrázek 7 -prohlubeň uvnitř hradního areálu (foto: autor)	68
Obrázek 8 - valy hradu (foto: autor).....	69
Obrázek 9 - vnitřní areál hradu (foto: autor).....	69
Obrázek 10 - vnitřní areál hradu (foto: autor).....	70
Obrázek 11 - hluboký val, oddělující vlastní hrad od předhradí (foto: autor)	70
Obrázek 12 - celkový pohled na hrad z přístupové cesty (foto: autor)	71
Obrázek 13 - přístupová ostrožna (foto: autor).....	72
Obrázek 14 – situační plánec (1 – Rotemberk, 2 – Vražba, 3 – tvrz v obci (KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, <i>Zpravodaj MVCČ XIX</i> , Hradec Králové 1993. Str. 105).....	73
Obrázek 15 – schematický náčrt hradu Rotemberka s přibližným rozložením sond (KALFERST, J.: Zjišťovací výzkum na Rotemberku, k. ú. Habřina, <i>Zpravodaj MVCČ XIX</i> , Hradec Králové 1993. Str. 106)	74
Obrázek 16 - půdorys tvrze Vražby (DURDÍK, T.: <i>Ilustrovaná encyklopedie českých hradů</i> , Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480)	75
Obrázek 17 - tvrz Vražba (foto: Borthová Žaneta)	75
Obrázek 18 - mapa vodních toků ČR: URL: < http://www.trasovnik.cz/k_ainfcr/vodopis/erby/spravnipovCR.gif >.[cit. 2011-03-24].....	76
Obrázek 19 - náčrt – Rotemberk (DURDÍK, T.: <i>Ilustrovaná encyklopedie českých hradů</i> , Praha 2000, ISBN 80-7277-003-9. Str. 480)	77
Obrázek 20 - rozložení lokalit (Habřina, Vražba, Rotemberk, Podhradní mlýn) : URL: < http://goo.gl/WLZ46 >.[cit. 2011-03-24]	78
Obrázek 21 - nákres - tvrz Habřina, Markova zahrada č. p. 35: URL: < http://www.hrady.cz/index.php?OID=7137&PARAM=2 > [Cit. 2011-03-25].	78
Obrázek 22 - turistická mapa URL: < http://www.mapy.cz/#mm=RTTtP@x=136310144@y=136824448@z=12 > [Cit. 2011-03-25].....	79
Obrázek 23 – mapa lokality a okolí (URL: < http://www.mapy.cz/#mm=RTP@x=136310144@y=136824448@z=12 > [Cit. 2011-03-25].	79
Obrázek 24 - tvrz Habřina, Markova zahrada č. p. 35: URL: < http://www.hrady.cz/index.php?OID=7137&PARAM=2 > [Cit. 2011-03-25].	80
Obrázek 25 - katastrální mapa lokality: URL: < http://goo.gl/cGcfu >.[cit. 2011-03-24]	80

15   **Obrazová příloha**

Obrázek 1 – jádro hradu

Obrázek 2 - jádro hradu

Obrázek 3 - - jádro hradu (silně porostlé vegetací)

Obrázek 4 - pohled na jádro hradu z přístupového valu

Obrázek 5 - pohled z jádra hradu na valy

Obrázek 6 - pohled z jádra hradu na valy

Obrázek 7 - prohlubeň uvnitř hradního areálu

Obrázek 8 - valy hradu

Obrázek 9 - vnitřní areál hradu

Obrázek 10 - vnitřní areál hradu

Obrázek 11 - hluboký val, oddělující vlastní hrad od předhradí

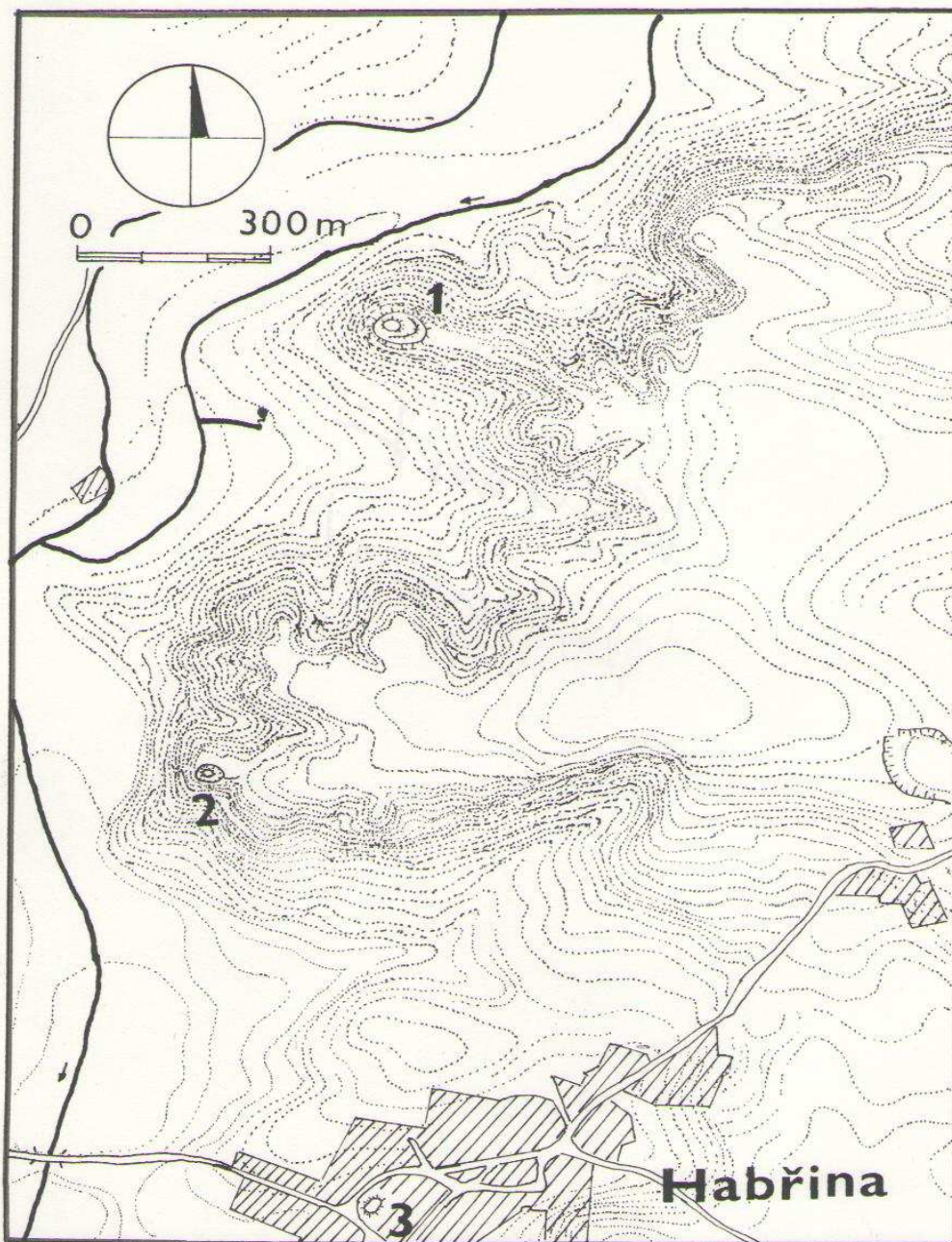

Obrázek 12 - celkový pohled na hrad z přístupové cesty

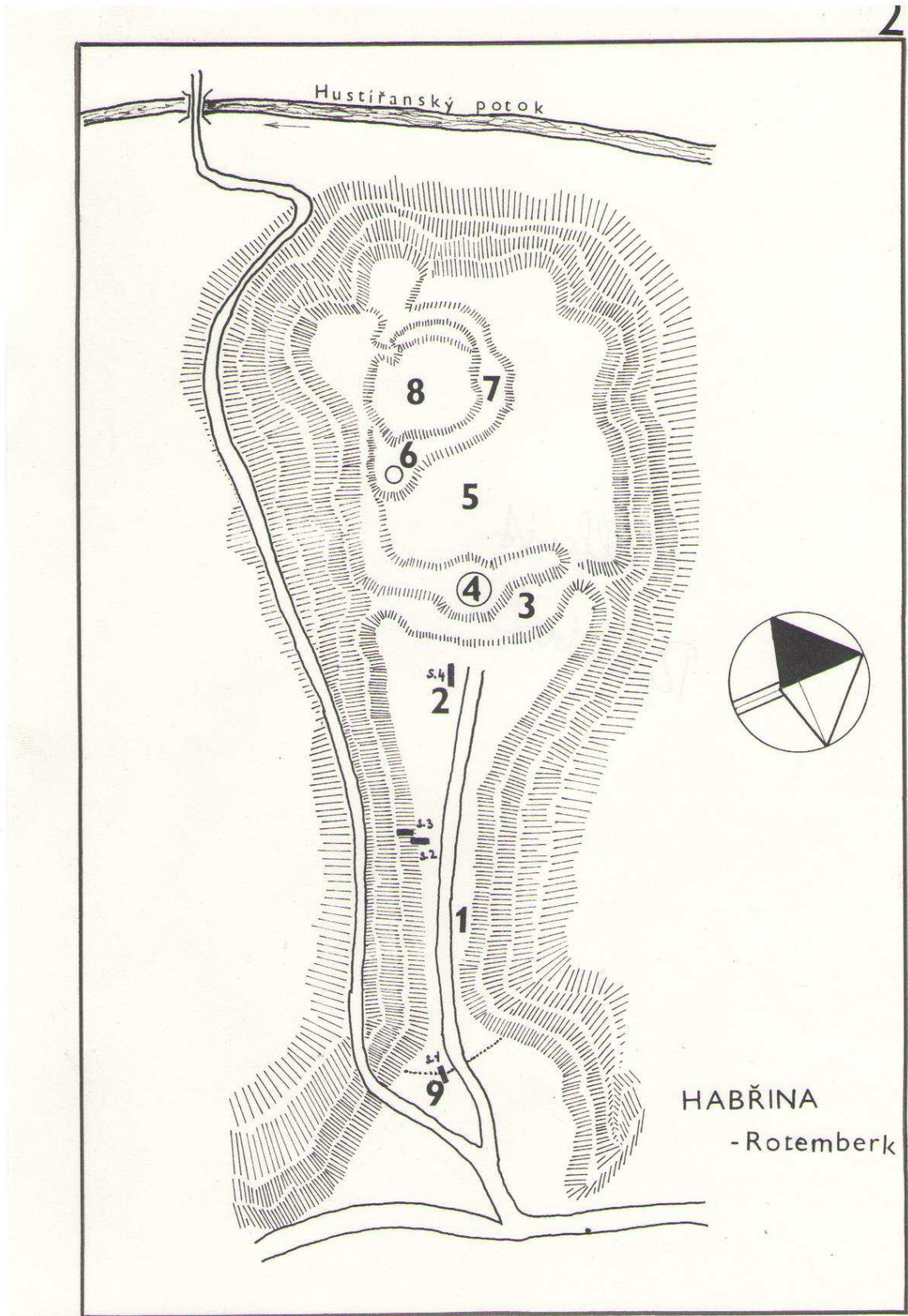

Obrázek 13 - přístupová ostrožna

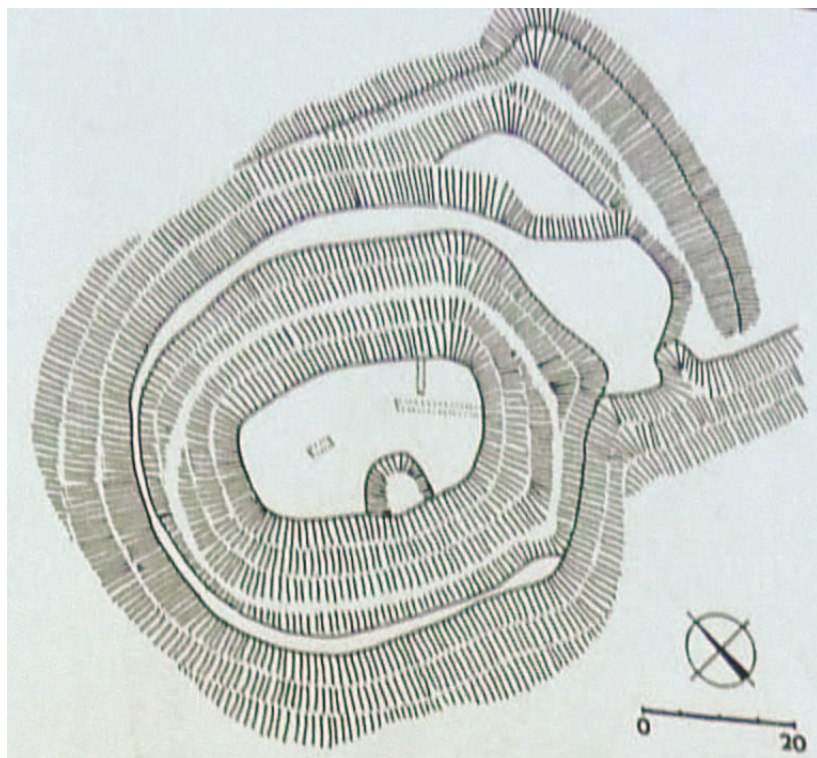

Obrázek 14 – situační plánec (1 – Rotemberk, 2 – Vražba, 3 – tvrz v obci)

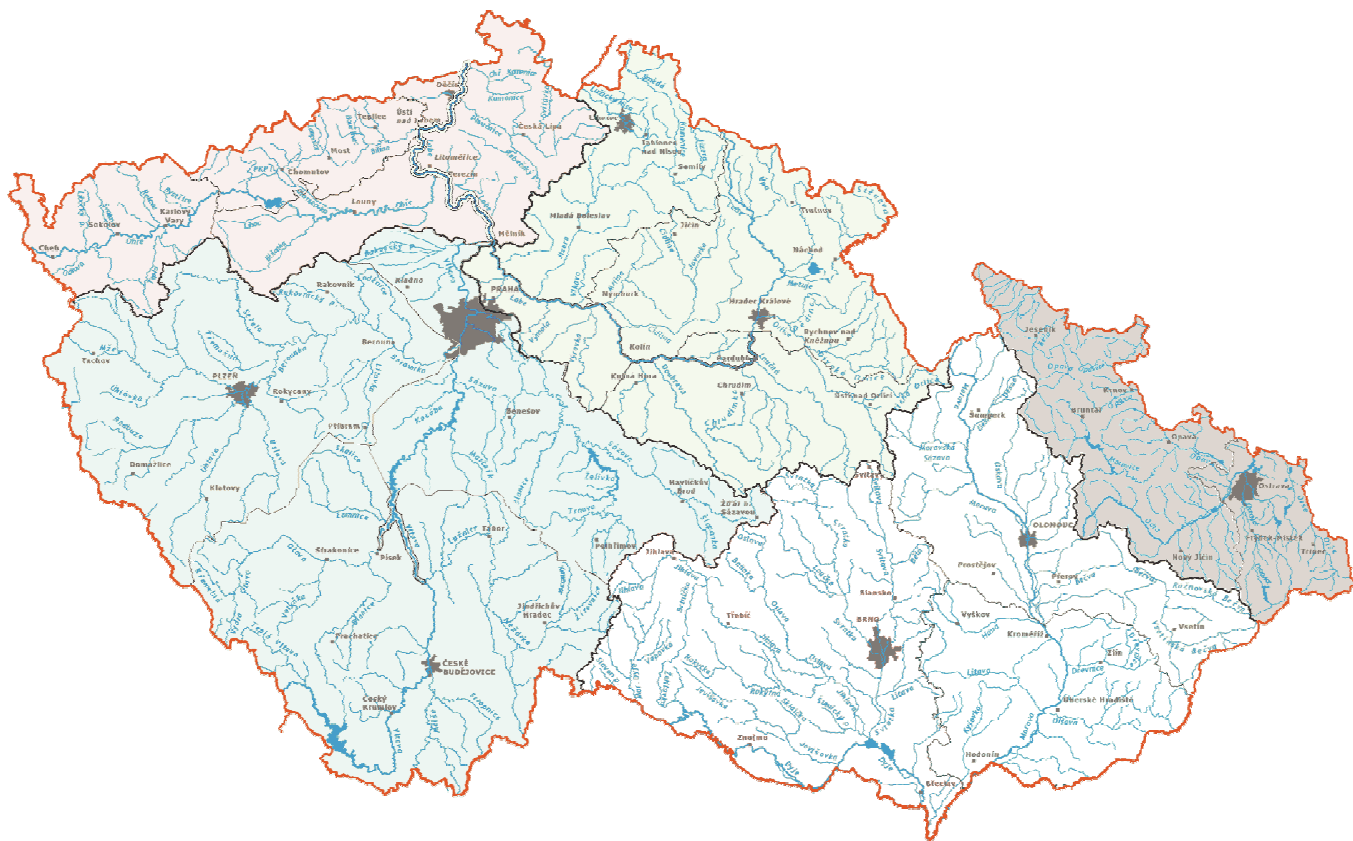
Obrázek 15 – schematický náčrt hradu Rotemberka s přibližným rozložením sond

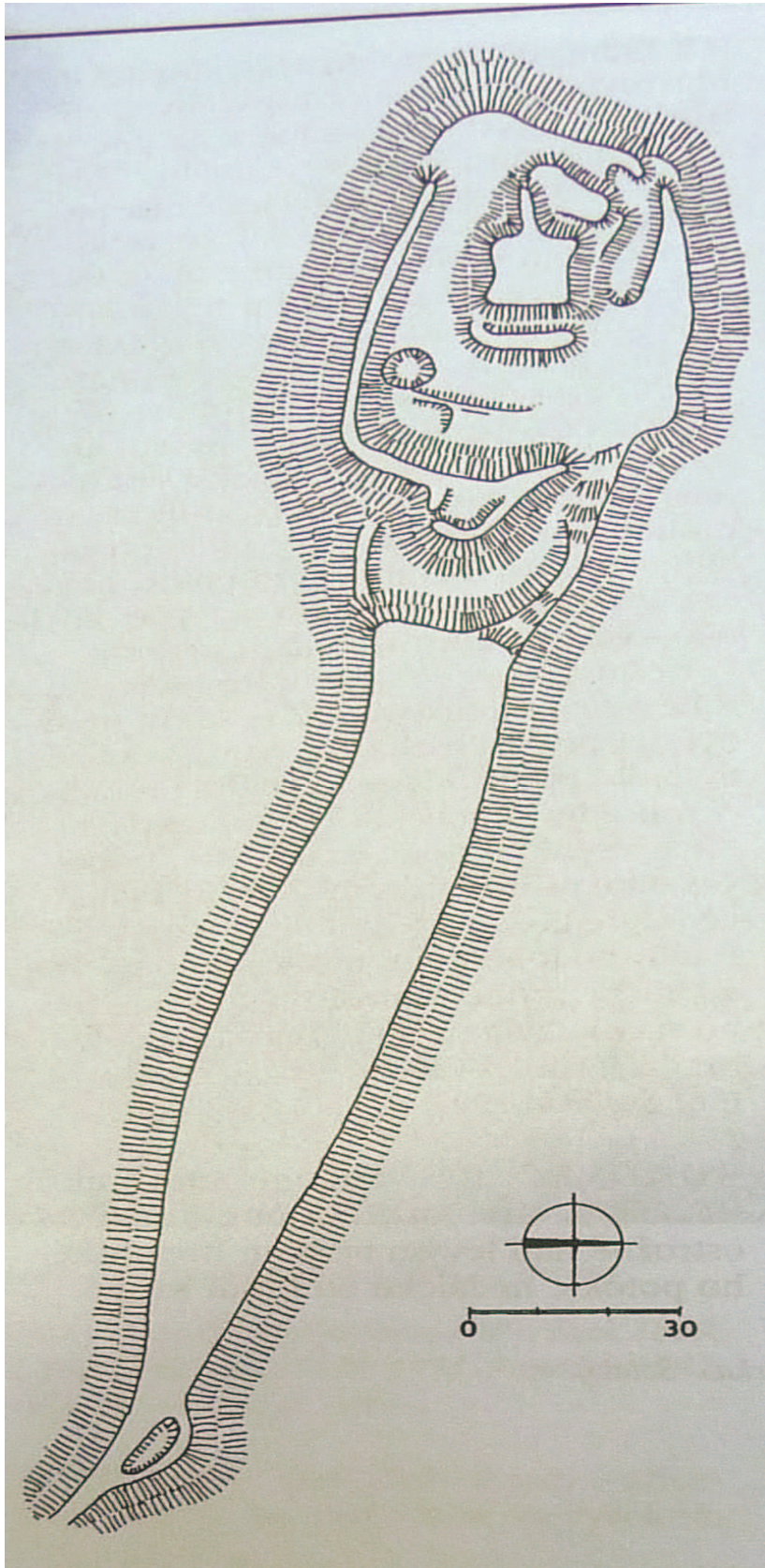
Obrázek 16 - půdorys tvrže Vražby

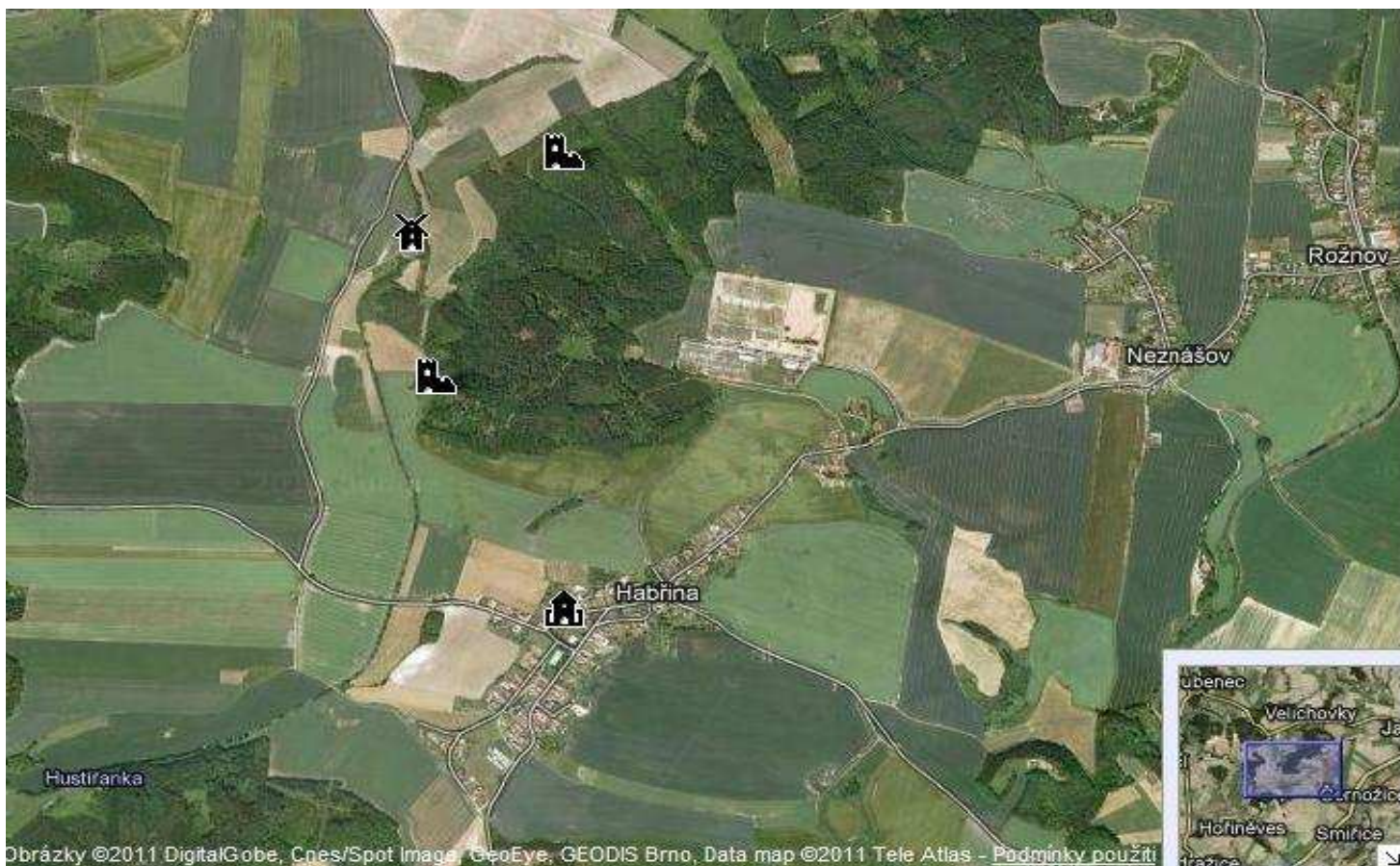
Obrázek 17 - tvrz Vražba

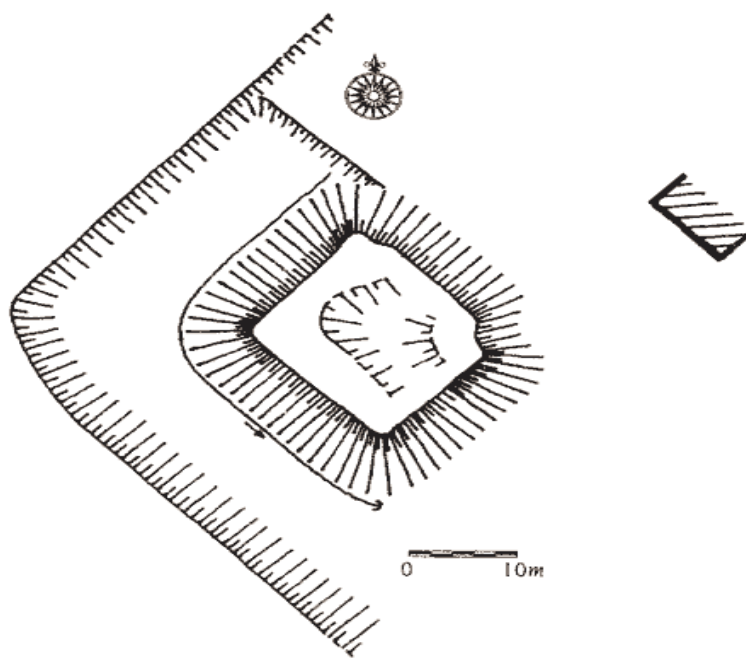
Obrázek 18 - vodopis ČR

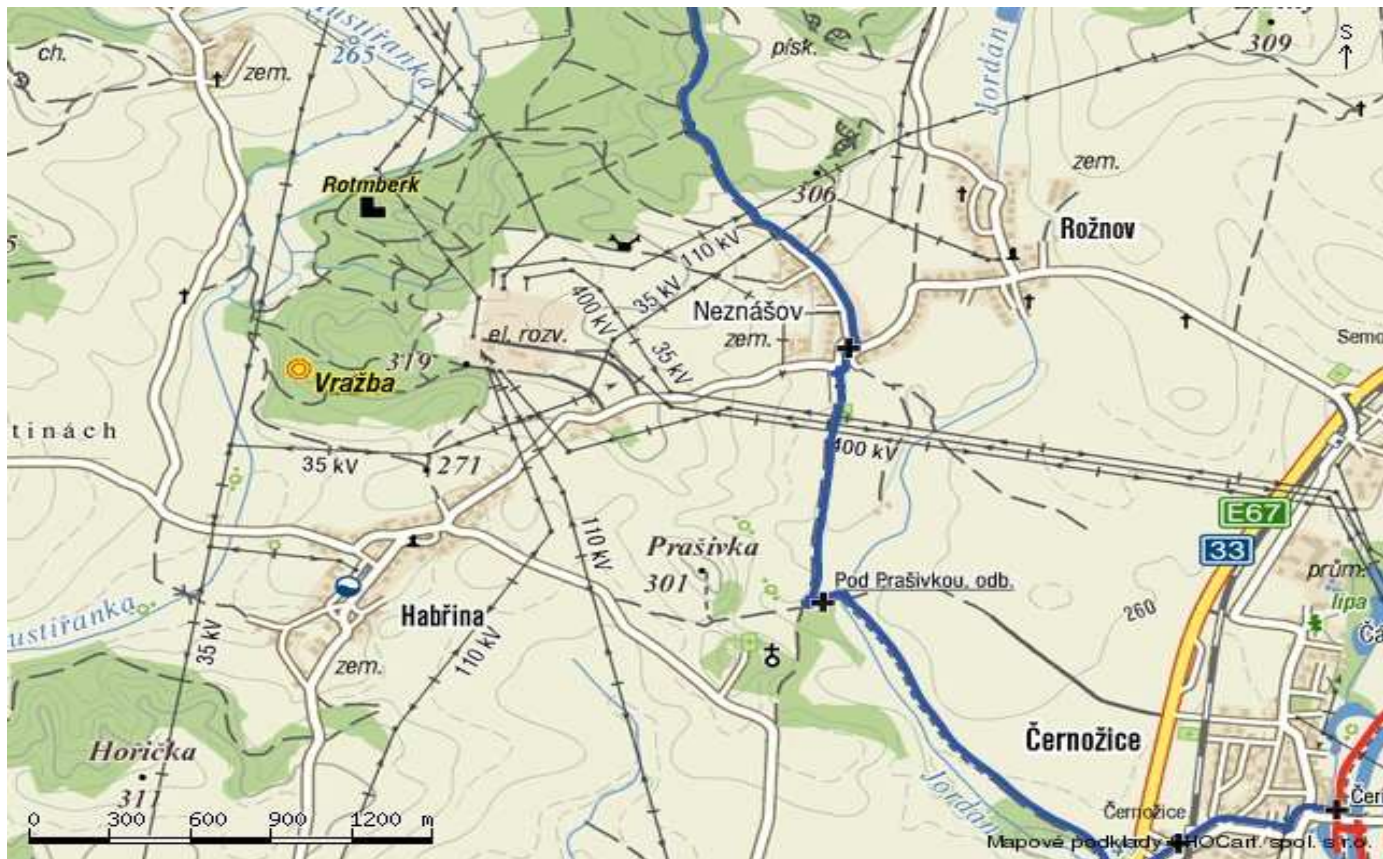
Obrázek 19 - náčrt - Rotemberg

Obrázek 20 - rozložení lokalit (Habřina, Vražba, Rotemberk, Podhradní mlýn)

Obrázek 21 - náčrt - tvrz Habřina, Markova zahrada č. p. 35

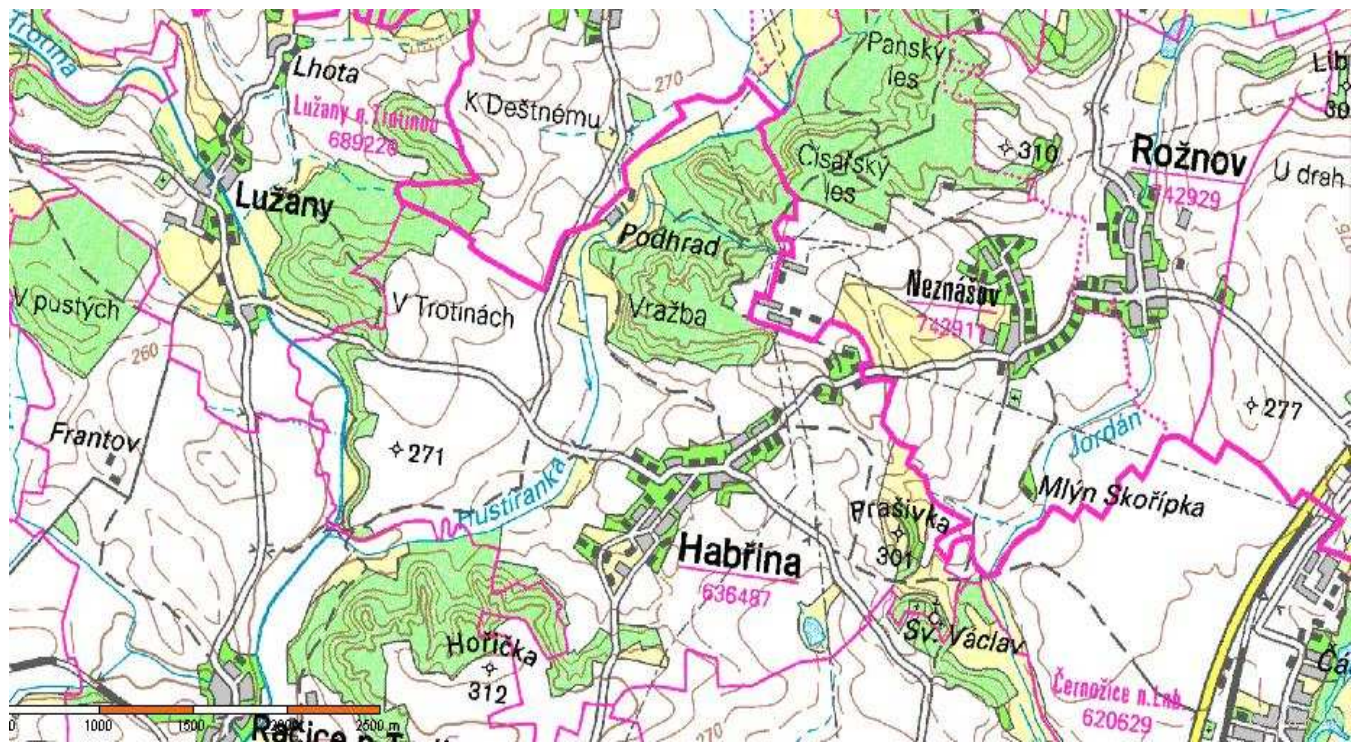
Obrázek 22 - turistická mapa lokality

Obrázek 23 – mapa lokality a okolí

Obrázek 24 - tvrz Habřina, Markova zahrada č. p. 35

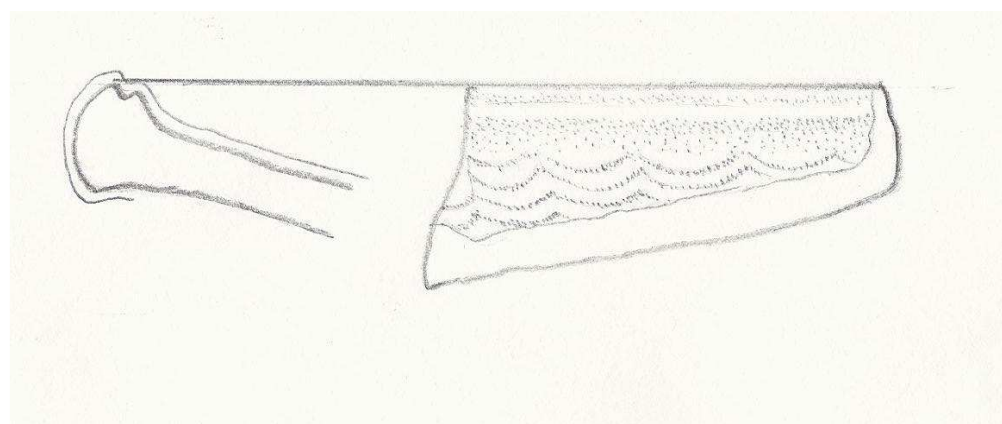
Obrázek 25 - katastrální mapa lokality

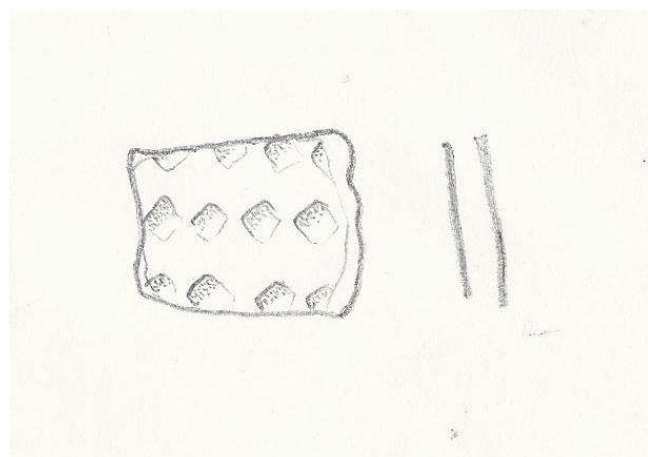
16 Kresebná dokumentace keramických střepů z lokality hradu Rotemberka

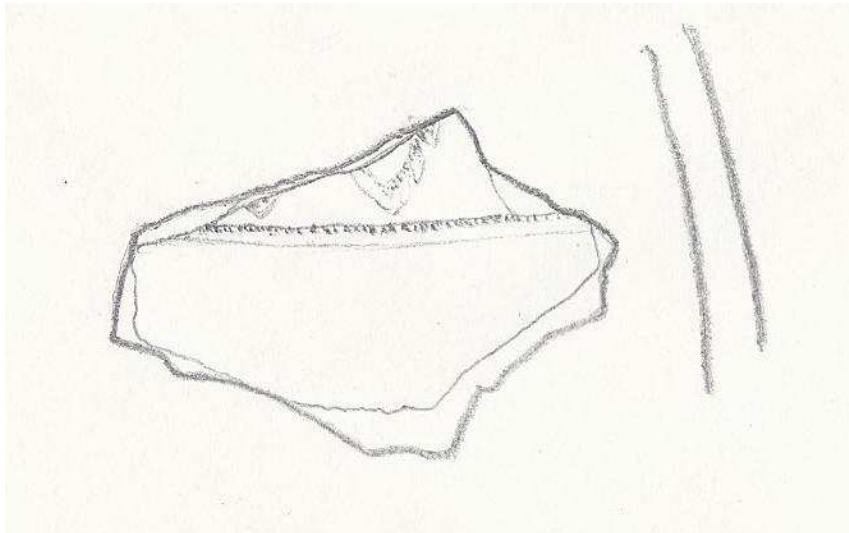
Obr. I

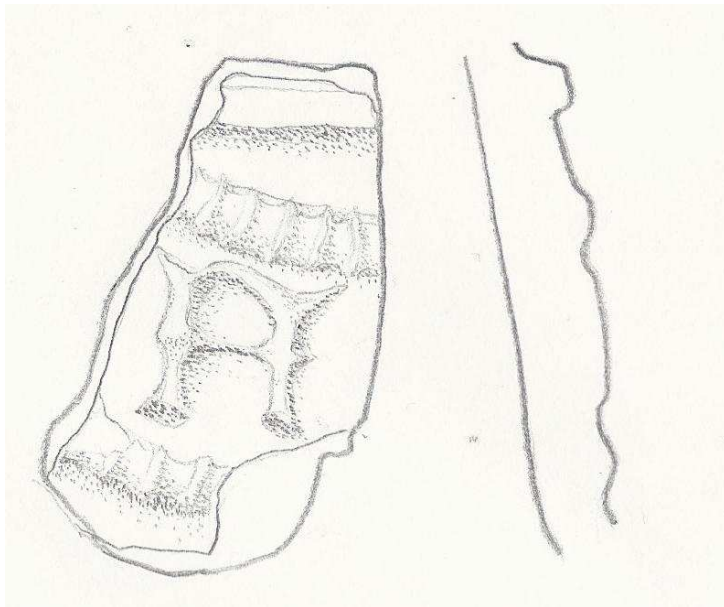
Obr. II

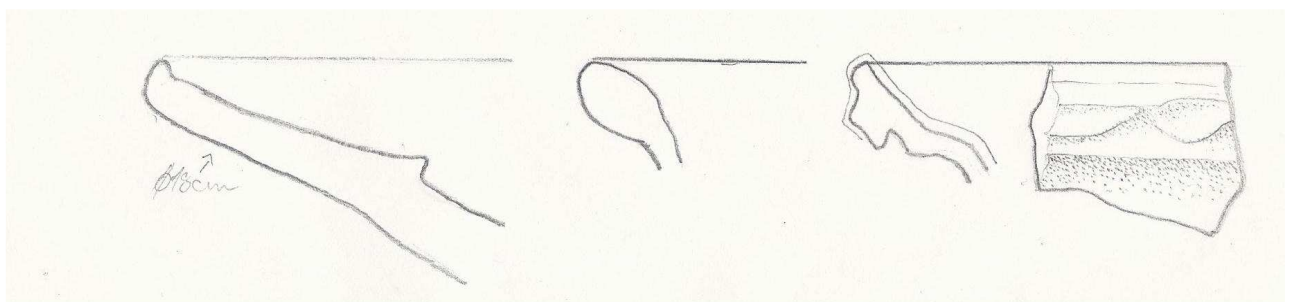
Obr. III

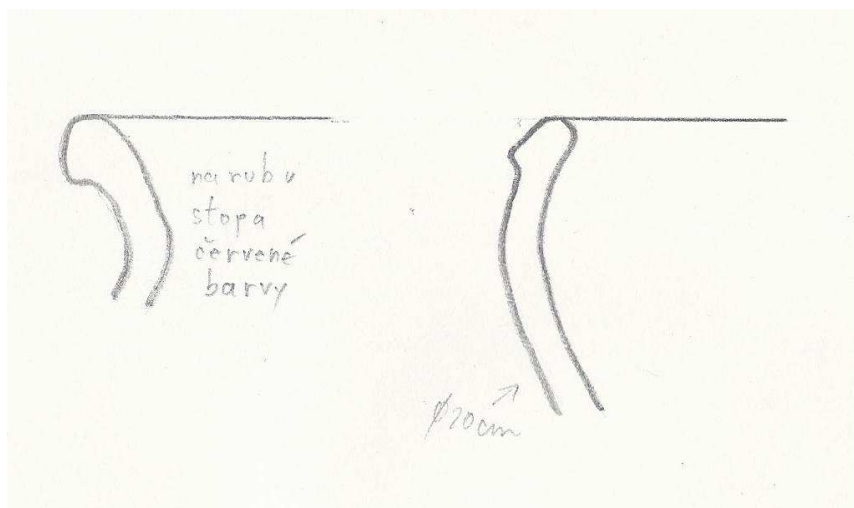
Obr. IV

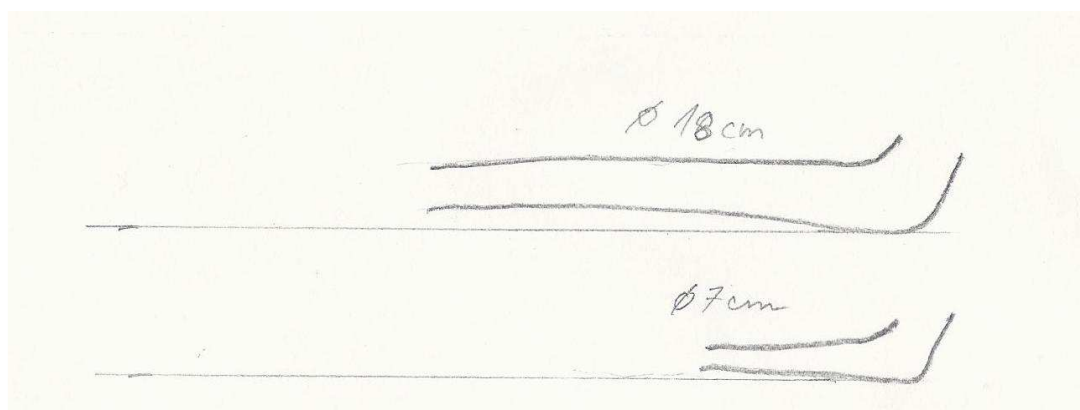
Obr. V

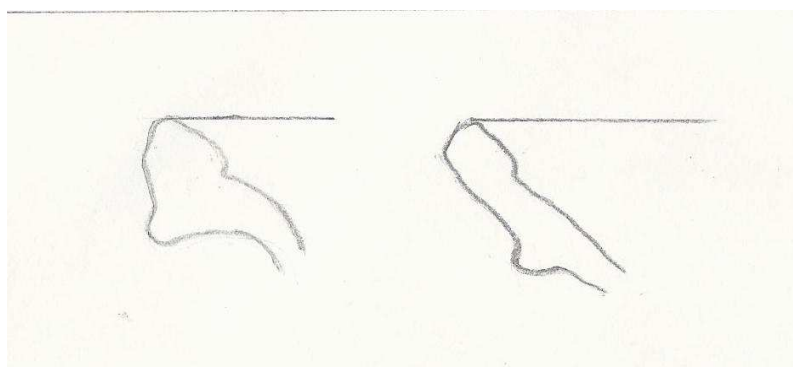
Obr. VI

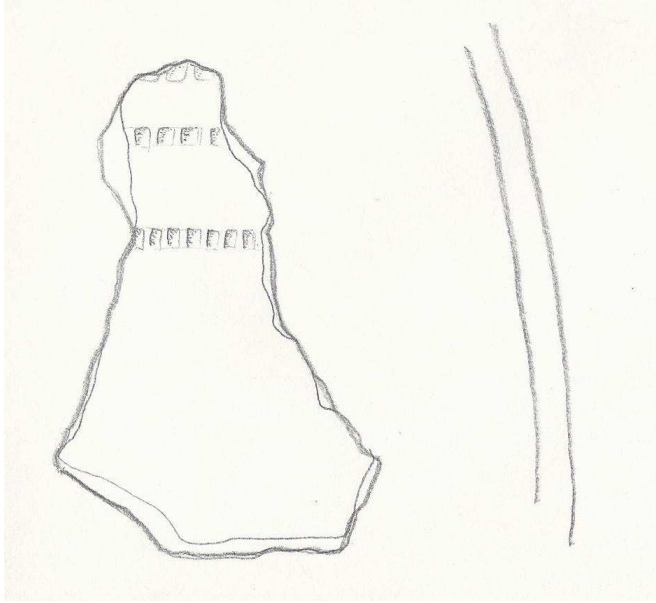
Obr. VII

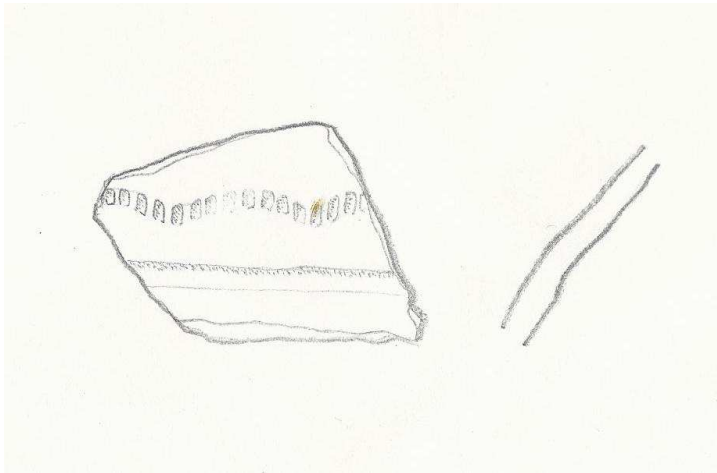
Obr. VIII

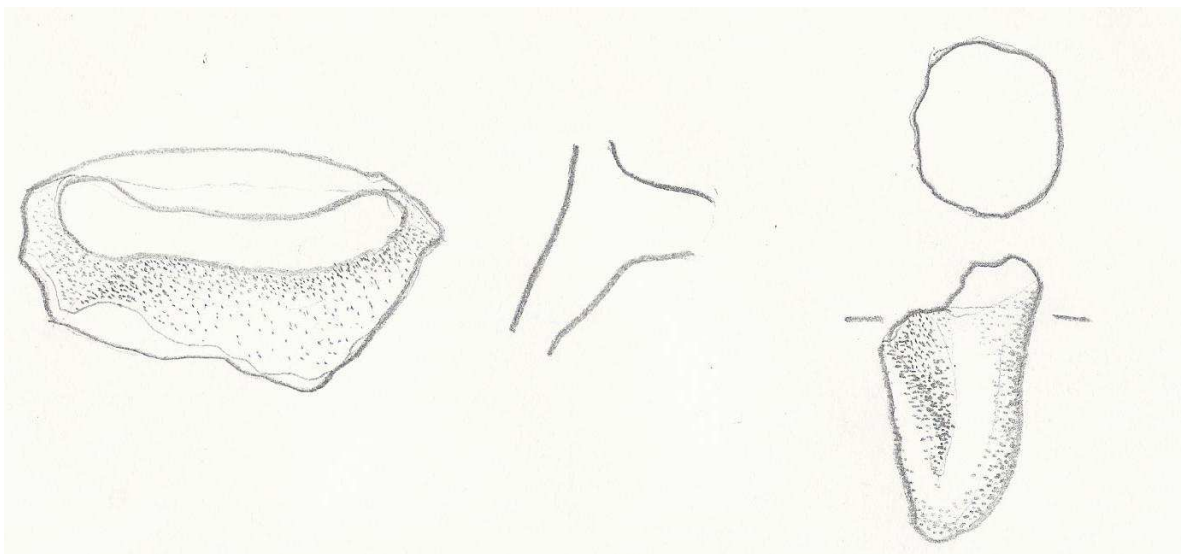
Obr. IX

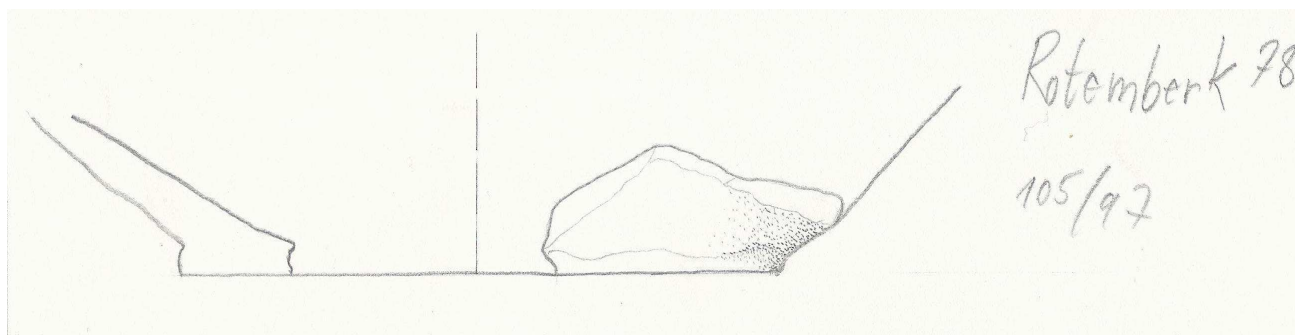
Obr. X

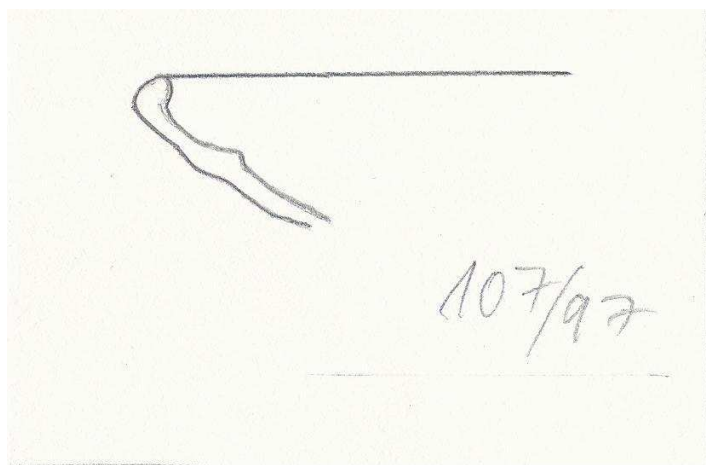
Obr. XI

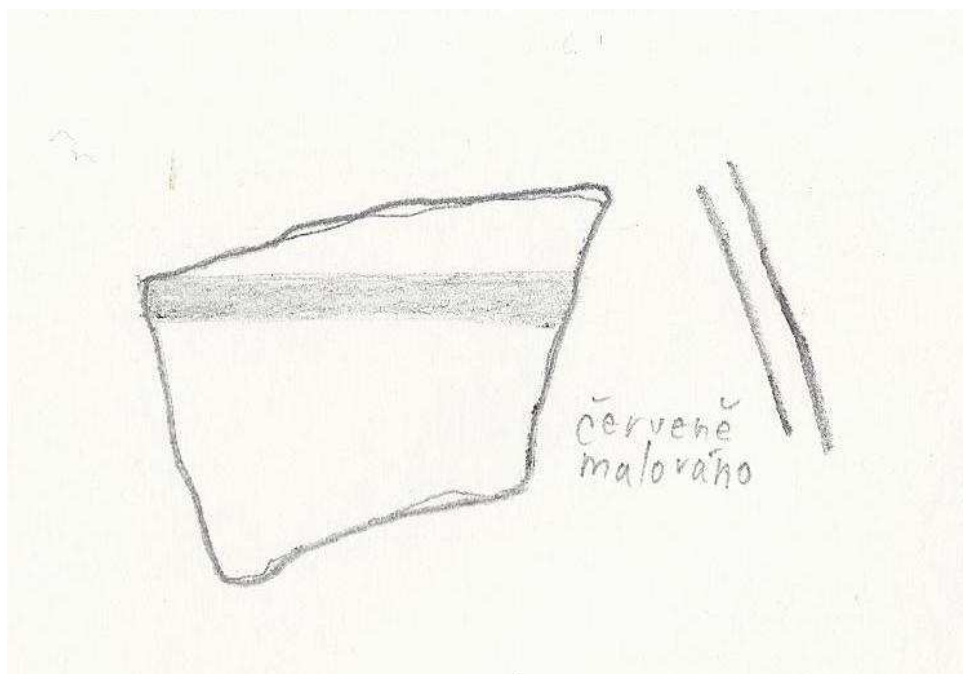
Obr. XII

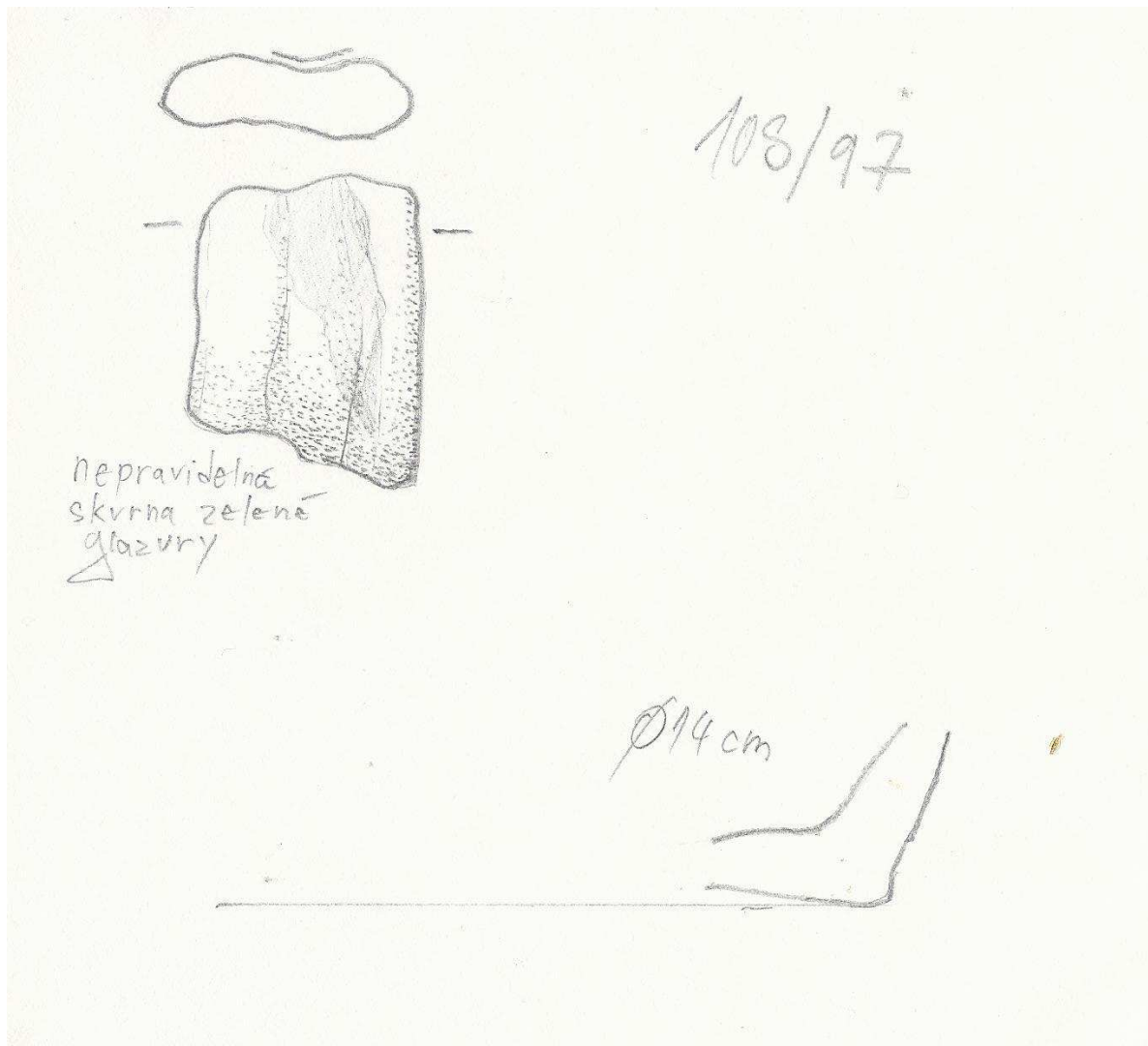
Obr. XIII

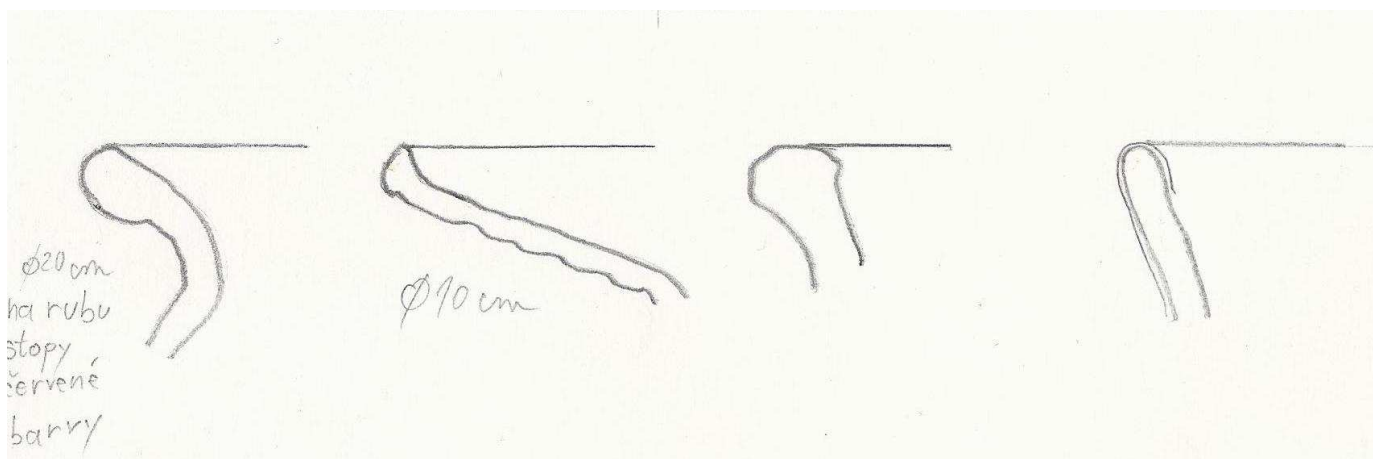
Obr. IXX

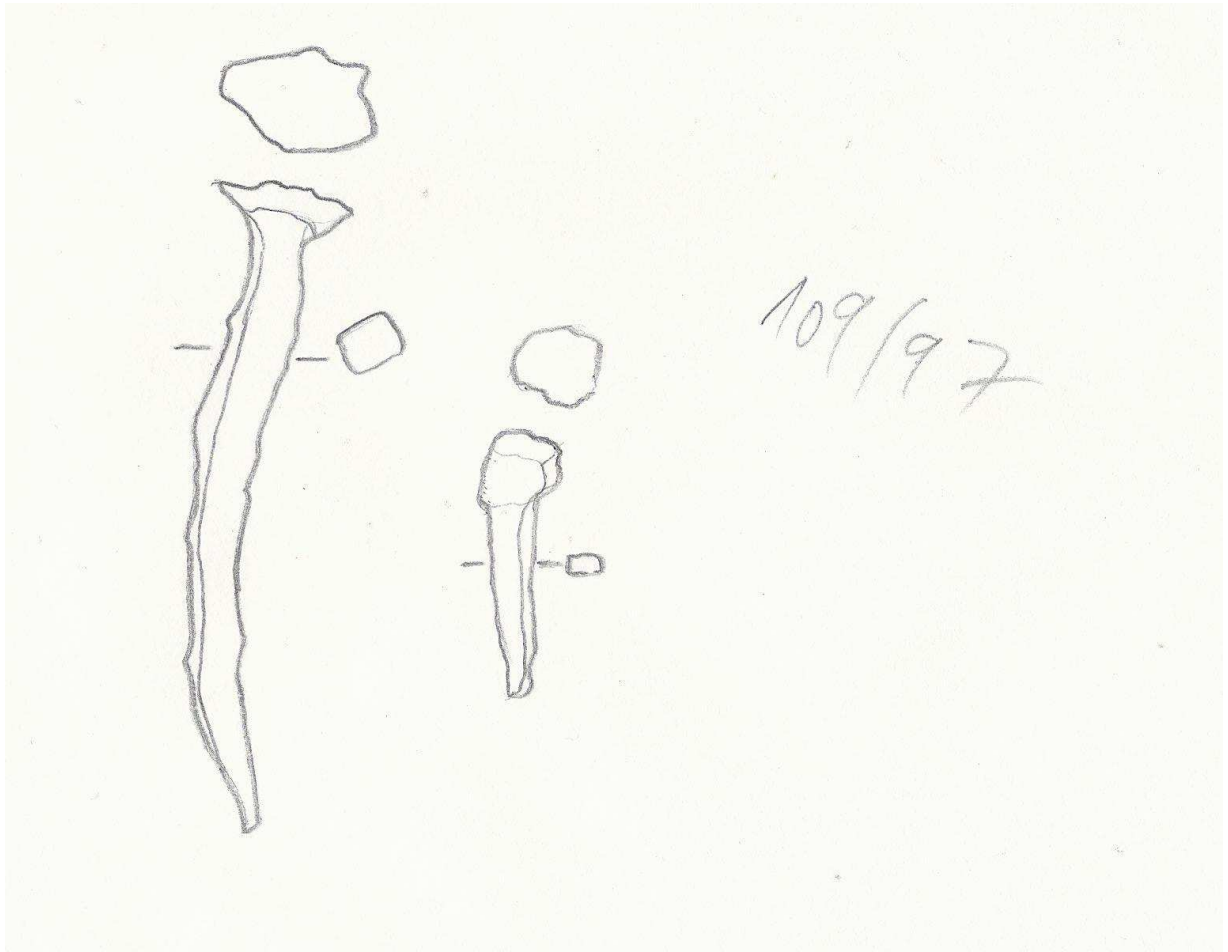
Obr. XX

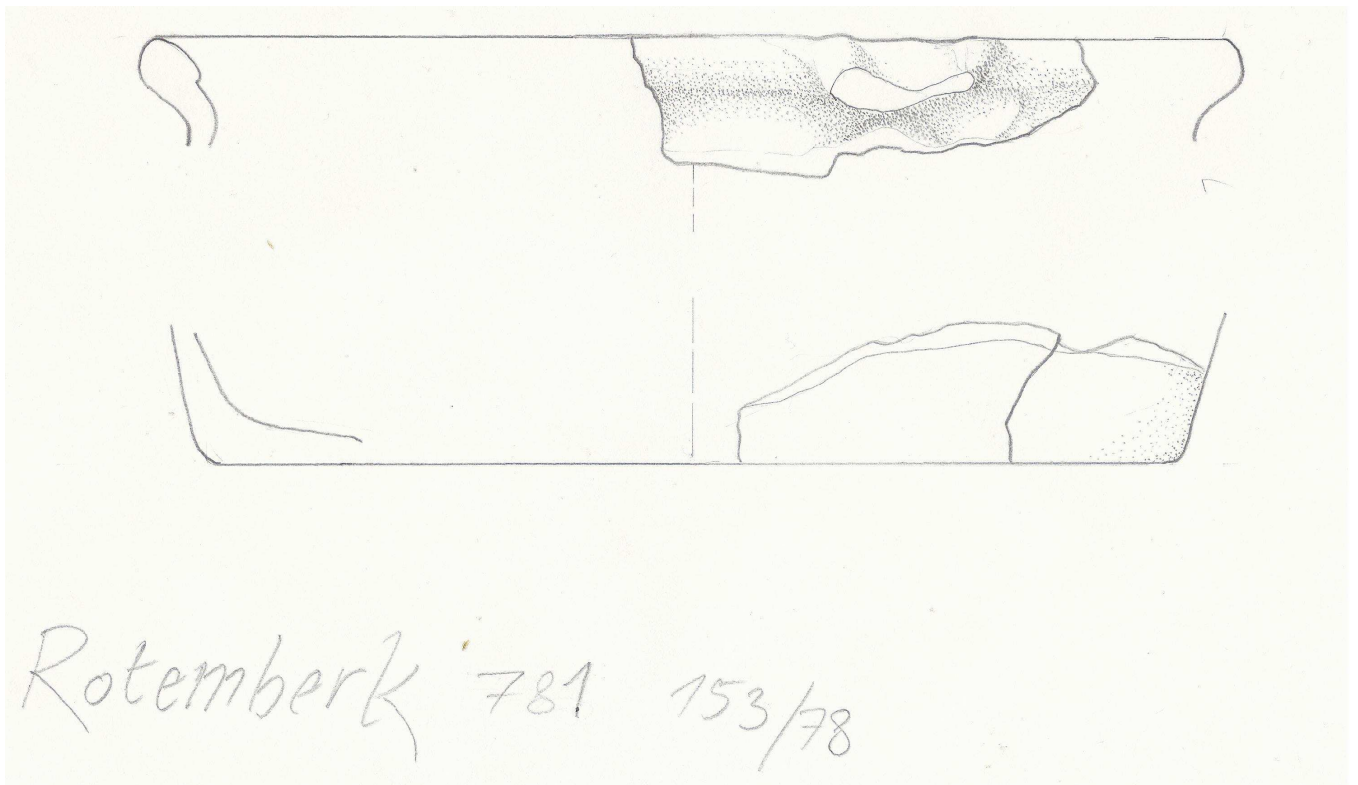
Obr. XXI

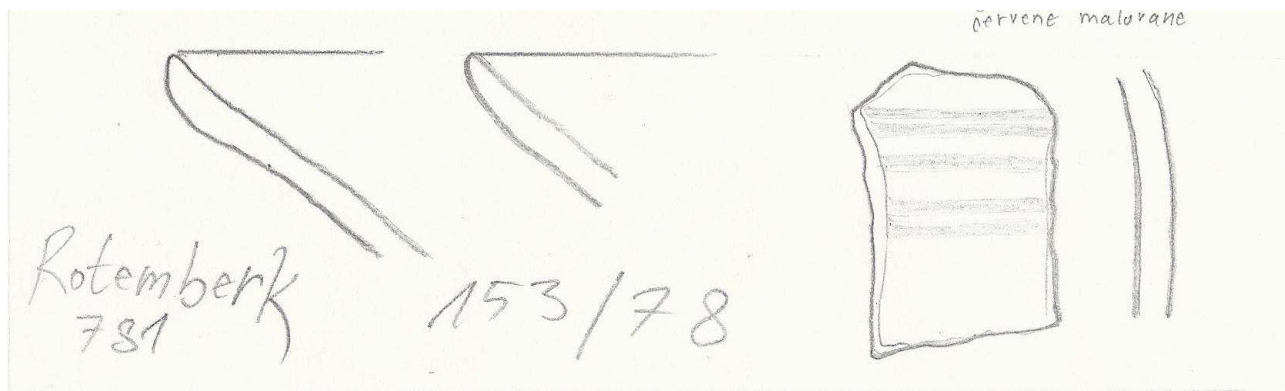
Obr. XXII

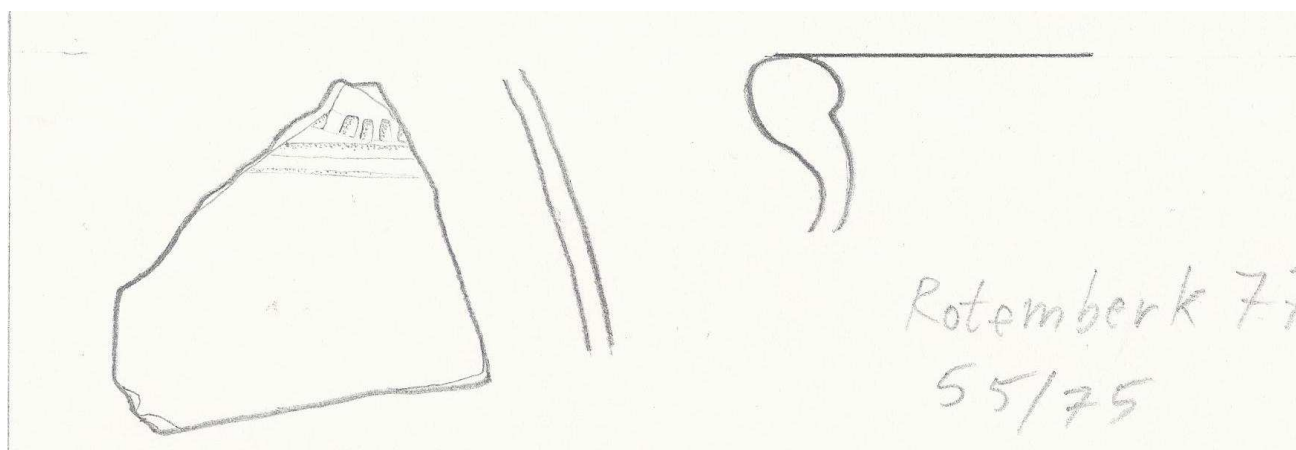
Obr. XXIII

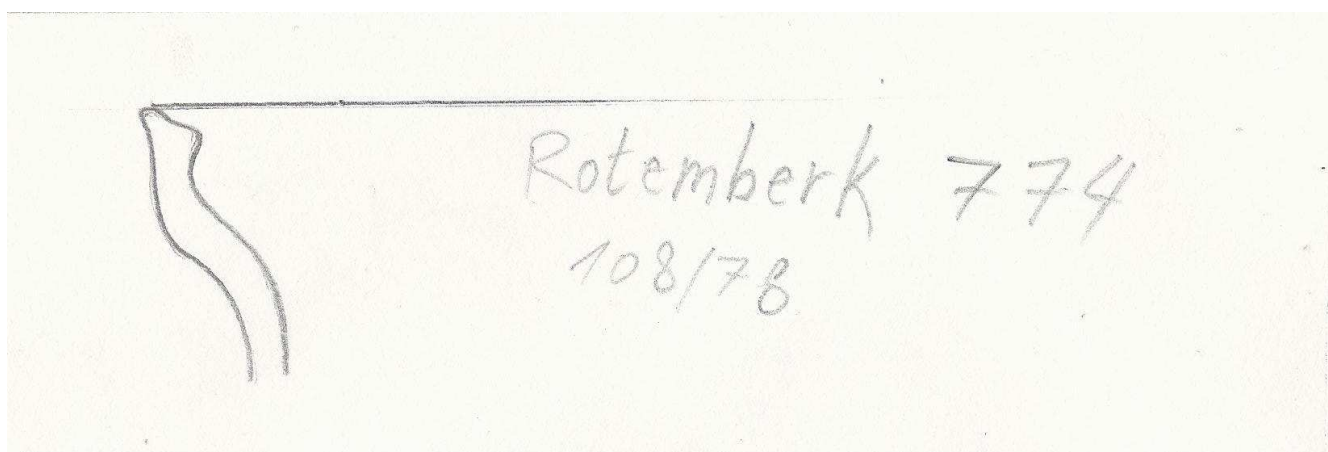
Obr. XXIV

Obr. XXV

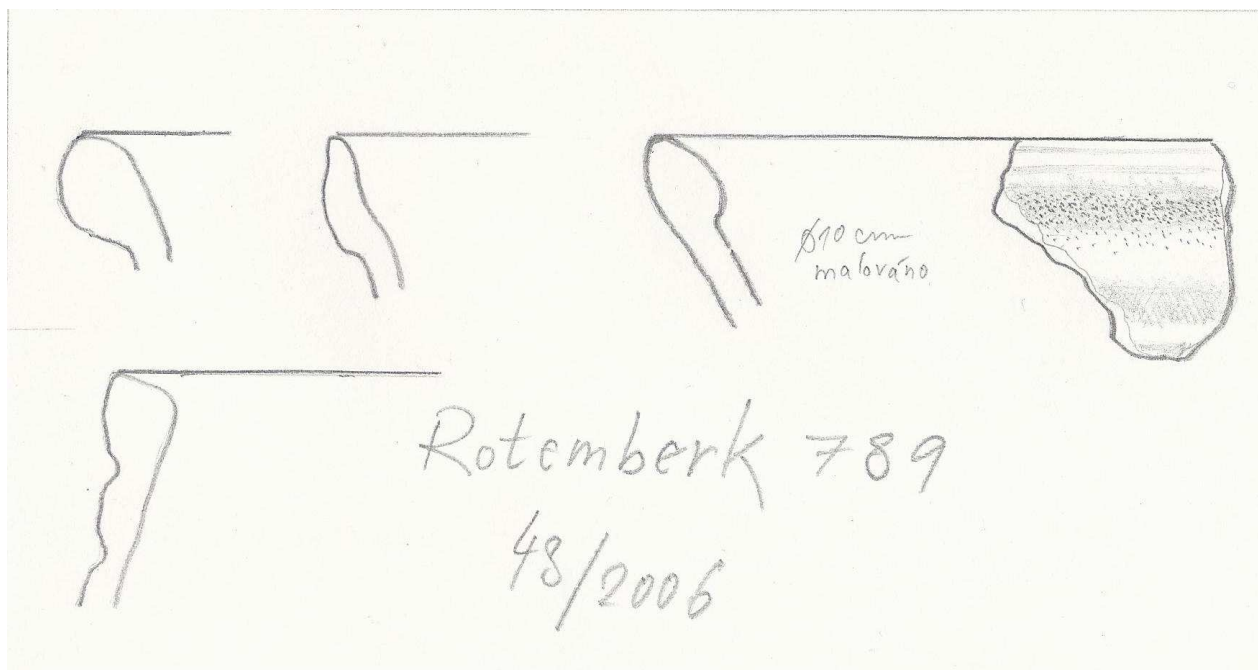

Obr. XXVI

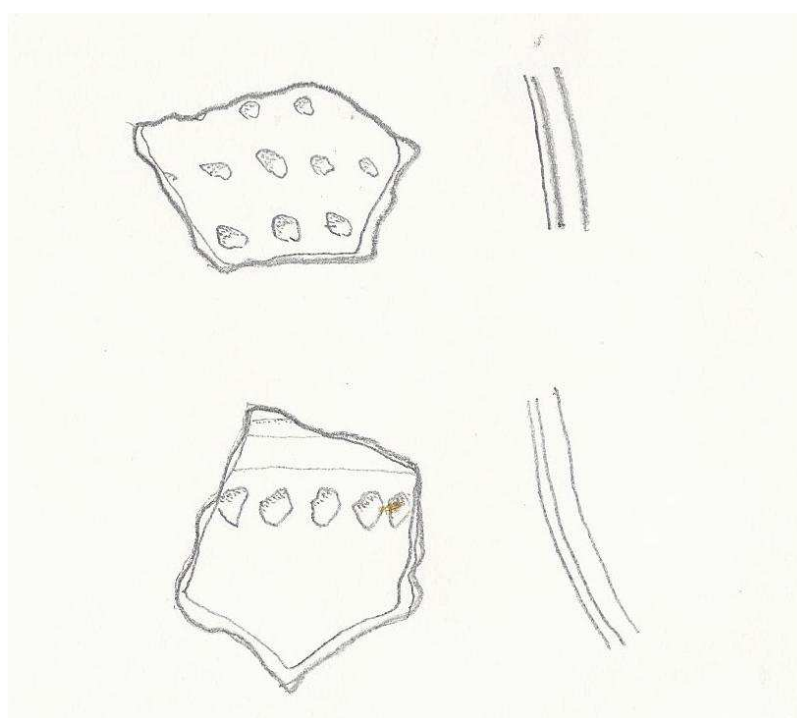

Obr. XXVII

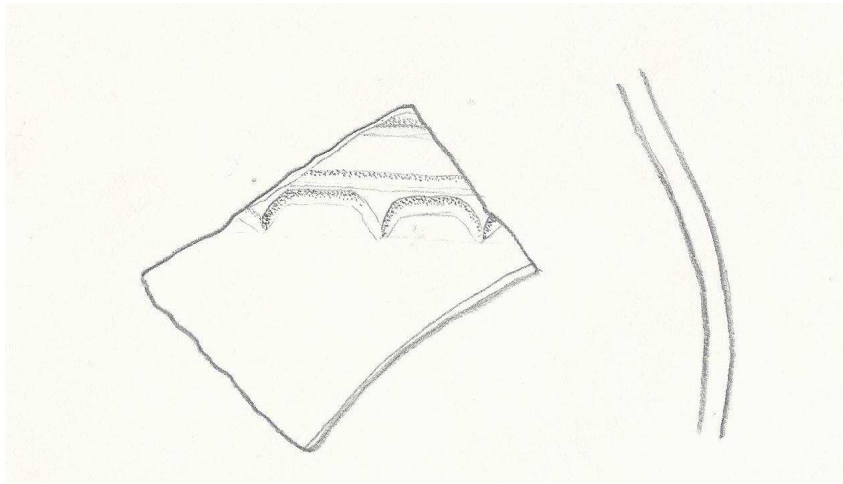

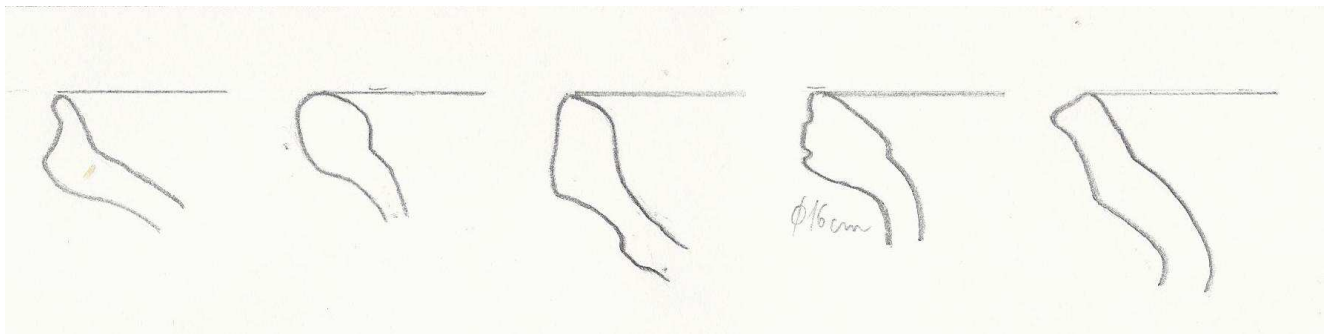
Obr. XXVIII

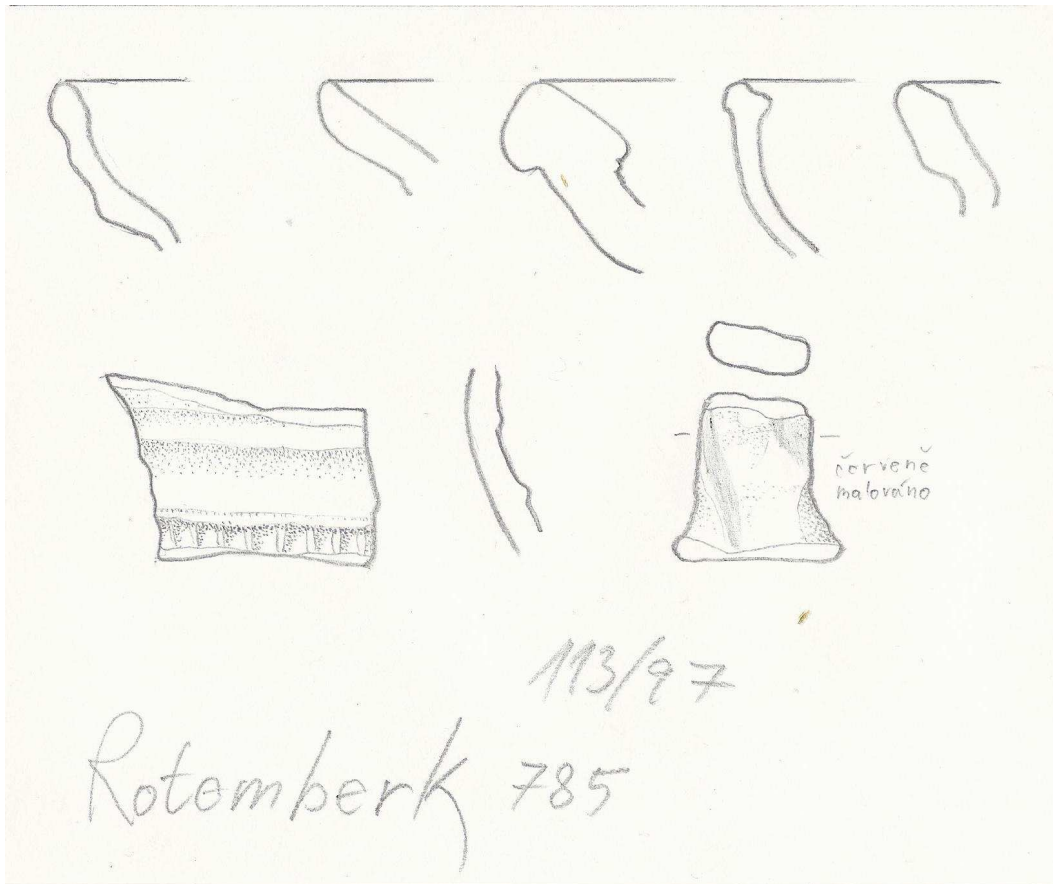
Obr. XXIX

Obr. XXX

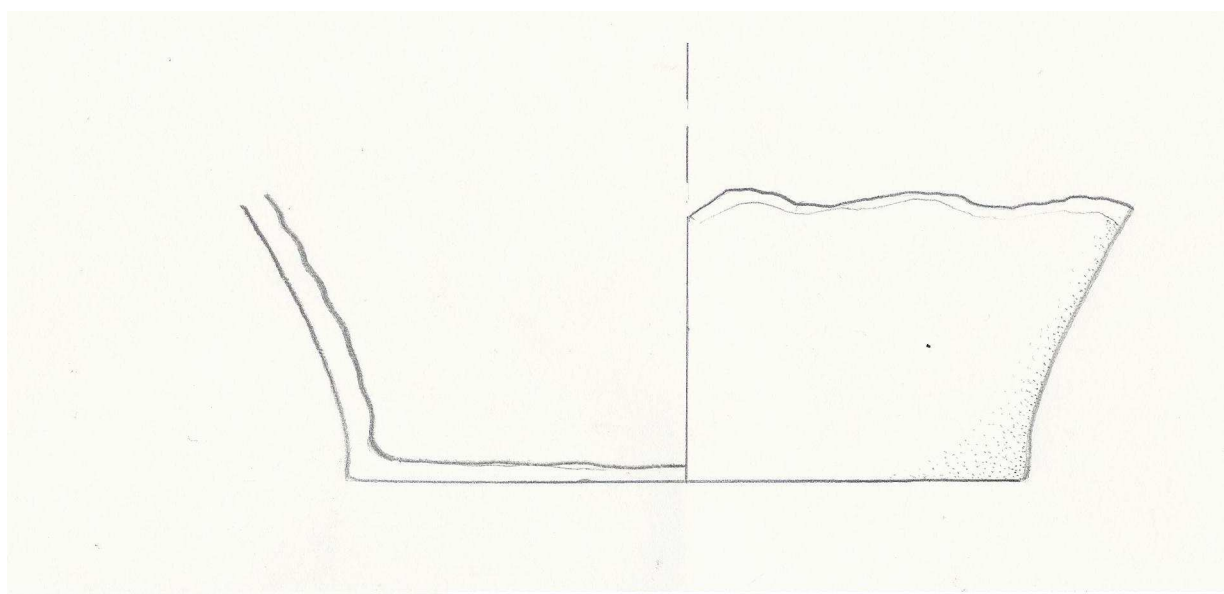
Obr. XXXI

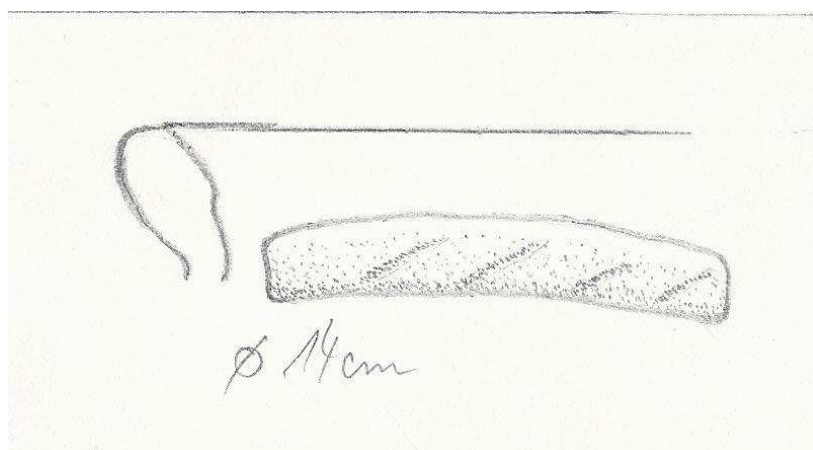
Obr. XXXII

Obr. XXXIII

Obr. XXXIV

Obr. XXXV

17 Katalog keramických střepů z lokality hradu Rotemberka

Číslo.	typ střepu	barva povrchu	barva vnitřní strany	Výzdoba	výpal	rozměry (VxŠxH)	váha (kg)	velikost (Tichý)	č. kresby
				Nálezový soubor č. 783 - (datum nálezu 23. 5. 1992)					
115/97 akropole	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná, zřejmě druhotně přepálený	oxidační výpal			1	
	výduť	světle šedá	světle šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	drobná příměs slídy	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	svě	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	světle červená	světle červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle žlutá	světle žlutá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle žlutá	světle žlutá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle žlutá	světle žlutá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	světle žlutá	světle žlutá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	oxidační výpal			1	
	výduť	začernalá	světle červená	z vnitřní strany střepeu začernalý	Oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	plast. Aplikace - noha	světle červená, skvrny od glauzy	světle šedá	zlomek nohy od trojnožky	oxidační výpal	2,6x1,3x1,5	0.006	1	XII
	plast. Aplikace - ucho	světle šedá	světle šedá	náběh na okraj, s částí ucha	oxidační výpal	3,6x2x1,8	0.014	2	
	dno	světle šedá	světle šedá	dno s částí stěny, příměs: slídy, spálené	oxidační výpal	5,3x3,7x0,7	0.018	2	
	dno	světle šedá	světle šedá	Dno	oxidační výpal	2,6x4,6x2,2	0.008	2	
	dno	hnědo - šedá	dnědo - šedá	dno s větším kusem výduťe	oxidační výpal	4x3,5x0,9	0.009	2	

	okraj misky	oranžová	oranžová	Příměs: křemen, slída, pochází z misky o průměru 50 cm, výrazně se zužující	oxidační výpal	2,6x4,4x0,9	0.006	2	
	dno	oranžová	oranžová	bez vzoru, bez části výdutí, stopy po vytáčení na hrnčířském kruhu	oxidační výpal	3,1x5,3x0,6	0.007	3	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru – tenký	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru – tenký	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru – tenký	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru – tenký	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z vnější strany jemně začernalý	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z vnější strany jemně začernalé	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	

	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru -stopy po opálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru, z nádoby podobného typu	oxidační výpal			2	

	výduť	oranžová	oranžová	bez vzoru	redukční výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	značně poškozený	oxidační výpal			3	
	výduť	oranžová	oranžová	Bez vzoru – tenký	oxidační výpal			3	
	výduť	oranžová	oranžová	stopy po přepálení	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	stopy po přepálení	oxidační výpal			2	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Příměs: křemen, slída	redukční výpal			2	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Příměs: slída, přepálené	redukční výpal			2	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Příměs: slída, přepálené	redukční výpal			2	
	výduť	šedo - černá	šedo - černá	Příměs: slída, přepálené	redukční výpal			2	
	výduť	šedá	černo - oranžová	přepálený, silně začernalý	oxidační výpal			2	
	výduť	šedo - bílá	šedo - bílá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedo - oranžový	šedo - oranžový	silně přepleny, příměs: slída, drobný písek, jemně zaoblený	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžový	šedý	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	světle žlutá	světle žlutá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžový	oranžová	drobné příměsi, místy přepálený	oxidační výpal			2	
	výduť	šedý	šedý	Žádná	oxidační výpal			2	

	výduť	šedo - oranžový	šedo - oranžový	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Poškozený	oxidační výpal			2	
	výduť	šedý	šedý	Příměs: slída, křemen, písek	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	bílo - šedá	Příměs: slída, jemně zahnutý	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	bílo - šedá	Příměs: slída, jemně zahnutý	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	bílo - šedá	Příměs: slída, jemně zahnutý, blíž dnu	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	bílo - šedá	Příměs: křemen, silná příměs slídy	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	drobné rýžky, vzniklé zřejmě již při výrobě na kruhu	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	oranžová	Příměs: slída, křemen, písek, silnostěnná nádobá	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	poškozený, příměs: křemen, písek, slída	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	silnostěnná nádobá, příměs: křemen, písek	oxidační výpal			2	
	výduť	šedo - bílá	šedo - bílá	silnostěnná nádobá, s náběhem na dno	oxidační výpal			2	
	výduť	šedo - bílá	šedo - bílá	z vnitřní strany stěpu hrubý, z vnější hladký, s příměsí písku a slídy, rýhy po hrnčířském kruhu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžovo - šedá	oranžovo - šedá	z části opálený	oxidační výpal			2	
	výduť	šedo - černá	oranžová	mírně prohnutý, příměs: písek	oxidační výpal			3	

	výduť	červeno - černý	červeno - černý	opálený výrazně, příměs: slída, druhotně poškozený	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžový	oranžový	Příměs: slída, křemen, u okraje zahnutý, zřejmě	oxidační výpal			2	
	výduť	světle šedá	černá	bez výrazných příměsí, zevnitř začernalý	oxidační výpal			2	
	výduť	světle šedá	světle šedá	bez příměsí	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Příměs: slída	oxidační výpal			2	
	výduť - dno	oranžová	oranžová	slída, s malou částí dna	oxidační výpal			2	
	výduť - okraj	šedý	černý	z vnitřní strany silně opálený, až přepálený, výduť vybíhá v okraj	Oxidační výpal			2	
	výduť	oranžovo - šedá	oranžovo - šedá	místy opálený				2	
	výduť	šedý	černý	ze vnitřní strany vypálený do černa, příměs: křemen, slída	oxidační výpal			2	
	výduť	žlutý	šedý	bez zdobení, velmi tenký	Oxidační výpal			2	
	výduť	oranžový	šedý	přepálený	Oxidační výpal			2	
	výduť	hnědá glazura	hnědá glazura	vrchní strana hnědá glazura, spodní strana rovněž, ale bez lesku, glazura na vrchní straně je poničená	Oxidační výpal			2	
	výduť	šedý	šedý	Příměs: křemen	Oxidační výpal			2	
	výduť - kus dna	oranžová	oranžová	drobný kus výdutě s fragmentem dna	oxidační výpal			2	
	výduť - kus dna	šedá	šedá	křemen, slída, fragment - náběh ke dnu	oxidační výpal			2	

	výduť	šedá	oranžová	drobné, již setřené zdobení, na vnitřní straně střepe	oxidační výpal			2	
	okraj	oranžová	oranžová	drobný kus okraje, kulaté hrdlo, v profilu je znatelná příměs křemene, veprostřed střepe je malá hnědá skvrna, zřejmě vzniklá již při výrobě	oxidační výpal	2,1x3,5x0,6	0.008	2	
	okraj	oranžová	oranžová	drobný kus okraje, z nádoby typu misky, ostře zavřené směrem dovnitř, příměs písku, slída	oxidační výpal	2,6x3,3x0,9	0.008	2	VII
	okraj	šedá	šedá	Příměs: písek, kamínky, zdobení zničeno, pokud zde vůbec bylo, zřejmě působením vnějších vlivů poničen, uzavírá se směrem dovnitř	oxidační výpal	2,8x3,3x0,8	0.008	2	IV
	okraj	černá	černá	spálený okraj, lišta je v horní části prohnutá, sploštěna z nádoby	redukční výpal	2,2x3,5x2,1	0.008	2	IX
	okraj	oranžová	oranžová	úlolek okraje, hnědá skvrna od barvy, vnitřní strana znatelně porýhovaná od tvorby na kruhu	oxidační výpal	1,8x2,3x0,6	0.004	1	VII
	okraj	oranžová	oranžová	neobsahuje hrdlo nádoby, pouze se svažuje k hrdlu, žlábek, příměsi: slída, písku	Oxidační výpal	2,1x2,4x0,7	0.006	1	VI
	okraj	oranžová	oranžová	silně přepálený, příměs: slída	oxidační výpal	2,2x2,1x0,4	0.004	1	IV
	výduť	šedá	šedá	Příměs: křemen, z vnější strany hladší	oxidační výpal			3	
	výduť	šedá	šedá	Příměs: křemen, z vnější strany hladší	oxidační výpal			3	
	výduť	šedá	šedá	Příměs: křemen, z vnější strany hladší, jemné rýhy, zřejmě se nejedná o výzdobu, jsou náhodné	oxidační výpal	5,1x7,8x0,9	0.042	3	
	výduť	oranžová	hnědá glazura	z vnitřní strany celý glazovaný světle hnědou glazurou	oxidační výpal	2x3,1x0,4	0.006	2	

	výduť	oranžová	hnědá glazura	z vnitřní strany celý glazovaný světle hnědou glazurou	oxidační výpal	3,1x2,4x0,4	0.004	2	
	výduť	oranžová	oranžová - místy hnědá glazura	místy hnědá glazura, celkově neglazovaný	oxidační výpal	1,6x2,9x0,4	0.002	2	
	výduť	oranžová	oranžová - místy hnědá glazura	Žádná	oxidační výpal	3,1x3,4x0,5	0.008	2	
	výduť	polovina hnědá glazura, polovina tmavě šedá	hnědá glazura	černý, silně opálený, na jedné straně čerstvý lom, glazura je jenom na polovině střepe a je popraskaná, zřejmě byla vystavena žáru, z vnitřní strany je glazura tmavě hnědá, na pravém okraji střepe drobný výčnělek, zřejmě napálený v důsledku druhotného přepálení střepe	Oxidační výpal	3,4x4x1,5	0.014	2	
	výduť	světle okrový	tmavě šedý	vnitřní strana spálená, venkovní strana hrubší, drobné příměsi, na vrchním okraji střepe dvě drobné pravidelné rýhy cca 0,1 cm široké, vzdálené od sebe 0,6 cm, stopy po vytáčení na kruhu neznatelné	oxidační výpal	5,8x3,7x0,6	0.014	3	
	výduť	oranžová s černými skvrnami po přepálení	světle šedý	střep je zvenku přepálený, hrubý z obou stran, z venkovní strany znatelné 4 plastické linky široké 0,4 cm, vždy dvě blíže u sebe, rozstup mezi dvojicemi linek je 0,6 cm, vzhledem k přepálení střepe nejsou linky příliš znatelné	oxidační výpal	3,8x3,2x0,6	0.008	2	
	výduť	šedý	šedo - černá	slída z vnitřní strany velmi silně znatelná příměs, polovina vnitřní strany střepe silně opálená, z vnější strany málo znatelné mělké rýhy, vlivem destrukce zdo-	Oxidační výpal	4,6x3,2x0,5	0.009	2	

				bení téměř nezatelné					
	dno	oranžová	oranžová	na vnitřní straně zdatelné stopy po tvorbě na hrnčířském kruhu	oxidační výpal	4x3,4x0,5	0.008	2	
	výduť	hnědá	oranžová	na horním okraji střepu patrné dvě řady kolkování, rozestup 0,9 cm a šířka kolku 0,3 cm	oxidační výpal	5,7x3,6x0,5	0.009	3	X
	výduť	oranžová	oranžová	slída, z vnitřní strany drobné problubně po tvorbě na kruhu, z vnější strany rýha u horního okraje střepu široká 0,6 cm	oxidační výpal	4,5x3,4x0,5	0.008	2	
	výduť	oranžová	oranžová	0,5 rýha na drobném střepu pokrývá celý jeho vnější povrch	oxidační výpal		0	1	
	výduť	oranžová	oranžová	vnější strana střepu - zuhelnatělá glazura?	oxidační výpal	2,3x3,8x0,5	0.008	1	
	výduť	šedá	šedá	rozestup dvou rýh 1 cm, šířka linky 0,3, střep je s příměsí, je hrubší	oxidační výpal	3,2x3,5x0,5	0.006	2	
	výduť	černý	černý	drobné mělké rýhy 0, 7 vzdálené od sebe	Oxidační výpal			1	
	výduť	černý	černý	drobné mělké rýhy 0, 7 vzdálené od sebe	Oxidační výpal	3,2x0,7x0,4	0.004	2	
	výduť	šedý	šedý	plastická vystupující lišta, střep zřejmě z části pod okrajem	Oxidační výpal	2,4x2,3x0,9	0.004	1	
	výduť	šedý	šedý	plastická rýha, 0,3 cm široká, hrubý střep	oxidační výpal		0.004	1	
	výduť	šedý	šedý	dvě plastické rýhy, 0,2 cm	oxidační výpal		0.004	1	
	výduť	oranžovo černý	šedý	dvě drobné rýhy, 0,2 cm, spodní část střepu přepálená	oxidační výpal	3,4x1,9x0,6	0.004	2	
	výduť	oranžová	oranžová	dvě plastické rýhy, 0,2 cm, příměsy, střep je drsný na vnější i vnitřní straně	oxidační výpal		0.004	1	
	výduť	oranžová	oranžová	3 sotva zdatelné plastické rýhy 0,3 cm široké	oxidační výpal	3,1x2,8x0,6	0.005	2	

	výduť	oranžová	oranžová	3 plastické rýhy 0,4 cm široké	oxidační výpal		0.002	1	
	výduť	hnědá	černá	spodní část okraje nádoby, silně prohnutá	Oxidační výpal			1	
	výduť	hnědá	oranžová	Drobná, nevýrazná plastická lišta, pod ní kolkování - mírně zvlňené	oxidační výpal	2,3x3,2x0,4	0.004	2	XI
př. č. 116/97 (hrana příkopu – amatérské sondy)	výduť	hnědá	Oranžová	plastická vlnovka, vyrytá pravděpodobně špičatým nástrojem o průměru 0,4 cm	oxidační výpal	3,6x2,9x0,7	0.008	2	
	výduť	oranžová	hnědá glazura	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	hnědá glazura	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	hnědá glazura	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	hnědá glazura	hnědá glazura	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	opálený	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	opálený	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	opálený	oranžová	Příměs: křemen	oxidační výpal			2	
	výduť	opálený	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	opálený	oranžová	výrazná příměs drobných kamínků, hrubý povrch	oxidační výpal			3	

	kachel	světle písková	světle písková	z vnitřní strany očazený, zdobený, pravděpodobně plastický nápis, značka	oxidační výpal	5,6x2,7x1	0.016	2	V
	talíř - okraj	světle hnědá	světle oranžová	drobná plastická lišta 3,5 od okraje	oxidační výpal	4,76,5x1	0.022	3	
	talíř - okraj	hnědá glazura	hnědá glazura	vystouplý okraj, zdobení pod okrajem hnědé vlnky v řadách pod sebou, na střepech jich je 5, jsou v pravidelných řadách pod sebou	oxidační výpal	3,1x4,5x1	0.012	2	II
	výduť	šedá	šedá	bez zdobení přepálené	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	bez zdobení přepálené	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	bez zdobení přepálené	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	hnědá glazura	Žádné	oxidační výpal			1	
	výduť	tmavě šedá	oranžová	drobná plastická linka, mělká, úzká	oxidační výpal			1	
	výduť	tmavě oranžová	šedo - černá	příměs, hrubý střep, přepálený	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová - spálený	černý	opálený výrazně	redukční výpal			2	
	výduť	černá	oranžová	drobná příměs křemene	oxidační výpal			1	
	výduť - náběh na ucho	černá	oranžová	náběh na ucho, tenký střep	oxidační výpal	3,1x2,9x0,5	0.008	2	
	okraj	černo hnědá	hnědá glazura	z velké nádoby, plastická lišta s plastickými výstupky ve tvaru oblouků	oxidační výpal	1,9x2,6x0,7	0.004	1	
	dno	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal	3,6x4,1x0,6	0.012	2	

	dno	oranžovo šedá	oranžovo šedá	Příměs: křemen, opálené	oxidační výpal	4,5x3,8x0,6	0.012	2	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	žádná, přepálený	oxidační výpal			3	
	výduť	hnědá glazura	oranžová	Přepálený	oxidační výpal			2	
	okraj	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal	1,6x2,9x0,8	0.006	2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal		0	1	
	výduť	hnědá	hnědá	i když je velmi drobný, je na něm patrné kolkování	oxidační výpal			1	III
				Nálezový soubor č. 784 (datum nálezu 23. 5. – 24. 5 1992)					
př.č. 108/97 sonda III, S část pod hradem	dno	pískově šedá	pískově šedá	drobné příměsi, znetelné z vnitřní strany, výduť se mírně rozšiřuje směrem ode dna	oxidační výpal	2,2x5,3x0,7	0.022	3	
	ucho	oranžová	oranžová - světle zelená glazura	z vnější strany poteklé glazurou, ne však záměrně naglazované, galzura je světle zelená	oxidační výpal	2,8x2,4x1,1	0.008	2	XXI
př.č.109/97 sonda č. IV	okraj	oranžová	oranžová	červená barva, nikoli glazura, ale nelesklá barva, a stejnou barvou je na vnější straně střepu namalovaná tenká linka, hned pod okrajem, okraj je zavnutý, kyjovitý na profilu. Drobná příměs písku	oxidační výpal	2,4x4,1x0,5	0.012	2	XX
	poklička,	oranžová	oranžová	tenká poklička, plochá, zespod mírně	oxidační	3,6x3,4x0,3	0.006	2	XXII

	okraj			opálená, drobné plastické linky zužující se směrem ke středu	výpal				
	okraj	hnědá glazura	hnědá glazura	tenký okraj, ze džbánu, je zde jemný plastický zobáček	oxidační výpal	1,8x3x0,4	0.004	2	XXII
	okraj	písková	písková	drobný úlomek okraje, téměř nerozeznatelné k další morfologii	oxidační výpal			1	XXII
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	žádná, příměs křemene	oxidační výpal			3	
	výduť	oranžová	oranžová	hnědá linka 0,3 cm, tenký střep	oxidační výpal	2x1,9x0,4	0.004	2	
	výduť	černá	černá	Žádná	redukční výpal			2	
	výduť	oranžová	černá	žádná, zvenku opálený	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	černá	drobné typické tenké rýhy v horním okraji střepu, vlivem destrukce zničené	redukční výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	

př.č.106/97 sonda II	výduť	červená	červená	0, 3 cm linka u horního okraje střepe, střep s drobnými příměsemi, hrubý z ob- ou stran	oxidační výpal	4,7x4,5x0,5	0.016	3	
př.č. 109/97 sonda 4, 1. vrstva	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	drobná plastická rýha, typická pro celý nálezový celek	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	drobná plastická rýha typická pro celý nálezový celek	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
př.č.107/97 sonda III, J část, černá splachová vrstva	poklička, okraj	šedá	šedá	plochá, mírně se zdvihající směrem ke středu, s drobnou plastickou vystouplou lištou, která obíhá pravděpodobně celý okraj pokličky	Oxidační výpal	2,2x2x0,3	0	1	IXX
	výduť	šedá	oranžová	drobná příměs křemene	oxidační výpal			2	
				Nálezový soubor č. 781 (datum nálezů 8. – 9. 6. 1978)					
př.č.153/78 narušení, vzorek 2, 0-20 cm, 20-40	výduť 46299	šedá	oranžová	žádná	oxidační výpal			1	
	výduť 46300	oranžová	oranžovo - šedá	žádná, jen stopy po dotváření rukou - otisky prstů	oxidační výpal			2	

	výduť 46298	oranžová	oranžová	Příměs: slída	oxidační výpal			2	
	okraj 46295	oranžová	oranžová	jen patrná část okraje, příměs křemene, slída				2	XXV
	okraj 46297	oranžová	oranžová	část okraje, velmi drobná, bez vzoru, bez plastického výstupu				1	XXV
	výduť 46302	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť 46296	oranžová	oranžová	z vnější strany malované červené linky	oxidační výpal			2	XXV
př.č.153/78 vzorek 1, hl 0-20	dno 46286	oranžová	oranžovo - šedá	silná příměs, silnostěnná nádoba	oxidační výpal	2,2x5,5x0,9	0.01	3	
	dno 46287	oranžová	oranžovo - šedá	stejně, rozšiřuje se směrem ode dna	oxidační výpal	4,9x4,1x0,8	0.012	3	
	výduť 46292	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť 46293	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť 46294	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť 46285	oranžová	oranžová	okraj s částí ucha, příměs křemene a slí- dy, okraj typu zavínutý, kyjovitý	oxidační výpal	3x8,7x3,3	0.042	1	
	výduť 46290	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť 46288	oranžová	oranžovo - šedá	ze stejné nádoby jako 46286, 46287	oxidační výpal			1	XXIV
	výduť 46289	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
				Nálezový soubor č. 774 (data nálezů mezi roky 1970 - 1978)					

54/75 hrádek, sběr z vnitřní strany příkopu	výduť	červená	červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	červená	červená	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	červená	Opálený	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	příměs křemene	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
20/70 sběr	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	Pravěk	-			2	
55/75 sběr, z nejvyšší vyvýšeniny v JV cípu	okraj	černo oranžová	černo oranžová	okraj nádoby, silně přepálený, povrch značně poničený žárem, znatelný vystouplý okraj, pod okrajem stopy po drobných tenkých rýhách	oxidační výpal	2,3x4,7x1,1	0.012	2	
	výduť	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	červená	červená	Žádná	oxidační výpal			2	

	výduť	oranžová	oranžová	kolokování patrné na vrchním kraji střepu	oxidační výpal	4,1x4,2x0,4	0.005	2	XXVI
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	písková	písková	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	písková	písková	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	hnědá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	hnědá glazura	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	

108/78 sběr	výduť	šedá	tmavě šedá	z vřní strany opálený, hrubý, příměs písku, křemene a slídy	sandwich			3	
	okraj	červeno černá	černá	opálený, hrubý, příměs: slída a písek, z vnitřní strany okraj jemně rýhovaný, poničený	redukční výpal	2,9x4,8x0,9	0.012	2	XXVII
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	černá	Žádná	redukční výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
				Nálezový soubor č. 789 (datum nálezu nejspíše rok 2004)					
48/2006 sběr p. Bedroš	výduť	šedo - oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná, příměs písku, kamínků, z vnější strany hrubší	oxidační výpal			3	
	výduť	oranžová - stopy hnědé glazury	světle hnědá glazura	z vnější strany červené linky a černé, zřejmě výsledek druhotného poškození střepů, téměř bez příměsí	oxidační výpal	5,5x5,1x0,5	0.022	3	XXVIII
	okraj	šedé	šedá	střep zřejmě pravěký		1,8x2,4x0,7	0.006	1	

	okraj	písková	písková	silná přímě kamínků a písku, i větší kamínky, z vnější strany 3 plastické prohlubně, obloučky	oxidační výpal	2,7x3,4x0,9	0.008	2	XXVIII
	okraj	hnědo černá	červená	silná příměs drobného písku, nádoba cca 40 cm, z vnější strany tmavší, tmavší a světlejší kruhy a drobné linky na okraji	oxidační výpal	2,6x2,9x0,6	0.006	2	XXVIII
	výduť	světle oranžová	oranžová	plastický výstupek, nevíme, z vnitřní strany silná příměs	sandwich			1	
	výduť	tmavě oranžová	písková	hrubý střep, 2 rýhy uprostřed střepu	sandwich			2	
				Nálezový soubor č. 785 (datum nálezu 23. 5. – 24. 5. 1992)					
111/97 Z strana akropole	okraj	šedá	písková	klasický plastický okraj, zavnutý kyjovitý, 115 nádoba	sandwich	2,5x3,5x0,9	0.008	2	XXXIII
110/97 zeď u S obvodu	dno	šedá - oranžová	šedá	nádoba cca 40 průměr, větší část výduti rozšiřující se směrem ode dna, hrubší povrch	oxidační výpal	4,6x6,2x0,5	0.026	3	XXXIV
	dno	šedá	šedá	výduť se vychyluje směrem ode dna, hrubší povrch	oxidační výpal	5,2x7,40,5	0.036	3	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná				1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná				1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná				1	
112/97 svah pod branou	výduť	písková	písková	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	písková	písková	Žádná	oxidační výpal			2	
114/97 vkop na úbočí jádra	okraj	písková	písková	okraj nádoby, vystouplý okraj, nepříliš vytočený, linky na okraji hrdla	oxidační výpal	2,3x5,5x1,1	0.014	3	XXXV

hradu									
	okraj	oranžová	oranžová	okraj, zavínutý kyjovitý	oxidační výpal	1,5x2,5x0,8	0.004	1	XXXI
	okraj	oranžová	oranžová	okraj, zavínutý kyjovitý	oxidační výpal	1,5x2,4x0,7	0.004	1	XXXI
	okraj	písková	písková	okraj, hodně hrubý, nevytočený, neplastický	oxidační výpal	3,1x3,4x1,1	0.016	3	XXXI
	okraj	oranžovo - černá	oranžová	vystouplá plastická lišta, ostře sešikmený okraj	oxidační výpal	2,1x3,2x1,1	0.008	2	XXXI
	okraj	oranžovo - černá	oranžová	vystouplá plastická lišta, ostře sešikmený okraj	oxidační výpal	2,3x2,7x1	0.006	2	XXXI
	okraj	oranžová	oranžová	zahnutý kyjovitý	oxidační výpal	1,8x4,10,7	0.008	2	
	okraj	šedo - červená	oranžovo - šedá	plastická vlnovka, vyrytá tenkým nástrojem, spálený	oxidační výpal	2,4x2,9x0,9	0.006	2	
	dno	oranžová	oranžová	odlomek okraje, drobná část	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	horní okraj stěpu je zdoben linkou, která pravděpodobně obtáčí celou nádobu, pod ní je zdobení ve tvaru obloučků, vyrůvaných nástrojem o průměru 0,3 cm	oxidační výpal	4x4,9x0,4	0.008	2	XXX
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	

	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	hnědá glazura	z vnější strany kolkování	oxidační výpal			1	XXIX
	výduť	oranžová	oranžová	z vnější strany rýhování	oxidační výpal			1	XXIX
	výduť	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	písková	hnědá glazura	Kolkování na vnější straně	oxidační výpal			1	
	výduť	černá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	červená	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	otisk prstu	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová černá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	dvě rýhy, 0,2 široké	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	

	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			3	
	výduť	oranžová	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedo černá	žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedo černá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			3	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	drobné rýhy 0,2 cm průměr	oxidační výpal			1	
	výduť	písková	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	písková	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	písková	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	písková	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	písková	šedá	dvě rýhy, 0,2 cm široké, rozestup 0,8 cm	oxidační výpal			2	
113/97 jádro hra-	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	

du, vkop na ploše									
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	

	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	oranžová	oranžová	Žádná	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	oranžová	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	černá	Žádná	oxidační výpal			1	
	výduť	černá	oranžová	typické rýhy, rovnoměrně rozmístěné	oxidační výpal			1	
	výduť	šedá	černá	vnitřní strana opálená	oxidační výpal			2	
	výduť	šedá	šedá	Žádná	oxidační výpal			2	
	dno	šedá	oranžová	opálený spodek, spíše náběh na dno, větší část výduť	oxidační výpal	3,3x4,4x0,9	0.008	2	
	okraj	oranžová	oranžová	silný, ne příliš vytočený, silnostěnná nádoba, mírně hrubý na povrchu, zavlnitý kyjovitý	oxidační výpal	3x3,2x1,3	0.01	2	XXXII
	okraj	oranžová	oranžová	úlolek okraje, necelý, odštěpek	oxidační výpal			1	XXXII
	okraj	oranžová	oranžová	úlolek okraje, necelý, odštěpek	oxidační výpal			1	

	okraj	oranžová	oranžová	úlolek okraje, necelý, odštěpek	oxidační výpal			1	
	okraj	oranžová	oranžová	úlolek okraje, necelý, odštěpek	oxidační výpal			1	
	výduť	černý	oranžová	úlolek spod okraje, 2 tenké rýhy, rovnoměrně vzdálené od sebe	oxidační výpal			1	
	okraj	černý	černý	úlolek okraje, zřejmě z misky, je silně zavřený dovnitř	redukční výpal			1	XXXII
	okraj	oranžová	oranžová	bez zalomení, plastiky, tenký rovný	oxidační výpal			2	XXXII
	výduť	oranžová	oranžová	radélko, výduť z části pod okrajem, linka a radélko	oxidační výpal	2x3x0,6	0.004	2	
	okraj	černý	černý	okraj, bez zakončení lemem, silně zalomený, opálený, příměs slídy	redukční výpal	2,9x3,3x0,4	0.006	2	XXXII